

T.C.
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
İlköğretim Anabilim Dalı
Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı

Velilerin Özel İlkokul Tercihlerinin Nedenlerinin Değerlendirilmesi:
(Çanakkale İli Örneği)

Zühal YÜZÜAK ÖZDEMİR
(Yüksek Lisans Tezi)

Danışman
Doç Dr. Mehmet Kaan DEMİR

Çanakkale
Haziran, 2016

Taahhütname

Sunmuş olduğum “Velilerin Özel İlkokul Tercihlerinin Nedenlerinin Değerlendirilmesi: (Çanakkale İli Örneği)” adlı Yüksek Lisans tezi, tarafımdan, bilimsel ahlak ve değerlere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım kaynakların kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bu kaynaklara atıf yaparak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.



24/06/2016

Zühal YÜZÜAK ÖZDEMİR


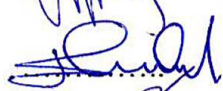
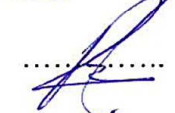
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Onay

Zühal YÜZÜAK ÖZDEMİR tarafından hazırlanan çalışma, 24.06.2016 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda jüri tarafından başarılı bulunmuş ve Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Referans No: 10118588.....

	Akademik Unvan	Adı SOYADI	İmza
Danışman	Doç. Dr.	Mehmet Kaan DEMİR	
Üye	Yard. Doç. Dr.	Ercan ARI	
Üye	Yard. Doç. Dr.	Burcu SEZGİNSOY ŞEKER	

Tarih:24.06.2016

İmza: 

Doç. Dr. S. Zeki GENÇ

Enstitü Müdürü

Önsöz

Artık küçük bir köy haline gelen ve ortak kültürlerin oluşturulmaya başlandığı dünyada yer edinebilmek, kalkınmış çağdaş ve sağlıklı bir toplum olabilmek ancak eğitimle mümkün olabilmektedir. Eğitimin bu gücüne inanan toplumlar her zaman eğitimi ve eğitim verilecek yeni nesilleri irdelemişlerdir. Sürekli değişen dünyamızda değişen genç kuşakları daha iyi eğitebilmek için eğitimi her alana taşımak ve en üst düzeye çıkarmak bu toplumların hedefi haline gelmiştir. Dolayısıyla öğrenme profili değişmiş günümüz öğrencilerine teorik bilginin yanında uygulamalı eğitimler vermek, dolayısıyla yaratıcılığı desteklemek, öğrendiklerini hayatın içine entegre etme şansı sunmak çok önemlidir. Bunlarla birlikte bilişsel ve duyuşsal özellikleri olumlu yönde etkileyen sanat ve spor dallarıyla, öğrencilerin kendi potansiyellerini keşfetmelerini ve hayata güzel bakabilmelerini de sağlamak gerekir. Ülkemiz birçok ülkenin sahip olmadığı genç bir nüfusa sahiptir ve bu genç nüfusu en iyi şekilde eğittiği zaman yukarıda da değinilen küçük köyün etkin bir parçası haline gelecektir.

Eğitim içerisinde temel bilgi, beceri ve sosyal davranışların öğrenildiği ilköğretim çok önemlidir. Çünkü iyi eğitimin temelleri bu dönemde atılmaktadır. Bu nedenle aileler çocuklarına ilkokuldan itibaren daha nitelikli bir eğitim aldırabilmenin yollarını aramaktadırlar. Nitelikli eğitim ve kaliteli bir hizmet sunması açısından özel okullar, çocukları için daha iyi bir eğitim isteyen ve sosyo-ekonomik durumu yeterli olan veliler tarafından tercih edilmektedir. Buradan yola çıkarak yapılan bu çalışma; velilerin neden özel ilkokul tercih ettiklerini ve okulun hangi kriterlerini önemsediklerini ortaya çıkarmayı, özel okulların kendilerini değerlendirerek daha iyiye ulaşma hedeflerinde onlara yardımcı olmayı amaçlamıştır.

Araştırmanın birinci bölümünde araştırmanın problem durumu, problem cümlesi, alt problemler, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, varsayımlar, sınırlılıklar, tanımlar ve

ilgili araştırmalara yer verilmiştir. Araştırmanın ikinci bölümünde araştırma konusu ile ilgili alanyazına yer verilmiş ve farklı kaynaklardan yararlanılarak durum ifade edilmeye çalışılmıştır. Araştırmanın nc bölümünde araştırmanın modeli, araştırmanın evreni, araştırmanın örnekleminin oluşturulması, araştırmada kullanılan veri toplama araçlarının geliştirilmesi, verilerin toplanması ve verilerin analizinin nasıl yapılmaya çalışıldığı açıklanmaya çalışılmıştır. Araştırmanın dördüncü bölümünde araştırmaya ait bulgular ve bu bulgulara ilişkin yorumlar, alt problemlere göre sırayla verilmiştir. Araştırmanın beşinci bölümünde araştırmanın sonuçlarına, tartışma ve önerilere yer verilmiştir.

Yapmış olduğum bu çalışmada beni devamlı olarak destekleyen ve yol gösteren değerli hocam Doç. Dr. Mehmet Kaan DEMİR'e en içten teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca yüksek lisans derslerime girmiş olan tüm hocalarıma, ölçek geliştirme aşamasında desteğini esirgemeyen Doç. Dr. Hasan ARSLAN'a çok teşekkür ederim. Araştırmamın gerçekleştirilmesini sağlayan ve bunun için iyi niyetleriyle her türlü yardımı yapan özel okul yöneticilerine ve öğretmenlerine, vakitlerini ayırıp çalışmaya katılan velilere çok teşekkür ederim.

Son olarak beni yetiştiren ve desteklerini hala üzerimde hissettiğim sevgili annem Nurten YÜZÜAK'a, canım babam Osman YÜZÜAK'a, yılmınlığa düştüğümde hep yanımda olan ve her zaman beni destekleyen çok kıymetli eşim Kamil ÖZDEMİR'e, ders çalışmamı bitirip kendileriyle oyun oynamamı dört gözle bekleyen biricik oğlum Ahmed Mikail ve tatlı kızım Ayşe Meral'e, çalışma temposu içinde nasıl büyüdüğünü anlayamadığım ve beni çok özlediğini devamlı hissettiren ama yine de çok yormayan küçük tatlı kızım Zülal'e sonsuz teşekkür ediyorum.

anakkale, 2016

Zühal YÜZÜAK ÖZDEMİR

Özet

Velilerin Özel İlkokul Tercihlerinin Nedenlerinin Değerlendirilmesi:

(Çanakkale İli Örneği)

Bu araştırma Çanakkale ilindeki özel ilkokullarda öğrencisi bulunan velilerin özel okul tercih nedenlerinin neler olduğunu belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma genel tarama modeli olarak düzenlenmiştir. Araştırmanın evrenini Çanakkale ilinde bulunan 5 özel ilkokulda öğrenim gören öğrenci velileri oluşturmaktadır.

Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen velilerin özel okul tercih nedenlerini belirlemeye yönelik 24'er sorudan oluşan, “Özel Okul Tercihinde Kişisel Nedenler Ölçeği” ve “Özel Okul Tercihinde Okul İle İlgili Nedenler Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmaya 248 veli katılmıştır.

Verilerin analizi için SPSS-21 (Statistical Package for the Social Sciences) paket programı kullanılmıştır. Verilerin analizinde frekans, yüzde ve dağılım normale yakın olduğu için parametrik testlerden bağımsız gruplar için t- Testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) tekniklerinden yararlanılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre; veliler için çocuklarının özel okula gitmesinde kişisel nedenlerden çok okulla ilgili nedenler daha önemlidir. 48 madde içerisinde velilerin en çok katılım gösterdikleri madde “*Özel okulda yabancı dil eğitiminin çok iyi olması*” olmuştur. Ayrıca okul ile ilgili nedenler ölçeğinde “*teşvikten yararlanma*” değişkenine göre teşvikten yararlanan velilerin lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Kişisel nedenler ölçeğinde “*cinsiyet*” değişkenine göre kız çocuk sahibi olan velilerin lehine anlamlı bir farklılık görülmüştür. Her iki ölçekte de diğer değişkenlere göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Anahtar Kelimeler: İlkokul, Özel okul, tercih nedeni, veli.

Abstract

The Evaluation of the Reasons of the Parents Preferring Private Primary Schools:

A Case Study of Çanakkale Province

This study was conducted to determine the reasons for preferring private schools of the parents who have children enrolled at private primary schools in Çanakkale. The research was organized as a study of general screening model. The population of the study is consisted of the parents of students studying in 5 different private schools located in Çanakkale.

In the study, scales of "Personal Reasons for Private School Preferences" and "School-Related Reasons for the Private School Preferences" were used to collect the data in order to determine the factors of parents' preference for private schools. The scales were developed by the researcher and 248 parents participated in the study.

SPSS-21 (Statistical Package for the Social Sciences) software programme was used to analyse the data. The frequency, percentage were determined and independent sample t-test and one-way ANOVA methods were used for analysing.

The study is discussed in two parts based on personal reasons and school-related reasons measures. According to the results, a significant difference was found in the school-related reasons measure in "benefiting from promotion" variable in favor of parents that benefited from promotion. Furthermore, a significant difference was seen in the personal reasons measure part with respect to "gender" variable in favor of parents that have "girls". However, there were no significant differences in both measures with respect to other variables rather than these two variables.

Key words: Parent, primary school, Private school, reason of prefer.

İçindekiler

Onay.....	i
Önsöz.....	ii
Özet.....	iv
Abstract.....	v
İçindekiler.....	vi
Tablolar Listesi.....	x
Grafikler Listesi.....	xii
Kısaltmalar Listesi.....	xiii
Bölüm I: Giriş.....	1
Problem Durumu.....	1
Araştırmanın Amacı.....	2
Alt Amaçlar.....	3
Araştırmanın Önemi.....	4
Varsayımlar.....	5
Sınırlılıklar.....	5
Tanımlar.....	5
Bölüm II: İlgili Alanyazın.....	6
Eğitim.....	6
Örgün Eğitim.....	9
Örgün Eğitim Kurumlarının Kapsamı.....	9
Yaygın Eğitim.....	10
Eğitimin Değişen Rolü.....	10
Geleneksel Eğitim.....	11
Çağdaş Eğitim.....	12

İlköğretim ve Önemi.....	13
Eğitimde Özelleşme.....	14
Özel Öğretim Kurumları.....	16
Özel Okullar.....	16
Türkiye’de Özel Okulların Gelişimi.....	17
Özel Okulların Türk Eğitim Sistemi İçindeki Yeri.....	22
Özel Okulların Vermiş Oldukları Hizmetler ve Özel Okulların Yapısı.....	25
Özel Okullara Öğrenci Alımı ve Eğitim Ücretleri.....	26
Milli Eğitim Bakanlığı Özel Okul Teşvik Kapsamında Verilen Eğitim-Öğretim Desteği.....	27
Özel Okullarda Eğitim ve Öğretim.....	30
Özel Okullarda Başarı.....	30
Özel Okulların Uluslararası Sınavlardaki Durumu.....	32
PISA Hakkında Genel Bilgiler.....	32
TIMSS Hakkında Genel Bilgiler.....	35
PIRLS Hakkında Genel Bilgiler.....	36
Bazı Ülkelerde Özel Okullar.....	37
Almanya.....	37
Fransa.....	38
İsveç.....	39
Hollanda.....	39
İsviçre.....	39
Danimarka.....	40
Amerika.....	40
Japonya.....	41

Finlandiya.....	41
İlgili Araştırmalar.....	42
Bölüm III: Yöntem.....	47
Araştırma Modeli.....	47
Araştırma Evreni ve Örneklem.....	47
Veri Toplama Araçları.....	50
Verilerin Toplanması.....	52
Verilerin Analizi.....	53
Bölüm IV: Bulgular ve Yorumlar.....	54
Velilerin Özel İlkokul Tercih Nedenlerine Katılım Düzeyleri.....	54
Özel Okul Tercihinde Kişisel Nedenler Ölçeğine Ait Betimsel Veriler.....	54
Özel Okul Tercihinde Okul İle İlgili Nedenler Ölçeğine Ait Betimsel Veriler.....	60
Özel Okul Tercih Nedenlerinin, Anketi Dolduran Kişinin Yakınlığına Göre Analizi	66
Özel Okul Tercih Nedenlerinin Anne Ve Babanın Çalışma Durumuna Göre Analizi	68
Özel Okul Tercih Nedenlerinin Ailenin Ortalama Aylık Gelir Durumuna Göre Analizi.....	69
Özel Okul Tercih Nedenlerinin Okula Giden Çocuk Sayısı Durumuna Göre Analizi	70
Özel Okul Tercih Nedenlerinin Kararı Veren Kişi / Kişilere Göre Analizi.....	71
Özel Okul Tercih Nedenlerinin, Verilen Teşvikten Yararlanma Durumuna Göre Analizi.....	73
Özel Okul Tercih Nedenlerinin Okula Giden Öğrenci / Öğrencilerin Bulunduğu Sınıf Düzeyine Göre Analizi.....	74
Özel Okul Tercih Nedenlerinin, Öğrencinin Cinsiyetine Göre Analizi.....	75
Bölüm V: Sonuç Tartışma ve Öneriler.....	77
Sonuç	77

Tartışma.....	79
Öneriler.....	83
Kaynakça.....	85
Ekler.....	95
Ek 1: İzin Yazısı.....	96
Ek 2: Özel Okul Tercihinde Kişisel Nedenler Ölçeği.....	97
Ek 3: Özel Okul Tercihinde Okul ile ilgili Nedenler Ölçeği.....	99



Tablolar Listesi

Tablo No	Başlık	Sayfa
1	2015/16 Öğretim Yılı Özel Öğretim Kurumlarında Okul, Öğrenci, Öğretmen Ve Derslik Sayısı.....	24
2	Eğitim ve Öğretim Desteği Verilecek Okul Türleri, Destek Tutarları ve Destek Verilecek Öğrenci Sayıları.....	28
3	Eğitim ve Öğretim Desteği Verilecek Okul Türleri, Destek Tutarları ve Destek Verilecek Öğrenci Sayıları.....	29
4	Öğrencilerin Bilişsel Süreçlerini Sergileyen Türkçe ve Matematik Alanlarındaki Edim Düzeyleri.....	31
5	En Yüksek/En Düşük Puana Sahip Beş Ülkede Devlet/Özel Okul Yüzdeleri.....	34
6	Değişkenlerin Frekans Ve Yüzde Oranları.....	48
7	Özel Okul Tercihinde Kişisel Nedenler İle İlgili Soruların Genel İstatistiği.....	55
8	Özel Okul Tercihinde Okul ile İlgili Nedenlere Ait Soruların Genel İstatistiği.....	61
9	Özel Okul Tercih Nedenlerinin Anketi Dolduran Kişinin Öğrenciye Yakınlığına Göre Farklılığı İçin t-Testi Sonuçları.....	67
10	Nedenlerin Anne ve Babanın Çalışma Durumuna Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	68
11	Nedenlerin Ailenin Ortalama Gelirine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	69
12	Nedenlerin Özel Okula Giden Çocuk Sayısına Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	70

13	Nedenlerin Okul Tercih Kararını Veren Kişi/Kişilere Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	72
14	Özel Okul Tercih Nedenlerinin Verilen Teşvikten Yararlanma Durumuna Göre Farklılığı İçin t-Testi Sonuçları.....	73
15	Nedenlerin Okula Giden Öğrencinin/Öğrencilerin Bulunduğu Sınıf Düzeyine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	74
16	Özel Okul Tercih Nedenlerinin Öğrencinin Cinsiyetine Göre Farklılığı İçin t-Testi Sonuçları.....	75



Grafikler Listesi

Grafik No	Başlık	Sayfa
1	Türkiye'nin 2003-2012 PISA'daki Durumu.....	35



Kısaltmalar Listesi

Akt	Aktaran
Ed	Editör
f	Frekans
F	F Değeri
KT	Kareler Toplamı
KO	Kareler Ortalaması
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
MEİÖE	Millî Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim
MEK	Milli Eğitim Kanunu
N	Eleman Sayısı
OECD	Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü
ÖÖKK	Özel Öğretim Kurumları Kanunu
ÖÖKY	Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği
p	Anlamlılık Değeri
PIRLS	Uluslararası Okuma Becerilerinde Gelişim Projesi
PISA	Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı
SS	Standart Sapma
sd	Serbestlik Derecesi
SPSS	Statistical Package for Social Sciences
SETA	Siyaseti, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı
t	t Değeri

TIMSS	Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması
TDK	Türk Dil Kurumu
TÖÖBD	Türkiye Özel Okullar Birliği Derneği
%	Yüzde
\bar{X}	Ortalama



Bölüm I

Giriş

Bu bölümde araştırmanın problem durumu, problem cümlesi, alt problemler, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, varsayımlar, sınırlılıklar, tanımlar ve ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

Problem Durumu

21. yüzyılın sürekli değişen yeni durumlarına ayak uydurabilmek, öne çıkardığı değerlerle donanmış modern bir toplum olarak varlığını sürdürebilmek için, yalnızca okuryazar olmak yeterli görülmemektedir. Geçtiğimiz yüzyılın 25 senesi hızlı bir değişim sürecinin başlangıcı olmuştur ve bu değişim süreci, bugünün ve gelecek günlerin bilgi toplumunu oluşturmaktadır. Bilgi toplumu olmak da kişiyi bir yandan merkezi konuma getirmekte diğer yandan demokratik sivil toplum kuruluşlarının güçlenmesi, gönüllü örgütlerin etkinleşmesi, doğal hayatı tehdit eden nedenler sonucu daha iyi ve geçerli bir çevre bilincinin oluşması, öğrenmenin öğrenilmesi gibi yeni durum ve ifadeleri beraberinde getirmektedir.

21. yüzyılda eğitim bir hayli önem kazanacaktır. Dolayısıyla eğitime en fazla yatırımı yapan ve nitelikli, eğitilmiş insan gücüne sahip olan ülkeler yeni dünya düzeninde en büyük avantaja sahip ülkeler olacaklardır. Her zaman olduğu gibi eğitim de, insan davranışlarını değiştiren, insan ve toplum ilişkilerini düzenleyen çok önemli bir vasıta olarak varlığını hissettirmeye devam edecektir (Turgut, 2000).

Eğitim, ilkokuldan üniversiteye kadar her kademede gelecek odaklı olmalıdır. Bu konuda bilimsel ve teknolojik ilerlemelerin ve küresel ekonominin sürekli olarak araştırılması, analiz edilmesi ve geleceği öngören çalışmaların yapılması çok önemli olacaktır.

Globalleşen dünya düzeninde hiç bir ülke ada gibi varlığına devam edemez, herkesin herkesten bir şeyler öğrenmeye ihtiyacı vardır. Bulduğumuz bu çağda günümüz öğrencilerini birçok zorluk beklemektedir. Bunlar arasında; dijital ekonominin etkileri, yeni üretim şekilleri ve bu durumun iş piyasasına etkileri, mesleklerin gelecekteki konumu gibi meseleler yer alır. Ayrıca öğrenciler sürekli ve çok hızlı olarak gelen yeniliklere, uyum için gerekli becerilere açık bir düşünce yapısında olmalıdır (TEDMEM, 2016).

Günümüzün değişen ve gelişen dünyasında eğitimin öneminin artması, birçok veliyi çocukları için ilkokuldan itibaren daha kaliteli eğitim alabilecekleri bir okul aramaya zorlamıştır. Çoğu devlet okulu velilerin iyi eğitim konusunda beklentilerini karşılayamamaktadır. Bunun sonucunda alternatif olarak özel okullar velilerin tercih ettikleri eğitim kurumları arasına girmektedir.

Okul yaşamı öğrencinin edinmiş olduğu deneyimlerin geliştirilmesine olanak sağlayan bir alan olarak görülmektedir. Okula başlama kronolojik bir sırayı takip etse de içinde sosyal ve duygusal birçok değişkeni barındırır. Bundan dolayı her veli okula gidecek çocuğu için doğru karar verebilmenin tereddüdünü yaşar. Hangi okul seçilirse seçilsin öğrencinin okul yaşamı boyunca velilerin bütün beklentilerinin karşılanması mümkün değildir. Çünkü velilerin kişisel hayat görüşleri, iş hayatı, felsefesi ve yaşam şartları bu beklentileri belirler ve okul tercihinin önemli ölçüde etkiler (Dartan, 2013).

İşte yapılan bu çalışmada velilerin özel ilkokul tercih nedenlerinin neler olduğu, velilerin neden özel okulları tercih ettikleri ve özel okul tercih ederken göz önünde bulundurdıkları kriterlerin neler olduğu belirlenmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırma; Çanakkale ilindeki özel ilkokullarda çocuğu bulunan velilerin özel okul tercih nedenlerinin neler olduğunu belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Alt Amaçlar

Çanakkale ilindeki özel ilkokullarda çocuğu bulunan velilerin, özel okul tercih nedenlerinin neler olduğunu belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmada aşağıda belirtilen alt amaçlara ulaşılması hedeflenmiştir.

1. Velilerin özel ilkokul tercih nedenleri ne düzeydedir?
2. Velilerin özel ilkokul tercih nedenleri; *ölçeği dolduran kişinin yakınlık durumuna* göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
3. Velilerin özel ilkokul tercih nedenleri; *anne ve babanın çalışma durumuna* göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
4. Velilerin özel ilkokul tercih nedenleri; *ailenin ortalama gelirine* göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
5. Velilerin özel ilkokul tercih nedenleri; *özel okula giden çocuk sayısına* göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
6. Velilerin özel ilkokul tercih nedenleri; *okul tercih kararının kim/kimler tarafından verildiğine* göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
7. Velilerin özel ilkokul tercih nedenleri; *verilen devlet teşvikinden yararlanma durumuna* göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
8. Velilerin özel ilkokul tercih nedenleri; *okula giden öğrencinin/öğrencilerin bulunduğu sınıf düzeyine* göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
9. Velilerin özel ilkokul tercih nedenleri; *öğrencinin cinsiyetine* göre anlamlı bir fark göstermekte midir?

Araştırmanın Önemi

Bu çalışmada, velilerin özel okulları tercih nedenlerinin neler olduğu konusunda tespitler yapılmaya çalışılmıştır. Araştırma sonucu elde edilen veriler en başta, velilerin özel okul tercih nedenlerini belirleyebilmek adına önem taşımaktadır.

Buradan yola çıkarak velilerin okul tercihinde hangi kriterleri önemsedikleri hakkında alınan bilgiler, özel okullara kendilerini değerlendirebilme fırsatı sunacak ve daha iyiye ulaşma adına çalışmalar yapmalarına yol göstermiş olacaktır. Bunlara ek olarak okulların öğrenci çekmek için nelere önem vermeleri gerektiği ve hangi konularda kendilerini geliştirmeleri gerektiği konusunda alınacak ipuçları sayesinde tanıtım ve reklam çalışması yapmak isteyen okullara yardımcı olacaktır.

Özel okulların eğitim-öğretim konusunda devlet kurumlarına öncülük etmesi beklenmektedir. Bu yüzden özel okulların tercih edilmesine neden olan eğitim-öğretim alanındaki bilgilerin, devlet okullarını iyileştirme çalışmalarına öncülük edecek olması çalışmayı daha da önemli hale getirmektedir.

OECD ülkeleri içerisinde PISA değerlendirmesinde başarılı olan birçok ülkede özel okul ve devlet okulları arasında eğitim-öğretim konusunda fark olmadığı bilinmektedir. Fakat ülkemizde özel okullar ile devlet okulları arasında fark özellikle merkezi sınavlarda görüldüğü üzere oldukça büyüktür. Çalışma, özel okulların tercih edilme nedenleri ile devlet okulları ve özel okullar arasındaki farkları göz önüne sererek bu farkların ortadan kaldırılması konusunda yapılabilecek çalışmalara yön vermesi umulmaktadır.

Ayrıca bu çalışma özel okullar ile ilgili çalışmak isteyen araştırmacılar için kaynak olması nedeniyle de önemlidir.

Varsayımlar

Bu araştırma aşağıda verilen varsayımlar üzerine kurulmuştur:

1. Araştırmaya katılan veliler içten ve önyargısız olarak ölçeği doldurmuşlardır.
2. Araştırmada kullanılan ölçek soruları, velilerin özel okul tercih nedenlerini belirlemede yeterlidir.

Sınırlılıklar

Araştırma;

1. 2015-2016 Eğitim-Öğretim yılı ile,
2. Çanakkale ilinde bulunan 5 özel okuldaki ilkokul velileri ile,
3. Veri toplama araçları açısından araştırmacının hazırladığı 8 demografik özellik ve 24'er sorudan oluşan 2 ölçekle sınırlıdır.

Tanımlar

Veli: MEB İlköğretim Kurumları Yönetmeliğine göre “veli” öğrencinin anne, baba ya da vasisini ya da kanunen sorumluluğunu üstlenen kişiyi ifade etmektedir.

İlkokul: İlkokullar yönetmeliğine göre, devlet tarafından veya devlet adına açılan ve yönetilen veya denetlenen resmi ve özel ilkokullar, mecburi öğrenim çağında bulunan kız ve erkek çocukların eğitimi ve öğretimini sağlayan ilköğrenim kurumlarıdır.

Özel okul: 5580 sayılı kanun kapsamında açılmış bulunan her kademe ve türdeki okullardır.

Bölüm II

İlgili Alanyazın

Eğitim

Eğitim; Arapça terbiye, Almanca erziehung, Fransızca ve İngilizce’ de ise Latince educatio kelimesinden gelen education kavramıyla ifade edilir (Öymen, 1978). Eğitim kavramının tanımı yapılacak olursa günlük yaşam içerisinde ya da literatürde birçok tanım ve düşünce ile karşılaşmaktadır.

Eğitim tanımlanırken, hangi açıdan bakıldığı, neye inanıldığı ve nereye ulaşılacak istendiği çok önemlidir. Eğitimi; kültürel birikimin aktarılması, çocuğun hayatı boyunca kullanacağı bilgi ve becerilerin kazandırılması, bilgiyi elde etme yollarının öğretilmesi ve belli bir işi yapabilmek için gerekli becerilerin kazandırılması gibi pek çok açıdan ele alan görüşler bulunmaktadır. Bu görüşlerin doğruluk payı olmakla birlikte tek başlarına eğitim kavramını açıklamaları mümkün değildir (Kale, 2010). Eğitim kavramının tanımlanmasında öne çıkan ortak bir nokta vardır. Bu da insan davranışlarının istenen yön ve doğrultuda değiştirilmesi düşüncesidir. Bu durum tanımların içerisinde kolaylıkla seçilebilir (Doğan, 2011).

Sosyal ağırlıklı düşünen eğitimcilere göre eğitim, bireyin içinde yaşadığı toplumun kültürünü kazanıp değerlerini benimsemesi yani kısaca sosyalleşmesi olarak tanımlanır. Psikoloji odaklı düşünen eğitimcilere göre eğitim, bireyin yeteneklerini, arzu ve ilgilerini ulaşabileceği en üst düzeye çıkarmak, kişinin var olan gücünü tam olarak geliştirebilmek için gerekli çevre şartlarını düzenlemektir. Ekonomistlere göre eğitim ekonominin en önemli unsurlarından biri olan insanı kalifiye hale getiren bir sistemdir (Bay, 2011). Bunların yanında bazı eğitim kavramı tanımları da aşağıda verilmiştir:

Durkheim' e göre eğitim, "Toplumsal hayata henüz hazır olmayanlara yetişkin kuşaklar tarafından uygulanan bir etkidir." Larousse' a göre eğitim, "Bireydeki fiziksel, entelektüel ve ahlaki yetilerin geliştirilmesi eylemidir". Ziya Gökalp' e göre; "Bir cemiyette yetişmiş neslin henüz yeni yetişmeye başlayan nesle fikirlerini ve hislerini vermesidir". Smith' e göre; "Her neslin kendisinden sonra gelecek olanlara, o güne kadar ulaşılmış gelişme merhalesini korumak ve yükseltmek niteliğini kazanmak amacıyla verdiği kültürdür". (Akt. Doğan, 2011, s. 11-12).

Diğer bazı çağdaş Türk eğitimcilerinin tanımları da şöyledir:

Çelikkaya (1999), eğitimin; terbiye, yönlendirme, yetiştirme, geliştirme, şartlandırma, uygulama, alıştırma, pedagoji, eğitim bilimi, öğretim ve öğrenim, eğitilmişlik, edeb-rabb ve kültürlenme anlamlarında kullanıldığını söylemiştir.

Eğitim, çocuğu veya ergeni bedensel, duygusal, zihinsel, toplumsal, ahlaksal açıdan ele alıp geliştirmek için onun varlığında bulunan değerleri ortaya çıkarmaya yönelik yöntem ve teknikleri eyleme dönüştürme işidir (Bilhan, 1995).

En bilindik tanım ise Ertürk (1972) tarafından yapılan, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme süreci tanımıdır.

Bütün bu tanımlarda yetişkin ve çocuğu merkeze alan bir yaklaşım söz konusudur. Doğal ortam içinde veya toplumsal ortam içinde eğitime konu olan çocuk ve onun belirtilen boyutlarda kendi dışındaki ortamlara uyum sağlaması burada esas alınan noktadır. Uyumun sağlanması ise yetişkinlere yüklenen bir sorumluluktur. Bu durumda eğitimin bir ucunda hayata henüz bedensel, ruhsal, toplumsal ve moral olarak hazır olmayan çocuk ve gençler, diğer ucunda ise yetişkinler bulunmaktadır. Bu bağlamda eğitimi; bu iki ucun birbirine karşı sorumlu olduğu ve yetişkinlerin, yetişmekte olan kuşaklar karşısında yükümlülük aldığı toplumsal bir olay şeklinde tanımlayabiliriz. Bu çerçevede eğitim, genç kuşaklara

yetişkinlerin yaşayan kültürü yani mevcut toplumsal değer ve alışkanlıklar ile davranış biçimlerini ya da geçmişte kalan kültürleri aktarma süreci olarak da ortaya çıkmaktadır (Doğan, 2011).

Eğitimin bireyi topluma ayak uydurabilecek duruma getirme çabalarının dışında birçok amacı daha bulunmaktadır. Bu amaçlar şöyle sıralanabilir (Binbaşoğlu, 2003):

- Bireyin bütün var olan yeteneklerini geliştirip yükseltmek.
- Bireyin topluma sağlıklı bir şekilde entegrasyonunu sağlamak ve çağdaş uygarlığın gelişme, ilerleme ve değişim gibi değerlerine sahip olmasına yardımcı olmak.
- Bireyin, hakkaniyet anlayışıyla, dayanışma kültürü içinde, hoşgörülü, demokratik ve bağımsız olarak çalışabilme gücü kazanmasını desteklemek
- Bireyi yaratıcı düşünce gücüyle üretici olarak yaşama hazırlamak ve ona bilimsel bir bakış açısı içinde mesleki yeterlik kazandırmak.
- Bireyin; girişimci, erdem sahibi, ve karakterli bir birey olmasını sağlamak.

Görüldüğü üzere eğitim yaşamın her alanını çevreleyici bir etkiye sahiptir. Bu yüzden eğitim kişinin yaşamı boyunca devam eder. Dolayısıyla eğitim hem formal (planlı - programlı) hem de informal (kendiliğinden) boyutuyla yaşamımız içindedir.

Yaşamın içerisinde belli bir plan ve programa dâhil olmayan, bireyin çevresiyle etkileşmesi sonucunda kendiliğinden oluşan eğitim *informal eğitim* olarak adlandırılır. Bu eğitim aile içinde yaşam için gerekli temel becerilerin, taklit ve gözlem yoluyla kazanılmasıyla başlayan, sokakta oyun oynarken, okulda öğretmen ve arkadaşlarla iletişim kurarken, çarşı ve pazarda alış- veriş yaparken devam eden ve insan yaşamının son bulmasıyla biten bir eğitimidir (Kale, 2010).

Belirlenmiş bir zaman dilimini içerisinde, belirli amaç ve kazanımlara ulaşmak için hazırlanmış bir plan ve program dâhilinde, eğitimciler tarafından gerçekleştirilen, gerekli değerlendirmeler ile değerlendirilip düzeltmelerin yapıldığı eğitim ise *formal eğitim*' dir. Okullarda, kamu kurumlarında ya da Halk Eğitim Merkezlerinde yapılan eğitim formal olarak yapılan eğitimlerdendir (Kale, 2010).

Türkiye'de formal eğitim Türk Milli Eğitim Sistemi içerisinde, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu 18. Madde ile belirlenmiştir. Formal eğitim "*örgün eğitim*" ve "*yaygın eğitim*" şeklinde iki ana kısımdan oluşmaktadır.

Örgün Eğitim

Bir ülkede mevcut yasalar içerisinde, belli yaş gruplarına, belirlenmiş plan ve program dâhilinde okul ortamında verilen eğitime *örgün eğitim* denir. Örgün eğitim; okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarını kapsar. Bu kurumlardaki farklı kademeler ve her kademe için belirlenen amaçlar doğrultusunda hazırlanmış programlar, programı uygulayabilecek yeterlikte öğretmenler ve yöneticiler örgün eğitimin temel öğelerini oluşturur (Töremen, 2012).

Örgün Eğitim Kurumlarının Kapsamı

Örgün eğitim kurumlarının kapsamı 1739 Milli Eğitim Temel Kanununda aşağıdaki şekilde belirtilmiştir (Milli Eğitim Kanunu [MEK], 1973):

Madde 19 -Okul öncesi eğitimi, mecburi ilköğrenim çağına gelmemiş çocukların eğitimini kapsar. Bu eğitim isteğe bağlıdır.

Madde 22 - (Değişik: 30/3/2012 - 6287/7 md.)Mecburi ilköğretim çağı 6-13 yaş grubundaki çocukları kapsar. Bu çağ çocuğun 5 yaşını bitirdiği yılın eylül ayı

sonunda başlar, 13 yaşını bitirip 14 yaşına girdiği yılın öğretim yılı sonunda biter.

Madde 26 - (Değişik: 30/3/2012 - 6287/10 md.) Ortaöğretim, ilköğretime dayalı, dört yıllık zorunlu, örgün veya yaygın öğrenim veren genel, mesleki ve teknik öğretim kurumlarının tümünü kapsar. Bu okulları bitirenlere ortaöğretim diploması verilir.

Madde 34 - Yükseköğretim, orta öğretime dayalı en az iki yıllık yüksek öğrenim veren eğitim kurumlarının tümünü kapsar.

Yaygın Eğitim

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nda "Örgün eğitim sistemine hiç girmemiş yahut, herhangi bir kademesinde bulunan veya bu kademedен çıkmış vatandaşlara, örgün eğitimin yanında veya dışında verilen eğitim" yaygın eğitim olarak adlandırılır. Yaygın eğitim; halk eğitim merkezlerinde verilen kurslar, açılan akşam okulları veya televizyondan verilen açık ilköğretim ve açık liseler aracılığı ile yapılır. İsteğe bağlı olarak verilen yaygın eğitim temelde planlı ve programlı olarak uygulanır (Oktay, 2010).

Eğitimin Değişen Rolü

Klasik manada eğitimin rolü öğrencinin bilgi ve becerisini artırarak onu hayata hazırlamaktır. Fakat günümüzde eğitimi hiç kimse bu dar manası ile anlamamaktadır. Eğitim bir taraftan bu klasik rolünü sürdürürken diğer taraftan geleceğin sosyoekonomik yapısını biçimlendirme rolünü de üstlenmiştir (Omurtag, Karaçay, 2004). Kısacası eğitim dünyada ve ülkemizde toplumun kalkınmasını, ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan ilerlemesi için sağlayacak en önemli unsurlardan birisidir (Demir, 2006). Her ülkenin eğitimi o ülkenin geleceğini belirler. Globalleşen dünyada çağdaş bilgi ve teknoloji ile donatılmamış evrensel

değerlere sahip olmayan bir eğitim sistemi ulusal idealleri olan bir toplum oluşturamaz (Omurtag, Karaçay, 2004). Bu nedenle birçok ülke çağın gerekleri ile donatılmış ve ülkesinin gelişmesine katkı sağlayacak yeni nesiller yetiştirmek için geleneksel eğitim anlayışından çağdaş eğitim anlayışına geçmektedir.

Geleneksel Eğitim

20. yüzyıl içerisinde sınıf içi uygulamaları ele alan araştırmalar, eğitimde sunuş ve ezber yöntemlerinin çok fazla kullanıldığını göstermektedir. Böyle bir sınıf ortamında öğrenciler edilgen bir konumda bilgiyi alır ve basit düzeyde hatırlama ve kavrama gerektiren sorulara cevap verirler (Onosko'dan Akt. Demir, 2006).

Klasik eğitim içerisinde öğrenci katılımı olmayan pasif bir alıcıdır. Öğretmenin aktardığı bilgi kesin doğrudur ve asla tartışılmaz. Bilgilerin sunulmasında akıl yürütmeye gerek yoktur ve bilgi ezberlemeye hazır bir şekilde öğrenciye aktarılır. Öğretmen otorite sahibidir ve alanında uzmandır. Öğrenci öğretmenine hiçbir şey öğretemez, onun bilgisine yeni bir şey katamaz (Kökdemir, 2003).

Geleneksel öğretimde öğretmen sınıfın önünde durur, öğrencilerin önceden edindikleri bilgileri hatırlamalarına ve düşünce üretmeden bilgiyi ezberlemelerine yardım eder (Hirose'den Akt. Demir, 2006). Öğretmen sadece bilgiyi aktaran biri olduğunda öğrencilerle iletişim tam olarak sağlanamamakta ve öğrencilerin bilgiyi alıp alamadıkları ve tepkileri belirlenmemektedir. Öğretmenin sunum yaparak dersi işlemeyle öğrenci sunulan bilgileri düşünemez ve düşünüp eleştiride bulunamaz (Çakmak, 2002).

Geleneksel eğitim içinde yer alan ezber olgusunun en büyük sorun olduğunu vurgulayan Titiz (2001) ezberi, bireyin bir şekilde edindiği bilgileri düşünmeden kesin doğrular olarak kabul edip benimsemesi şeklinde tanımlamıştır. Ezberci bir eğitimden geçen kişiler ise karşılaştıkları bir bilgiyi düşünmeden, doğru veya yanlış olduğunu irdelemeden

doğru olarak kabul etmektedir. Bu yüzden çağın gerekleri ile donanmış, karşılaştığı sorunları çözebilen, demokratik kişilik gösterebilen, kendini bilen, sorunlara eleştirel bir göz ile bakabilen ve yaratıcı bireylerin eğitiminin, bilgilerin hiç düşünülüp sorgulanmadan ezberlenmesini öngören geleneksel yaklaşımlarla yapılamayacağı açıktır (Doğanay, 2000).

Çağdaş Eğitim

Öğrencilerin zihinleri boş bireyler olarak algılanması, okul ve eğitimcilerin de bu boş zihinleri doldurma çabası içinde olmaları 21. yüzyılda değişen dünyanın insan modelini eğitemez. Yapılan birçok araştırma eğitim uygulamalarında değişimlerin olması gerektiğini vurgulamaktadır. Yapılacak bu değişiklikler çağa uygun, çağdaş değişiklikler olarak ifade edilmektedir (Demir, 2006).

Bilgi toplumu olmanın ve iletişim çağının gereği olarak bilgi her yere rahatça ulaşabilmektedir. Bunun gereği olarak öğrencinin öğrenmeye yönlendirilmesi, karşılaştığı sorunları kendi kendine çözmeyi öğrenmesi gerekmektedir. Burada asıl konu öğrenmesi gerekenin öğrencinin kendisi olmasıdır. Burada öğretmen sadece yardımcı, rehber ve koordinatördür, öğrenmeyi öğrencinin kendisinin gerçekleştirmesi beklenir. Amaç öğrencinin bilgiyi depolaması değil, düşünmeyi öğrenmesidir. Düşünmeyi öğrenen bir kişi ise nerde nasıl düşüneceğini bilir (Ortaş, 2004).

Bilginin geçici olduğu, salt bilgiden çok olayları derinlemesine kavrama, eleştirel düşünme yetenekleriyle öğrenmeyi öğrenmenin vurgulandığı, öğrenme sürecinde öğrenci-öğretmen etkileşiminin yoğun olduğu ve çok yönlü zihinsel gelişimin öngörüldüğu çağdaş eğitim anlayışı, öğrencilere içlerinde bulunan potansiyellerini en yükseğe çıkarabilme olanağı sunabilecektir (Özden, 1999). Yani çağdaş eğitim sayesinde artık öğrenciler öğretmenin aktardığının pasif alıcısı olmayacak, düşünerek, görerek, denemeler yaparak kendi öğrenmesinin nasıl olduğunu öğrenip edindiği yeni bilgileri sorgulayıp kendi bilgisini

yapılandıracaktır. Böyle bir ortamda öğretmen ise öğretirken öğrenen, çocukların kendilerini keşfetmelerini destekleyen, eleştirel ve yaratıcı düşünme konusunda ve iletişim becerileri konusunda onlara rehberlik eden ve sınıf içerisinde daha aktif olmalarını sağlayan eğitimi rolünü üstlenecektir.

İlköğretim ve Önemi

Dünyada bütün ülkeler, vatandaşlarının geçimlerini daha iyi sağlayabilmeleri, sosyal yaşamla iç içe olabilmeleri, üretim sürecine daha nitelikli olarak katılabilmeleri için gerekli bilgi ve becerilerin asgari düzeyi ile ilgili eğitimi her vatandaşı için zorunlu kılmıştır. Zorunlu eğitim, insanların en azından asgari bir hayata sahip olabilmesi, günün şartlarına uyum sağlayabilmesi, toplum yaşamına uyum becerilerini kazanabilmesi ve kültürün aktarımı gibi nedenlerden dolayı ortaya çıkmıştır. Ülkelerin gelişmişliğine göre zorunlu eğitim süreleri değişiklik göstermektedir. Gelişmekte olan ülkeler zorunlu eğitim kapsamına ilköğretimi alırken gelişmiş olan pek çok ülke ortaöğretimi de zorunlu eğitim kapsamına almaktadır (Kale, 2010). Ülkemiz de 2012-2013 öğretim yılından itibaren dörder yıllık üç dönemden oluşan zorunlu kesintili 12 yıllık eğitim uygulamasına geçmiştir.

Eğitim, sosyal ve ekonomik olarak gelişmeyi sağlayan temel güçlerden birisidir. Günümüzde bilim ve teknoloji hızla değişmekte ve bu değişim tüm dünyada eğitim sisteminden yeni talepler istemektedir. Yeni teknoloji ve üretim yöntemlerinin gereklerinden birisi iyi eğitilmiş ve öğrendiklerini transfer edebilen iş gücüdür. Bu yüzden günümüzde çocukların kalkınma için bilgiyi kazanma, uygulama ve geliştirme kapasitelerinin artırılması gerekir. Bu kapasitenin varlığı büyük ölçüde ülke kullanma, sayısal yetenek, iletişim gücü ve problem çözme becerilerini kazanmış olmalarına bağlıdır. Bu nedenle ülkenin gelişimi için, nüfusun eğitim düzeyinin artırılması ve iş gücünün eğitimi büyük önem taşımaktadır. İleri düzeyde eğitim ise özellikle ilköğretim sisteminin içerisinde bulunan temel bilgi ve

becerilerin en iyi şekilde bireylere aktarılması ile mümkün olur. Bu yüzden dünyadaki tüm ülkeler, ilköğretimle, çocukların beklenti ve isteklerini artırmalarını, iyi bir temel kazandırarak da başarılı olmalarını sağlamak durumundadır.

İlköğretimin hedeflerinden ilki, öğrencilerin bilişsel olarak geliştirilmesidir. Sonraki hedefi ise çocuğun toplum içerisinde yaşayabilmesi ve topluma ayak uydurabilmesi için gereken çoğu beceriyi ve değerleri kazandırmaktır. Bu durum ayrıca ortak bir kültür oluşturma hedefine de katkı sağlar (Fidan ve Baykul, 1994). Bununla birlikte son yıllarda dünya ülkelerinde serbest piyasa ekonomilerinin de bir gereği olarak özel sektörün güçlenmesi ve eğitime yatırım yapması desteklenir hale gelmiştir.

Eğitimde Özelleşme

Siyaset, kültür ve ekonomi gibi birçok alanda değişime neden olan küreselleşme, dünyanın her tarafında etkisini oldukça hissettirmektedir. Küreselleşmenin büyük ölçüde etkisini hissettirmesi, ekonomide liberal politikaların desteklenmesi ile birleşmiş ve bunun sonucunda özelleştirme olgusu ister istemez ekonomik hayatta yer edinmeye başlamıştır. Toplumun ilerlemesinde çok önemli bir yeri olan ve toplumdaki herkese doğrudan veya dolaylı olarak ulaşabilen bir yapısı olması nedeniyle eğitim, dolayısıyla eğitim sistemi de bu özelleştirme konusu içinde ele alınmaya başlanmıştır.

Eğitim, insana dolayısı ile geleceğe yatırım yapılan çok önemli bir hizmet alanıdır. Bunun için devletin iyi eğitilmiş, nitelikli bireyler yetiştirmesi toplumun ilerlemesini ve ülkenin kalkınmasını sağlayacaktır. İyi eğitilmiş nitelikli bireyler yetiştirme işi ise eğitim sistemi içerisinde büyük bir öneme sahip olan okullara ve onların etkili performanslarına bağlıdır. Bugünün dünyasında çok fazla kuralcı vemerkezi anlayışlarla yönetilen, çevresel şartları önemsemeyen, kendisini güncelleyip tazelemeyen okulların başarı şansı çok düşüktür. Bu sebeple dünya genelinde okula ve okulun işleyişine yönelik yeni yaklaşımlar üzerinde

durulmakta, alternatif eğitim modelleri geliştirilmeye çalışılmaktadır. Eğitimde özelleştirme uygulamaları da bu amaçla yapılan çalışmalar arasında yer almaktadır (Kocabaş ve Yirci, 2013).

Yukarıda kısmen belirtilen eğitime duyulan ihtiyaç nicelik ve nitelik açısından hızla artmakta ve bu ihtiyacın karşılanabilmesi de büyük miktarda kaynak ayrılmasını gerekli kılmaktadır. Devletin sağlık, savunma, adalet ve sosyal güvenlik gibi vazgeçilmez öncelikleri vardır ve bu alanlarda da verilen hizmetin gelişmesini sağlamak için ilave kaynaklara ihtiyacı vardır. Bu nedenle özel okulların yaygınlaşması, diğer alanları desteklemek zorunda olan devlet açısından oldukça önemli görülmektedir. Çünkü özel okulların yaygınlaşması, öğrenci velilerinin kamu üzerindeki eğitim yükünü hafifletmesi yoluyla hem devleti finansal açıdan rahatlatılabilir hem de eğitim sektörü için yeni kaynakların üretilmesini sağlayarak hizmetlerin genişlemesini ve niteliğinin artmasını sağlayabilir (Erdoğan,1998).

Eğitimin özelleştirilmesi, eğitim alanında devletin daha az söz sahibi olacağı anlamına gelir. Yani özel sektörün eğitim alanına girmesiyle birlikte devletin eğitim alanındaki sorumlulukları azalacak, özel sektörün ve yerel otoritelerin okul yönetimi, müfredat ve finans konularında daha etkili olması sağlanmış olacaktır (Kishan, 2008'den Akt. Kocabaş ve Yirci, 2013).

Türkiye'de eğitim sisteminin içinde bulunduğu sıkıntılar ve eğitim finansmanındaki güçlükler özel öğretim kurumlarının kurulması ve gelişmesi için bir zemin oluşturmuştur. Bunun sonucunda özellikle 1980'li yıllardan sonra özel öğretim kurumlarının Türkiye'deki sayıları hızla artmaya başlamıştır (Kulaksızoğlu, Çakar, Dilmaç, 1999).

Günümüzde özel öğretim kurumlarına verilen devlet teşviki ve öğrencilere verilen eğitim öğretim desteği özel okulların sayısının artmasında önemli rol oynamaktadır. 2015-2019 Stratejik Planında, özel öğretim kurumu oranlarının artırılması hedeflenmiş ve bunun

için özel sektörün eğitime katkısını artırmaya yönelik verilen teşviklerin devam edeceği bildirilmiştir(Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2016).

Özel Öğretim Kurumları

Her türlü özel öğretim kurumları 5580 sayılı kanun çerçevesinde ele alınır. Özel öğretim kurumlarıyla ilgili esasların belirlenmesi amacıyla ilk olarak 1961 Anayasası döneminde 08.06.1965 tarih ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu düzenlenmiştir. 625 sayılı yasa zamanla ihtiyaçlara göre değişikliklere uğramıştır. Son olarak 14.02.2007 tarih ve 26434 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu’nun yürürlüğe girmesiyle birlikte 625 sayılı yasa yürürlükten kaldırılmıştır (Resmi Gazete, 2007). “Bu Kanun, Türkiye Cumhuriyeti uyruklu gerçek kişiler, özel hukuk tüzel kişileri veya özel hukuk hükümlerine göre yönetilen tüzel kişilerce açılan özel öğretim kurumları ile yabancılar tarafından açılmış bulunan özel öğretim kurumlarını kapsar” (Özel Öğretim Kurumları Kanunu [ÖÖKK], 2007, Madde 1).

Özel Okullar

Özel okullar; “Devlet yönetiminden ayrı, mülkiyeti kişiye veya bir özel kuruluşa ait eğitim öğretim yeri” (TDK, 2016) olarak tanımlanmaktadır. Özel okullar Milli Eğitim Bakanlığı’nın uyguladığı yönetmelik çerçevesinde, ücret alarak eğitim öğretim hizmeti vermektedirler.

Ülkemizde bulunan özel okul türleri aşağıdaki gibidir; (MEB, 2016)

- Özel eğitim

- Okul öncesi,

- İlkokul,

- Ortaokul,
- Genel lise,
- Anadolu Lisesi,
- Fen lisesi,
- Çeşitli Meslek ve Teknik Liseler,
- Bakanlığın dönüşüm programına aldığı ve 2018-2019 eğitim-öğretim yılının sonuna kadar faaliyet gösterecek olan ortaöğretim özel okulları,
- Azınlık okulları (İlkokul, ortaokul, lise): Özel Azınlık Okulları; Rum, Ermeni ve Musevî azınlıklarca kurulan, Lozan Antlaşması ile varlıkları güvence altına alınmış ve kendi azınlığına mensup Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan öğrencilerin devam ettiği okul öncesi eğitim, ilköğretim ve ortaöğretim özel okullarından oluşur(ÖÖKK, 2007, madde 2).
- Yabancı okullar: Yabancılar tarafından açılmış özel okullardır.
- Uluslararası okullar: Yalnızca yabancı uyruklu öğrencilerin öğrenim gördükleri özel öğretim kurumlarıdır.

Türkiye’de Özel Okulların Gelişimi

Türkiye’de açılan özel okulların tarihi Osmanlı dönemine kadar uzanmaktadır. Osmanlı Devleti farklı etnik köken ve dini inanca sahip birçok unsurdan oluşmuş ve bu unsurları yüzyıllar boyunca bir arada yaşatabilmiş bir devlettir. Fethedilen yerlerdeki farklı din ve millete sahip insanlara din ve vicdan hürriyeti sağlanmış bunun yanında eğitim ve öğretim konusunda da serbestlik verilmiştir. Bunun sonucunda çok kültürlü bir imparatorluk haline gelen Osmanlı Devleti’nde eğitim ve öğretim kurumları da farklılaştırmıştır. Azınlıklara ait okullar İstanbul fethinin hemen sonrasında 1454 yılında, yabancılarla ait

okullar ise ilgili devletlere verilen kapitülasyonların etkilerinin arttığı 19. yy. ortalarında açılmıştır (Sezer, 1999).

Tanzimat dönemine kadar geçen sürede Türk Özel Okulları ile ilgili olarak belirgin ve somut bir gelişmeye rastlanmamaktadır (Koçer, 1987). Bunun nedeni Türklerin, ticari amaçla okul açma düşüncesini yadırgamaları olabilir (Akyüz, 2004). Mutlakiyet dönemine gelindiğinde (1878-1908) ise özel Türk okullarının var olduğu görülmektedir (Zeybekoğlu, 2005'den aktaran Parlar, 2006).

Tanzimat'ın ilanından sonra 19. yy'ın ikinci yarısında yabancı okulların sayısı ile azınlık okullarının sayısı hızla artmıştır. Bunlar Müslüman halk haricinde Osmanlı topraklarında bulunan diğer vatandaşlara hitap etmiştir. 04.09.1891 – 12.04.1902 tarihleri arasında Maarif Nazırı olan Ahmet Zühtü Paşa'nın isteğiyle hazırlanan 1894 tarihli raporda, Osmanlı topraklarında yabancılara ait 413, azınlık ve gayrimüslimlere ait 4547 özel okul bulunduğu belirtilmiştir (Çetin, 1983).

Özel okullarla ilgili olarak kapsamlı ilk resmî belge, 18.02.1856 tarihinde yayınlanan Islahat Fermanı'dır (Eren, 2005). Bu fermana; "Saltanat-ı seniyyemin tebaasında bulunan herkes, yaş veya sınav şartlarını yerine getirdiklerinde askerî ve diğer okullara fark gözetmeden alınacaktır. Her bir cemaat, eğitim, sanat ve sanayi dallarında okul açmakta serbesttir." denilmiştir (Islahat Fermanı (Orjinal Tam Metni ve Günümüz Türkçesiyle). Bu fermanın sonra Osmanlı Devleti içerisinde bulunan gayrimüslimler çok sayıda okul açmışlardır (Bozkurt, 1989).

Görüldüğü gibi ilk özel okullar, imparatorluk bünyesindeki azınlıkların çocuklarının devam ettiği okullardır. Daha sonra yabancılar özel okul açma faaliyetlerine geçmişlerdir. Yabancıların açtığı okullar, kendi ülkelerinin eğitim sistemlerini yansıtmışlar, eğitimin yanı sıra yabancı dili de öne çıkartmışlardır. Bu durum Türk çocuklarının da bu okullara yönelmelerine yol açmıştır. 1869 Maarif-i Umumiye Nizamnamesi'nde okullar,

“Mekatib-i Umumiye” ve “Mekatib-iHususiye” şeklinde adlandırılmıştır. Bu düzenlemedeki “Mekatibi-i Hususiye” hükmü, günümüzdeki Özel Türk Okullarının ilk filizlerinin çıkmasına kaynaklık etmiştir.1878-1908 yılları arasında, özel eğitime muhtaç Müslüman tebaanın gidebileceği özelokullar başta olmak üzere; Zedegan Mektebi, Dilsizler ve Körler Okulu, ŞemsülMaarif,Mekteb-i Hamidiye, Darüttalim, Nümune-i Terakki, Mekteb-i Osmanî, Rehber-i Marifet,Ravza-i Terakki, Maşrik-i Füyuzat, Aşiret Mekteb-i Hümayunu gibi özel okullarbulunur.Darüşşafaka-i İslamiyye tarafından, Haziran 1873’de açılan ve bugün Özel Darüşşafakaİlköğretim Okulu ve Lisesi olarak faaliyette bulunan özel okul, günümüz özel Türkokullarının ilk örneğidir. 1877 yılında açılan Terakki Vakfı Okulları ile Aralık 1885’te Feyz-i Sibyan adıyla kurulan Özel Fevziye Okulları da halen faaliyetlerine devam eden ilk özel Türk okullarıdır (Eren, 2005).

Cumhuriyetin ilanından sonra yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti’nde uygulanacak yeni eğitim düzenini temellendirmek ve yeniden oluşturulan topluma uygun öğretmen kadrosunu yetiştirme hususunda düşüncelerinden faydalanmak üzere John Dewey Türkiye’ye davet edilmiştir (Kurt, 2015).

1924 yılında John Dewey Türkiye’ye gelerek eğitim alanında incelemelerde bulunmuş ve iki rapor hazırlamıştır. Bu raporlardan birincisi bütçeye acil olarak konulması gereken tahsisatla ilgiliyken diğeri okullar ile ilgili görüşlerinin yer aldığı esas rapordur. Esas raporda Dewey özel okullara da değinmiş, Türkiye’deki eğitimin içinde bulunduğu değişim ve iktisadi sıkıntı döneminde özel okulların çok kıymetli bir hizmet sunabileceğini söylemiştir. Özel okulların, mali nedenlerden dolayı mecburi eğitimin yapılamadığı bu dönemde okul eksikliğini telafi edebileceğini ifade etmiştir (Dewey, 1939).

Atatürk, 1925 yılı TBMM açış nutkunda özel öğretimkonusu ile ilgili olarak maddi olanakları iyi olan vatandaşların çocuklarını kendi özel girişimleri ile okutup yetiştirmelerini tavsiye etmiştir (https://www.tbmm.gov.tr/tarihce/aturk_konusma/aturk.htm). Atatürk’ün

de işareti üzere eğitime özel girişimci desteği almak isteyen devlet, özel sektör ve hükümetin girişimleri ile 1928 yılında Türk Eğitim Derneği'nin (TED) kurulmasına öncülük etmiştir (Uygun, 2003).

TED, maddi gücü yeterli olmayan dürüst ve çalışkan Türk çocuklarını desteklemek amacını taşıyan dernek, ilk olarak 1930-1931 eğitim öğretim yılında ilk olarak bir anaokuluyla hizmete başlamıştır. Ardından 1931, 1933 ve 1936 yıllarında ilkokul, ortaokul ve lise kısımları açılmıştır (TED Ankara Koleji, 2016).

Türkiye'de özel okulların gelişimi 1960'lı yılların ortasına kadar durağan kalmıştır. 1961 yılında yeni Anayasa'nın yürürlüğe girmesiyle özel okullar ile ilgili yeni hareketlenmeler başlamıştır. Bu Anayasa'da devletin gözetimi altında olmak şartıyla özel okullar kabul edilmiştir (Uygun, 2003).

1962 yılında Yedinci Milli Eğitim Şurası'nda özel öğretim konusu üzerine uzunca durulmuş ve bu şuranın ardından 1965 yılında "625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu" kabul edilmiştir (Aydoğan, 1998).

625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu oldukça ayrıntılı olarak hazırlanmış ve Türk, azınlık, yabancı vb. tüm özel okullar bu kanun hükümlerine göre ele alınmıştır. Bu okulların genel amaçları, temel ilkeleri, eğitim sistemi içindeki yerleri, okulda çalışabilecek öğretmenlerin nitelikleri, okul binaları, eğitim araç gereçleri gibi konular ayrıntılı bir şekilde belirlenmiştir (Uygun, 2003).

1968-1972 yıllarını içine alan İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planında ilk defa özel okullar ile ilgili kararlar alınmıştır. Özel okulların çeşitli öğretim kademelerindeki resmi okullar için ek kapasite imkânı sağlamasıyla bu okulların yükünü hafifletmesinin önemi vurgulanmıştır. Ancak özel okulların düşük nitelikli hizmet vermesinin tüm eğitim sistemi için bozucu etki yapma olasılığına ihtimal vermemek için devamlı bir izleme düzeni oluşturma gereği de belirtilmiştir. Bu dönemde 99 tane özel okul açılmıştır (Aydoğan, 1998).

1972-1977 yılları arasını kapsayan Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planında, kaynak sınırlılığı nedeniyle sadece okul öncesi eğitimi için özel sektörün destekleneceği belirtilmiştir. Bu yıllar arasında 59 anaokulu ile birlikte 73 özel okul açılmıştır(Aydoğan, 1998).

1965-1985 yılları arasında özel okullarla ilgili çok büyük değişiklikler meydana gelmemiştir. Fakat 1982 Anayasası'nda 27. ve 42. madde hükümleri çerçevesinde 1739ve 222 sayılı kanunlar ile 625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu gereği özel öğretim kurumu açmak serbest bırakılmış ve özel okullar ile ilgili hareketlilik başlamıştır. Özellikle 1985 yılı sonrasında özel okullar devlet tarafından açık bir şekilde teşvik edilmeye başlanmıştır(Uygun, 2003).

1985-1989 yıllarını içine alan Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planında, özel okulların teşvik kapsamına alınacağı, bunun yanında eğitimin kalitesi, teftiş ve denetim mekanizmasının oluşturulması için gerekli düzenlemelerin de yapılacağı belirtilmiştir. Yine 1985 yılı içerisinde Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği çıkartılmıştır. Bu dönemde 227 özel okulaçılmıştır(Aydoğan, 1998).

1990-1994 yıllarını kapsayan Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planında, özel sektörün okul açmasının teşvik edileceği bildirilmiş eğitimin geliştirilmesinde özel okulların rol almasının destekleneceği belirtilmiştir.Buteşviklerkapsamında562 özel okul açılmıştır (Aydoğan, 1998).

1997 yılına gelindiğinde Türkiye'de 350 anaokulu, 313 ilkokul, 300 ortaokul, 78 düz lise, 43 fen lisesi, 229 Anadolu lisesi ve 17 mesleki teknik lise olmak üzere toplam 1330 özel okul eğitim öğretim yapar durumdadır (Aydoğan, 1998).

2001-2005 yılı Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planlarında, bütün eğitim dönemlerinde özel öğretim kurumlarının sayısının artırılması gereği üzerinde durulmuş ve hedefler arasına alınmıştır.

2007-2013 yılı Dokuzuncu Beş Yıllık Kalkınma Planlarında; *“Bütün eğitim kademelerinde özel sektörün payı artırılabacak, kamu kaynaklarının en fazla ihtiyaç duyan kesimlere yönlendirilmesi sağlanacaktır.”* denilerek özel okullaşmanın önemi vurgulanmıştır. Ayrıca ortaöğretim ve yükseköğretime hazırlık dersanelerinin kaldırılması ve bu kurumların özel okullara dönüştürülmesine yönelik teşviklerin sağlanması planı yine bu döneme rastlamaktadır.

Bu tarihler arasında 2010 yılında gerçekleştirilen 18. Millî Eğitim Şûrası'nda *“Eğitimde niteliğin artırılması amacıyla özel okullar teşvik edilerek sayıları artırılmalı, teşvik kapsamında çocuklarını özel okullara gönderen ailelere resmi okullardaki bir öğrenci maliyetinin yarısı kadar destek verilmeli ve bu yolla devletin eğitim harcamaları azaltılmalıdır.”* kararı alınmıştır.

En son yapılan 2014-2018 yılı Onuncu Beş Yıllık Kalkınma Planlarında; Madde:156 *“Eğitimde alternatif finansman modelleri geliştirilecek, özel sektörün eğitim kurumu açması, özel kesim ve meslek örgütlerinin mesleki eğitim sürecine idari ve mali yönden aktif katılımı özendirilecektir.”* kararı ile özel okulların sayısının artırılması hedeflenmiştir.2015-2016 yılı içinde ülkemizde bulunan mevcut özel okul sayımız ise 10525'e ulaşmıştır (Millî Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim [MEİÖE], 2016).

Özel Okulların Türk Eğitim Sistemi İçindeki Yeri

Özel okullar yukarıda da belirttiğimiz gibi; özel eğitim, okulöncesi, ilkokul, ortaokul ve ortaöğretim kurumlarını kapsamaktadır ve bu okullar Özel Öğretim Kurumları Kanununda belirtildiği şekliyle Milli Eğitim Bakanlığının denetimi altında yer alır.

Dünya üzerindeki ülkeler, eğitimde kaliteye gün geçtikçe daha çok önem vermekte ve eğitimin yaygınlaşması, niteliğinin artırılması için daha fazla kaynağın eğitime aktarılmasını istemektedir. Çünkü toplumların gelişmişliği ve dünya üzerindeki konumu sosyo-ekonomik durumu ve uyguladığı eğitimle doğrudan ilgilidir. Türkiye oldukça genç bir nüfusa sahiptir.

Bu genç nüfusun en iyi şekilde yetiştirilmesi çok önemlidir. Bu yüzden üzerinde önemle durulması gereken unsur da eğitimidir. Fakat ülke imkânlarının yetersiz olması, hızlı nüfus artışı ve eğitime yeterince kaynak ayırlamaması eğitimde özelleştirme uygulamalarını gerekli hale getirmiştir. Özel okullar devletin eğitim yükünü bir nebze olsun hafifletmekte ve eğitim sisteminin gelişmesine öncülük etmektedirler. Özel okullar, çağın gereksinimlerini ve öğrencilerin ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak dünyadaki eğitim sistemlerini araştırıp standart üstü bir öğrenme ortamı sağlamaktadırlar. Bunun yanında öğrencilerine sosyal, kültürel ve sportif alanlarında katılımcı ve yönlendirici uygulamalar yapmaları ve başarılı bir şekilde yabancı dil öğrenme imkânı sunmaları çok yönlü bireyler yetiştirmelerine olanak veriyor. Ayrıca özel okullarda öğretmen ve yöneticilere yönelik düzenli olarak hizmet içi eğitim programları verilerek daha da iyi eğitim ortamı oluşturma çabaları göz ardı edilemez (Kaçıran, 2015).

Özel okulların kaliteli olarak verdiği eğitim toplum tarafından 1990'lı yıllardan itibaren fark edilmeye başlanmış ve sonucunda özel okullara talep artmıştır (Türkiye Özel Okullar Birliği Derneği [TÖÖBD],2004).

Günümüzde devletin özel okulları desteklemesi ve eğitim öğretim desteği vermesi özel okullaşma oranlarını da olumlu yönde etkilemiştir. Ayrıca ülkemizde bulunan dershanelerin örgün eğitim veren özel temel liselere dönüşmesi, özel öğretim kurumlarının sayısının daha da artmasına neden olmuştur. 2015-2016 eğitim öğretim yılında örgün eğitim kurumları içinde özel okulların oranı %15,7'dir (MEİÖE, 2016).

Günümüzde özel okullar ile ilgili son durum aşağıda Tablo 1’de belirtilmiştir.

Tablo 1

2015/16 Öğretim Yılı Özel Öğretim Kurumlarında Okul, Öğrenci, Öğretmen Ve Derslik Sayısı (Kaynak: MEİÖE, 2016, s: 35).

Eğitim Kademesi	Okul/ Sınıf/ Kurum	Öğrenci sayısı			Öğretmen			Derslik
		Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	
Örgün Eğitim Toplamı	10 525	1174409	623309	551100	133781	46869	86912	98 762
Okulöncesi Eğitim	4 658	191 670	102173	89497	18 083	307	17776	16699
İlkokul	1 389	232 039	122834	109205	25 908	5865	20043	23 019
Ortaokul	1 555	278 089	150233	127856	31 288	11982	19306	17 317
Ortaöğretim	2 923	472 611	248069	224542	58 502	28715	29787	41 727
Genel Ortaöğretim	2 504	373 394	197355	176039	49 898	25355	24543	34 401
Mesleki ve Teknik Ortaöğretim	419	99 217	50 714	48 503	8 604	3 360	5 244	7 326

Tablo 1’de görüldüğü gibi ülkemizde 2015-2016 eğitim-öğretim yılında 10525 özel okul, 133781 öğretmen ile 1174409 öğrenciye eğitim öğretim hizmeti sunmaktadır. Bu durum devlet okullarının yükünü hafifletmekte ve öğretmen istihdamında önemli görülmektedir.

Son olarak özel okullar, bir yandan eğitim öğretim alanında ortaya çıkan yenilikleri gelişmeleri takip edip eğitim sistemimize dâhil ederek kaliteli eğitim sunmakta bir yandan da örnek olarak rekabet yaratmaktadır. Akademik başarılarında hep ön sıralarda olma, yabancı dil öğretimi, sanat ve sporda elde edilen başarılar özel okulculuğun geldiği noktayı göstermektedir. Bu açıdan özel okulların ülkemize kattığı en büyük değer, oluşan rekabet

sonucu devletin resmi okullarda kalite artırma çalışmalarına yönelmesi olmuştur (Sabah Gazetesi, 2014).

Özel Okulların Vermiş Oldukları Hizmetler ve Özel Okulların Yapısı

Eğitimin her kademesinde yabancı dili iyi konuşabilen, teknolojik gelişmeleri ve güncel bilgileri takip edebilen, kendi kültürüne ve toplumuna ait değerleri benimseyen ve sahip çıkabilen bunun yanında diğer kültür ve toplumlara karşı hoşgörüyü bakabilen bireyler yetiştirmeyi amaç edinen özel okullarımız, bu minvalde birçok hizmetler vermektedir.

Bu hizmetler genel olarak; bilişim teknolojilerinin eğitimin her kademesinde kullanılması, laboratuvar ve uygulama alanlarının eksiksiz olarak araç gereçlerle donatılması, rehberlik hizmetlerinin en iyi şekilde sunulması, sınıf mevcudunun az olması, yabancı dil eğitiminin yabancı hocalar desteğiyle en iyi şekilde verilmesi, merkezi sınavlarda özel okulların yüksek başarı göstermesi şeklinde sıralanabilir (Dinler ve Subaşı, 2003).

5580 sayılı özel öğretim kurumları kanunu 3. maddeye göre, “Özel öğretim kurumları, TC uyruklu gerçek kişiler; özel hukuk tüzel kişileri ya da özel hukuk hükümlerine göre yönetilen tüzel kişilertarafından açılmak istenir.” ve Millî Eğitim Bakanlığı’nın izni ile açılır. Yine aynı kanunda özel okulların bir müdür tarafından yönetilmesi öngörülür. Özel okulların yöneticilik ve eğitim öğretim hizmetleri kadrolarına resmi okullara atanabilmek için gerekli nitelik ve şartları sağlayanlar görevlendirilebilir. Okul müdürleri kurucu veya kurucu temsilci tarafından seçilirken diğer yönetici, öğretmen, uzman öğretici ve usta öğreticiler okul müdürü tarafından seçilir. Sonrasında bu kişilerin çalışma izinleri valiliklere sunulur. Valilik izni alınmadan müdür ve diğer yöneticiler ile öğretmenler işe başlatılamaz. Yönetici ve öğretmenlerle ilgili aranan özellikler ve atamaya ilişkin bilgiler Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği 3. bölümde belirtilmiştir.

Bakanlıkça öngörülen idarî yapılanmanın yanında özel okullarda akademik çalışmaları güçlendirecek, birimler arası koordinasyonu ve işbirliğini sağlayacak ek yapılanma modelleri vardır. Bunlar (TÖÖBD, 2006);

Okul yöneticilerinin yanında, alanlara göre bölüm başkanlıkları bulunur ve öğretmenlerin akademik çalışmalar yapmalarına imkân tanınır. Ayrıca bölüm başkanlıkları; hizmet içi eğitim çalışmaları, aday öğretmenlerin eğitimi ile de ilgilenerek yönetim ve öğretim kadrosu arasındaki iletişimi sağlar.

Her sınıf seviyesinde her ders için birim koordinatörlükleri bulunur. Bu uygulama sayesinde okul içi akademik çalışmalara bilgi paylaşımı ile büyük bir ivme kazandırılır.

Özel Okullara Öğrenci Alımı ve Eğitim Ücretleri

Özel okula öğrenci alımında okul kayıt bölgesi şartı uygulanmamaktadır. Fakat bunun dışında öğrenci alımında diğer dengi resmi okulların tabi oldukları yönetmeliklere uyulur, kendi kurumları için ayrıca yönetmelik düzenlemelerine gerek yoktur. Ortaöğretim okullarında ise kayıt ve nakil başvurusu öncelik sırasına göre veya ortaöğretime geçiş sınavı puanlarına göre yapılır.

Özel okullar kendi dengi resmi okulların tabi oldukları yönetmelik hükümlerinden farklı uygulama yapmak isterlerse Bakanlık tarafından onaylanmış kendi kurum yönetmeliklerine göre de öğrenci alabilmektedirler (Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği [ÖÖKY], 2012, Madde 51).

Öğrenim ücreti ve kurumun yapacağı faaliyetlerle ilgili diğer ücretler konusunda her türlü esaslar yönetmelikle belirlenmiştir. Özel öğretim kurumları her yılın başında öğrenim ücreti ve diğer ücretleri bu yönetmelik esaslarına göre tespit eder ve en geç mayıs ayına kadar ilan ederler.

Özel öğretim kurumları, bünyesinde öğrenim gören öğrenci sayısının yüzde üçünden az olmamak şartıyla ücretsiz olarak öğrenci okutmak zorundadır. Bakanlık tarafından uygun

görüldüğü takdirde bu oran yüzde ona kadar çıkarılabilir. Ücretsiz olarak okuldan faydalanmada öncelik verilecek öğrenciler; kanunen harp veya vazife malulü sayılan kişilerin ilk ve ortaöğretim dönemindeki çocukları ile haklarında korunma, bakım veya barınma kararı alınan çocuklardır.

Ücretsiz okutulacak öğrenciler ile ilgili gerekli şartlar yönetmelikle belirlenir. Kurumlar ayrıca, öğrenim bursu da verebilirler. Öğrenim bursu verilmesine ilişkin kurallar yönetmelikle belirlenir (ÖÖKK, 2007, madde: 13).

Milli Eğitim Bakanlığı Özel Okul Teşvik Kapsamında Verilen Eğitim ve Öğretim Desteği

Milli Eğitim Bakanlığı ilk olarak 2014- 2015 eğitim öğretim yılında, Özel Okul Teşvik Kapsamında eğitim ve öğretim desteği vermeye başladı.

5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu kapsamında açılan özel okullara, 07.08.2014 tarih ve 29081 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2014-2015 Eğitim ve Öğretim Yılında Özel Okullarda Öğrenim Gören Öğrenciler İçin Eğitim ve Öğretim Desteği Verilmesine İlişkin Tebliğ'de yer alan okul türlerine göre toplam 250.000 öğrenciye 2014-2015 eğitim öğretim yılında geçerli olmak üzere eğitim ve öğretim desteği verilmesi planlanmıştır.

5580 sayılı Kanun kapsamında açılan okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve ortaöğretim okul türlerinde 2014-2015 eğitim öğretim yılında öğrenim gören her bir öğrenciye verilmesi planlanan eğitim ve öğretim desteği tutarları; aşağıdaki tabloda yer almaktadır (MEB, 2014).

Tablo 2

2014-2015 Yılı Eğitim ve Öğretim Desteği Verilecek Okul Türleri, Destek Tutarları ve Destek Verilecek Öğrenci Sayıları (Kaynak: MEB, 2014, s. 6)

Okul Türü	Destek Tutarı TL	Destek Verilecek Öğrenci Sayısı
Okul Öncesi Eğitim Kurumu	2.500	50.000
İlkokul	3.000	50.000
Ortaokul	3.500	75.000
Lise	3.500	75.000
Temel Lise	3.000	75.000
Toplam		250.000

Milli Eğitim Bakanlığı, eğitim öğretim desteği için ilk başvurularda; 24342 okulöncesi, 54220 ilkokul, 61339 ortaokul ve 40736 ortaöğretim kurumlarından olmak üzere toplam 180637 öğrenci başvuru yapmıştır. Belirlenen kontenjanın altında öğrenci başvurusu olduğu için öğrencilere ikinci başvuru şansı verilmiştir. 2014-2015 eğitim öğretim yılında destek alan öğrenci sayıları; okulöncesinde 28096, ilkokulda 47807, ortaokulda 55210, ortaöğretimde 37199 olmak üzere toplam 168310'dur (TEDMEM, 2014).

2015-2016 eğitim-öğretim yılında yine devletin eğitim-öğretim desteği sürmüş ve 230 bin öğrencinin bu destekten yararlanması planlanmıştır (MEB, 2015).

Tablo 3

2015-2016 Yılı Eğitim ve Öğretim Desteği Verilecek Okul Türleri, Destek Tutarları ve Destek Verilecek Öğrenci Sayıları (Kaynak: MEB, 2015, s. 3).

Okul Türü	Destek Tutarı TL	Destek Verilecek Öğrenci Sayısı
Okul Öncesi Eğitim Kurumu	2.680	20.000
İlkokul	3.220	50.000
Ortaokul	3.750	50.000
Lise	3.750	110.000
Temel Lise	3.220	
Toplam		230.000

11 Eylül 2015 tarihinde yapılan yerleştirmelerde 228160 öğrenci eğitim öğretim desteği almaya hak kazanmış, fakat 215952 öğrenci kayıt yaptırıp bu destekten faydalanmıştır (TEDMEM,2015).

2014-2015 eğitim öğretim yılında ilk kez eğitim öğretim desteği için başvuru olmasına rağmen belirlenen sayıda öğrenci başvurmamıştır. Bunun nedenleri arasında birçok etmen rol oynamış olabilir. Örneğin; başvuru takviminin yeterince geniş tutulmaması, başvuruların sadece öğrencinin kayıtlı olduğu okuldan yapılabilmesi, destek kazanan öğrenciler ile destek verilecek özel okulların aynı gün duyurulması ve velilerin hangi okulu tercih edecekleri noktasında belirsizlikler yaşaması, verilecek olan desteğin birçok aile için aynı oranda çekici olamaması başvuru sayısını sınırlandırmış olabilir (Eğitim Reformu Girişimi [ERG], 2015).

Sonuç olarak devletin eğitim-öğretim desteği vermesi ve ilerleyen yıllarda da destek vermeyi planlıyor olması ailelerin çocuklarını özel okulda okutma eğilimlerini artırmış ve devlet okullarının yükü kısmen hafifletilmiştir.

Özel Okullarda Eğitim ve Öğretim

Özel okullarda eğitim-öğretim faaliyetleri Türk Milli Eğitiminin genel amaç ve temel ilkelerine uygun olarak yürütülür.

Özel okullarda uygulanacak olan öğretim programı ve ders çizelgesi resmi okullarda uygulanan esaslar çerçevesinde belirlenir. Fakat Milli Eğitim Bakanlığı'nın uygun bulduğu farklı öğretim programları ve ders çizelgeleri de kullanılabilir (Özel Öğretim Kurumları Kanunu [ÖÖKK], 2007: madde 6)

Daha iyi bir eğitim verme anlayışı içinde olan özel okullar, eğitim hizmetlerinde farklılık yaratmakta dolayısıyla eğitimimize önemli katkı sağlamaktadırlar. Eğitimin etkili bir şekilde yapılmasının yanında daha önemli olan öğrencinin verilen eğitimden yararlanabilmesidir. İstenilen nitelikte bir eğitim verilmesi öğretmenin performansı ile mümkün olmaktadır. Bu yüzden özel okullar “Sürekli öğretmen eğitimi” etkinliklerine önem vermektedirler. Gelişen ve değişen eğitimi takip etmek, pedagojik bilgilerini yenilemek, motivasyon sağlamak ve bilgi paylaşımını etkin kılmak için düzenli şekilde seminerler düzenlenmektedir (Eren, 2005). Öğrencilerini akademik başarılar açısından en üst noktalara taşımayı hedefleyen özel okullar aynı zamanda öğrencilerinin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda sosyal ve sportif faaliyetlere de önem vererek en iyi şekilde yetişmelerine olanak sağlamaktadırlar. Kısacası hem akademik açıdan başarılı hem de çevresine karşı duyarlı, bilinçli ve sorumluluk alabilen bireyler yetiştirmek özel okulların eğitim öğretim hedefleri arasında yer almaktadır (Akyollu, 2016). Böylece özel okullar ülke çapında eğitimin kalitesini artırmakta ve daha donanımlı bireyler yetiştirmektedirler.

Özel Okullarda Başarı

Özel okullar derneğinin düzenlediği 8. Eğitim Sempozyumu'nda Alptekin'in (2009) yaptığı araştırmada özel okullar ile devlet okulları 3, 4 ve 5. sınıf öğrencilerinin bilişsel süreçlerini sergileyen Türkçe ve Matematik alanlarındaki edim düzeylerinin sonuçları

verilmiştir. Araştırmada örneklem olarak 40 devlet 56 özel okul öğrencisi ele alınmıştır. Araştırma sonuçları Tablo 4’te belirtilmiştir.

Tablo 4

Öğrencilerin Bilişsel Süreçlerini Sergileyen Türkçe ve Matematik Alanlarındaki Edim Düzeyleri (Kaynak: Alptekin, 2009, s: 232).

Alanlar	Devlet Okulları	Özel Okullar
Türkçe okuduğunu anlama	%1	%13
Türkçe dinlediğini anlama	%6	%41
Matematik sayılar	%4	%24
Matematik geometri	%2	%28
Matematik ölçme	%3	%17

Tablo özel okulların devlet okullarına kıyasla daha başarılı olduklarını göstermektedir. Bu başarı sadece ilkökul düzeyinde değil ortaöğretime ve yükseköğretime geçişte de kendini göstermektedir. Örneğin 2010 yılında yapılan SBS’de, Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından yapılan araştırma sonuçlarına göre ilk 50 okul içinde devlet okulunun bulunmadığı belirtilmiştir (Sabah Gazetesi, 2010).

En son 2012-2013 yılında yapılan SBS sonuçlarında birinci olan 16 öğrencinin 15’inin özel okul öğrencisi olduğu görülmüştür (Sabah Gazetesi, 2013).

2014-2015 eğitim öğretim yılında yapılan TEOG sınavında İstanbul Üsküdar ilçesi tam puan alan öğrenci istatistiklerinde 143 öğrencinin tam puan aldığı, bunların 133’ünün özel okul öğrencisi olduğu görülmüştür (Kamudan Haber, 2015).

Yükseköğretime geçiş sınavlarında özel okulların başarısına baktığımızda 2015 yılı YGS/LYS ortalamalarında özel okul fen liseleri ilk sıralarda yer almıştır (Öğretmenler Haber. Com, 2015).

Tüm bu haberlerde görüldüğü gibi özel okullar yapılan merkezi sınavlarda devlet okullarının önüne geçmişlerdir. Özel okullarda öğrenci başarısı ile birebir ilgilenilmesi, öğretmenlerinin sürekli hizmet içi eğitim alması ve kendilerini geliştirmeleri, etüt programları ile öğrencilerini devamlı olarak takip etmeleri bu başarıların nedenleri arasında görülebilir.

Özel Okulların Uluslararası Sınavlardaki Durumu

Eğitim alanında çeşitli amaçlarla birçok sınav yapılmaktadır. Yapılan bu sınavlar öğrenciler hakkında verilecek kararlarda ölçüt olabileceği gibi ülkede uygulanan öğretim programlarının etkililik durumlarının belirlenmesi ya da ülkelerin birbiriyle kıyaslanması amacıyla hizmet edebilmektedir (Karabay, Yıldırım, Güler, 2015). Türkiye’de Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), ulusal çaptaki sınavlardan başka uluslararası düzeyde yapılan sınavlara da girerek öğrencilerin başarılarını diğer ülke öğrencilerinin başarılarıyla karşılaştırıp iyileştirmeye, geliştirmeye uygun alanları belirlemeyi amaçlamaktadır (EARGED, 2010). Bu amaçla yapılan ve Türkiye’nin katıldığı sınavlar; Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı olan PISA (The Programme for International Student Assessment), Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması olan TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study) ve Uluslararası Okuma Becerilerinde Gelişim Projesi PIRLS’dir.

PISA Hakkında Genel Bilgiler

Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı kısaca PISA, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) tarafından üç yıl arayla 15 yaşında bulunan öğrencilerin elde etmiş oldukları bilgi ve becerileri değerlendirmek amacıyla yapılan bir araştırma projesidir. Bu amaçla örgün eğitimde devamlılığı bulunan 15 yaş grubundaki öğrencilerin; “Matematik

okuryazarlığı”, “Fen Bilimleri okuryazarlığı” ve “Okuma Becerileri” hakkında genel veriler elde edilir. Bunların yanında, öğrenci başarısını etkilediği düşünülen öğrenci motivasyonları, öğrencilerin kendileri hakkında ne düşündükleri, öğrenme biçimleri, okul ortamları ve aileleri konusunda da önemli veriler elde edilir. PISA projesinde “okuryazarlık” kavramı, öğrencinin bilgi ve potansiyelini artırması, toplumda daha etkin rol alabilmesi için yazılı kaynakları bulup kullanabilmesi, kabul edip değerlendirebilmesi olarak kullanılmaktadır.

PISA Projesi 2000 yılında uygulamaya koyulmuştur. Üç yıl ara ile uygulanan projeye Türkiye, ilk kez 2003 yılında iştirak etmiştir. PISA Projesi için hazırlanan başarı testleri ve anketleri, ülkemizde Nisan ayında uygulanmaktadır. Projeye katılan ülkelerdeki; örgün öğretimde kayıtlı olan 15 yaş grubu öğrencilerinin bulunduğu tüm okullar (İlköğretim, Genel Lise, Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Meslek Lisesi, Anadolu Meslek Lisesi, Çok Programlı Liseler, Özel Okullar vb.) PISA Projesi’ne katılabilir. Fakat PISA Projesi’ne katılımcı olacak okul ve öğrencilerin seçimi, OECD tarafından tesadüfi olarak belirlenmektedir.

Öğrenciler, Bilgisayar Tabanlı Değerlendirme uygulamasının ardından anket uygulamasına katılarak uygulamayı bitirirler. PISA Projesi’nden elde edilen sonuçlar ulusal bir rapor hâlinde düzenlenip yayınlanmaktadır. Bu sonuçlar, eğitim-öğretim programlarının geliştirilip düzenlenmesinde, karşılaşılan eksikliklerin ülke çapında giderilmesinde ve eğitim alanında yapılan çalışmalarda önemli birer kaynak olarak kullanılmaktadır (PISA, 2003).

Türkiye’nin ilk kez katıldığı 2003 yılı PISA sonuçlarına göre Türkiye, matematik başarısında 35., problem çözmeye 36., okuma yeterliliğinde 34. ve fen bilimlerinde 35. Olmuştur (PISA, 2003). PISA 2003 araştırması sonuçları, Türkiye’nin matematik okuryazarlığı, fen bilimleri ve okuma testlerinde, uluslararası ortalamaların epey altında kalmış olduğunu göstermektedir (Gür, 2013). Özel okullar okul türleri içerisinde bu dört alanda okul türleri içerisinde ilk dörtte yer almaktadır.

2006 ve 2009 yıllarında yapılan PISA sınavları sonuçlarının yer aldığı raporlarda özel okullar ile ilgili bir bilgiye rastlanmamıştır.

PISA 2012 yılı araştırmasına katılan tüm ülkelerin örneklem grubu içerisinde %80,8'i devlet, %19,2'si ise özel okuldur. Türkiye'de örneklemin %1,2'sini özel okullar, %98,8'ini resmi okullar oluşturmaktadır. Türkiye'de 170 okuldan 2 okulun özel okul olması nedeniyle devlet ve özel okullar arasında bir kıyaslama yapılamamıştır (PISA, 2012).

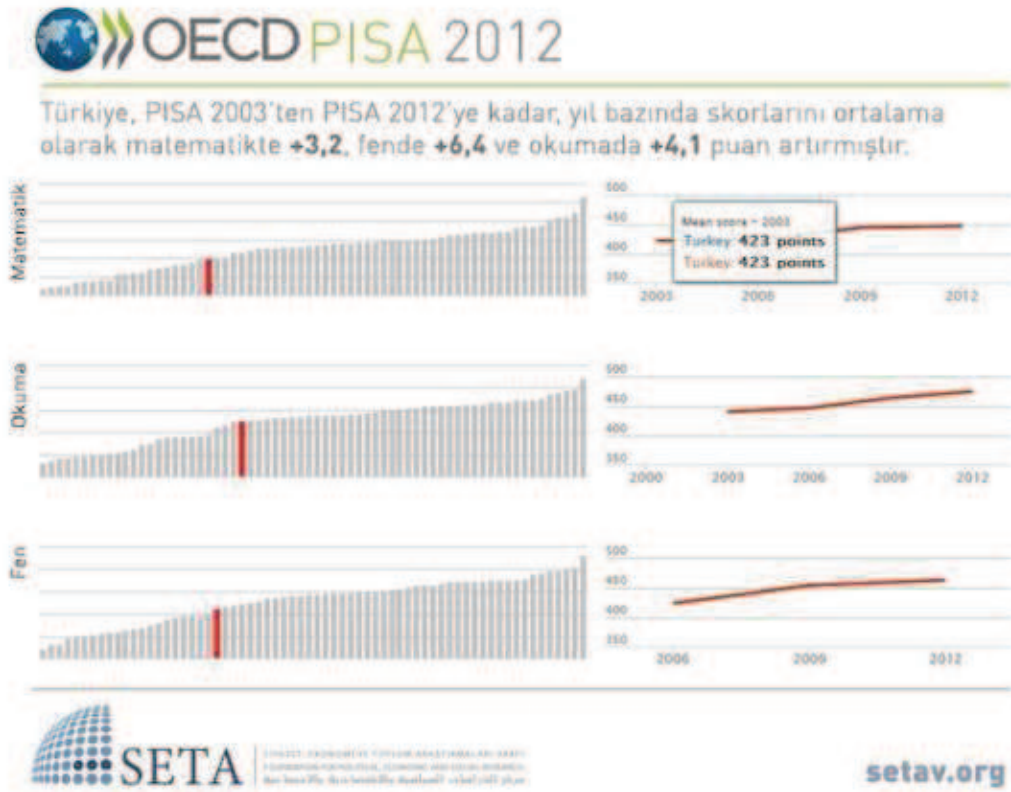
Tablo 5

En Yüksek/En Düşük Puana Sahip Beş Ülkede Devlet/Özel Okul Yüzdeleri (Kaynak: PISA, 2012, s: 28).

En Yüksek Puana Sahip Beş Ülke	Devlet Okulları	Özel Okullar	En Yüksek Puana Sahip Beş Ülke	Devlet Okulları	Özel Okullar
Şangay-Çin	91	9	Ürdün	88.4	11.6
Singapur	98.2	1.8	Kolombiya	76.6	23.4
Hong Kong-Çin	6.8	93.2	Katar	57.3	42.7
Makao-Çin	8.9	91.1	Endonezya	53.6	46.4
Güney Kore	54.5	45.5	Peru	76.6	23.4

Tablo 5'te görüldüğü üzere PISA 2012 değerlendirmesinde ilk beşe giren ve en düşük puana sahip ülkelerde okulların devlet ve özel olması değişkenlik göstermektedir. Hong Kong-Çin ve Makao-Çin'de özel okulların katılımının oldukça fazla olması bu ülkelerdeki başarının özel okul kaynaklı olabileceğini düşündürmektedir.

2003 yılından sonra 2012 yılına kadar geçen sürede Türkiye'nin PISA sınavlarındaki durumu yükselmeye başlamıştır. Fakat yine de Türkiye ortalamasının altında kalmıştır (Gür, 2013).



Grafik 1

Türkiye'nin 2003-2012 PISA'daki Durumu (Kaynak: SETA, 2012, s: 32).

2015 yılı PISA sonuç raporlarında 64 ülke içinde Türkiye; matematikte 45., okumada 37., bilim dalında ise 41. sırada yer almıştır. Milli Eğitim Bakanlığı resmi sitesinde Türkiye 2015 PISA raporu henüz oluşturulmamıştır (Türkçe, 2015).

TIMSS Hakkında Genel Bilgiler

Timss (Trends in International Mathematics and Science Study), Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması, öğrencilerin matematik ve fen alanlarında kazanmış oldukları bilgi ve becerilerin değerlendirilmesine yönelik yapılan bir tarama araştırmasıdır. Dünyada yapılan en büyük ve kapsamlı uluslararası öğrenci başarılarını değerlendirme çalışmasıdır. Dört yılda bir uygulanan sınava 4. ve 8. sınıf öğrencileri katılmaktadır. TIMSS'in temel amacı, dünya genelinde matematik ve fen eğitiminin gelişmesine yardımcı olmaktır. İlk

1994-1995 yılında yapılan TIMSS sınavlarına Türkiye ilk olarak 1999 yılında sadece 8. sınıf öğrencileriyle katılmıştır. Öğrenciler TIMSS sınavlarından ileri düzey (625-900), üst düzey (550-624), orta düzey (475-549), alt düzey (400-474) puanlar almaktadırlar. 1999 yılında Matematik testi sonuçlarına göre Türkiye projeye giren 38 ülke içerisinde 31. sırada yer almıştır. Matematik başarı puanı ise 429'dur. Ülkemiz 8. sınıf öğrenci başarı puanları alt düzeydedir. Fen Bilgisi testinin sonuçlarına göre ise Türkiye projeye giren 38 ülke içerisinde 33. sırada yer almıştır. Fen Bilgisi puanı 433'tür ve alt düzeyde puan alınmıştır. 2003 yılında Türkiye TIMSS sınavlarına katılmama kararı almış ve katılmamıştır. 2007 yılında Türkiye TIMSS sınavlarına yine 8. sınıf düzeyinde katılmıştır. Türkiye, Matematik testlerinde 59 ülke içerisinde 29. sırada yer almıştır. Matematik alanında öğrencilerin aldığı puan ortalaması 432 olmuştur. Fen Bilgisi sıralamasında ise 30. olmuştur. Bu alanda alınan ortalama puan ise 454'tür. Türkiye genel ortalamasının altında kalmıştır. TIMSS 2011 sınavında, matematik alanında Türkiye 4. sınıf seviyesinde 50 ülke arasında 469 puanla 35., 8. sınıf seviyesinde 42 ülke arasında 452 puanla 24. sırada yer almıştır. Fen alanında ise 4. sınıf seviyesinde; 50 ülke arasında 463 puanla 36, 8. sınıf seviyesinde ise 483 puanla 42 ülke arasında 21. sırada yer almıştır (TIMSS, 2013). TIMSS sınavlarında özel okullar ile ilgili herhangi bir bilgiye ulaşılamamıştır.

PIRLS Hakkında Genel Bilgiler

Uluslararası Eğitim Başarılarını Belirleme Kuruluşu'nun, Uluslararası Okuma Becerilerinde Gelişim Projesine (PIRLS) Türkiye de dahil olmak üzere 35 ülke katılmaktadır. Bu proje ile ilköğretim 4. sınıf (9 yaş grubu) öğrencilerimizin okuma becerileri, okuma alışkanlıkları, öğrencilere okuma becerisini kazandırmak için öğretmenlerimizin uyguladıkları öğretim yöntemleri, öğretim materyallerinin yeterli olup olmadığı, öğrencilerin okuma becerilerini kazanmalarında ailelerinin katkıları gibi konular uluslararası standart test ve anketlerle belirlenmekte ve projeye katılan ülkelerin verileri ile karşılaştırılarak benzerlik ve

farklılıklar ortaya çıkarılmaktadır. PIRLS sonuçları ortalaması 500 standart sapması 100 olan bir standart puan formatında rapor edilmektedir. Bu puan sırasına göre Türkiye 35 katılımcı ülke arasında 28. sırada yer almıştır. Türkiye'nin standart puanı 449'dur. Türkiye'nin puanı uluslararası ortalamadan 51 puan (yaklaşık yarım standart sapma) daha düşüktür (PIRLS, 2003).

PIRLS sınavlarında özel okullarile ilgili bir bilgiye ulaşılammıştır.

Bazı Ülkelerde Özel Okullar

Almanya

Almanya'da her eğitim düzeyinde özel okullar yer almaktadır. Resmi devlet okulları ile özel okullar hem eğitim konularında hem de rekabet ve yaratıcılığı artıracak konularda işbirliği içerisinde dirler. Özel okul kurma hakkı anayasal olarak desteklenmektedir (Subaşı ve Dinler, 2003).

Almanya'da iki tür özel okul bulunmaktadır. Ersatzschulen; (alternatif okullar) ve Ergänzungschulen; (tamamlayıcı okullar). Ersatzschulen kamu okulları ile aynı statüdedir ve aynı eğitim hedeflerini uygulamaktadır. Bu okullar buldukları bölgede kamu okuluna alternatif olmaktadır. Ergänzungschulen (tamamlayıcı okullar) kamu okullarında bulunmayan dersleri vererek kamu eğitimini tamamlamaya çalışır. Özellikle de mesleki eğitim alanında çalışma yapmaktadırlar (EARGED, 2005).

Almanya'da Anayasa ile okul açma ve işletme hakkı güvence altına alınmıştır. Özel okullar alternatif okul olabilmek için devletin iznine gereksinim duyarlar. Bu okulların verdiği diplomaların geçerli olması için eyalet eğitim müdürlüklerince resmen tanınmış olmaları gerekmektedir.

Alman anayasasına göre, özel okullar devletin denetim ve gözetimi altındadır. Özel bir okul kurulacağında; öncelikle genel kanuni gereksinimler dikkate alınır. Okul yönetici ve

öğretmenlerinin bu işe uygunluğu teyit edilir. Alternatif okulların resmi izin almaları şartken, tamamlayıcı okulların sadece ilgili otoriteleri haberdar etmesi yeterlidir (Subaşı ve Dinler, 2003).

Almanya’da 2008-2009 öğretim yılında 3.057 adet genel eğitim veren özel okula yaklaşık 700 bin öğrenci devam etmiştir. Bu sayı, genel eğitim veren okullara devam eden 9 milyon öğrencinin yüzde 7,7’sine tekabül etmektedir. 1992 yılından itibaren özel okullara devam eden öğrenci sayısındaki artış yüzde 4,8’den yüzde 7,7’ye çıkmıştır. Yani yüzde 55 oranında artış olmuştur. 2008 yılında özel okullar içinde en fazla öğrencinin devam ettiği okul tipi (%40) “Gymnasium” olmuştur (Dursun, 2013).

Fransa

Her Fransız vatandaşı Avrupa Birliği şartlarına bağlı kalarak özel okul açma hakkına sahiptir. Özel okul açmak isteyen özel veya tüzel kişiler, okulu nerede ve hangi binada açmak istediklerini belediyelere bildirmek zorundadırlar. Bu kişiler belediyelere yaptıkları başvuruyu mahaldeki mülki amire, milli eğitim müdürlüğüne ve cumhuriyet savcılığına da bildirmek durumundadırlar (Subaşı ve Dinler, 2003). Fransa’da İlköğretim, ortaöğretim ve teknik eğitim olmak üzere eğitimin üç alanı için ayrı olarak üç kanun (1886, 1850 ve 1919 sayılı kanunlar) bulunmaktadır (EARGED, 2005).

Fransa’da özel öğretim kurumlarının büyük bir kısmı Katolik okullarıdır. Genel olarak devlet ile sözleşme yapan bu okullara devlet önemli ölçüde maddi yardım yapmaktadır. Bu yardım özellikle bu okullara öğretmen ataması ve hizmet içi eğitimden öğretmenlerin yararlandırılması şeklinde olur. Özel okullar, anaokulundan başlayarak orta dereceli okulları kapsar. Bu sektörde velilerin okul harcamalarını ödeme zorunluluğu vardır. Özel okul ücretleri her öğretim kurumuna göre değişmektedir. Fransa’da devletin kanun ve yönetmeliklerine bağlı kalarak eğitim hizmeti veren özel okulların personel maaşları ve giderleri devlet bütçesinden karşılanmaktadır (EARGED, 2005; Subaşı ve Dinler, 2003).

Devlet ile sözleşme yapan özel orta öğretim kurumu öğrencileri gerekli şartları sağladıkları müddetçe burs, kredi veyardım parası alabilirler. Özel okullar, bir yıl içerisinde yıllık giderlerinin onda birini aşmayacak şekilde devletten ve yerel idarelerden destek alabilir. Milli eğitim akademik kurulu tarafından bu yardımların gerekli olup olmadığı belirlenir(Subaşı ve Dinler, 2003).

İsveç

1990'ların başında İsveç eğitim sisteminde özel girişimler teşvik edilmiş ve sonrasında özel okulların sayısı artırılmıştır. İsveç'te belediyeler kanunen kabul edilmiş bağımsız okullara, özel okullara ve ortaöğretim sonrası okullara finans sağlamak zorundadır. Fakat bu tip okullar Ulusal Öğretim Ajansı tarafından belirlenmek zorundadır. İlk ve orta öğretime verilen finansman yardım her okul döneminde o okuldaki öğrenci sayısı ile ilişkilidir (EARGED, 2005).

Hollanda

Hollanda'da özel okullar devlet okulları ile aynı kanunla yönetilmektedir. Özel Okulların birçoğuKatolik ve Protestan kuruluşlarıdır. Ayrıca diğer dini gruplar tarafından kurulan okullar da bulunmaktadır.

Özel okulların devlet kaynaklarından yardım alabilmeleri kanunla belirlenmiştir. Özel okullara verilen para yardımları imkân, malzeme, personel ve aynı seviyedeki devlet okullarının harcamaları baz alınarak yapılır.

Hollanda'da özel öğretim için mali ve yasal destek verilmesi, farklı felsefi ve dini inançlara sahip eğitimin gelişmesine büyük katkı sağlamıştır. Devlet ve özel okullardaki öğrenci sayıları 2000'li yıllardan bu yana sabittir (EARGED, 2005).

İsviçre

İsviçre'de, hâkim olan Federal Anayasada ve Kanton Yasalarında gerekli koşullar sağlandıktan sonra herkes okul açabilmektedir. Mecburi eğitim uygulayacak özel okulların

açılabilmesi için resmi makamların onayı zorunlu tutulmuştur. Bunun için gerekli kurallar her Kantonun ilgili yasasında ifade edilmiştir.

Özel okullar, İsviçre Eğitim Sisteminde çok önemli görülmemektedir. Örgün eğitim içerisinde özel okulların payı %5'tir. Çünkü İsviçre halkı resmi eğitim yolu ile verilen eğitimden oldukça memnundur (Subaşı ve Dinler, 2003).

Danimarka

Danimarka'da özel okullar; izledikleri ideoloji, din, politik ve etnik eğitimlerine bakılmaksızın faaliyet izni alabilmekte ve devlet yardımlarından faydalanabilmektedir. Özel okullar kendi kendini yöneten bağımsız kurumlardır. Özel okulların yerine getirmek zorunda oldukları tek şart; uyguladıkları müfredatların ilköğretim ve ortaöğretim müfredatlarıyla uyumlu olmasıdır (Subaşı ve Dinler, 2003). Tüm özel okullar yıl içinde kayıt ettikleri öğrenci sayısı ile ilişkili olarak harcamalarının yaklaşık %80-85'ini kapsayan devlet desteği alabilir. İlkokul ve alt ortaokul düzeyinde öğrencisi olan veliler tüm harcamaların sadece %19'unu karşılar.

Danimarka'da, özel okullar ile devlet okulları arasında kalite farkı sürekli tartışılmakta olduğundan özel okula gitmek çok önemli görülmemektedir. İlkokul ve alt düzey özel ortaokullara giden öğrenci sayısı oldukça azdır (EARGED, 2005).

Amerika

Amerika Birleşik Devletlerinde, özel okullar amaçları ve kuruluşlarına göre üç grupta toplanmıştır. Kilise okulları, Azınlık okulları ve Amerikan eğitimini yeterli görmeyen ve Avrupa eğitim sistemini uygulayan diğer özel okullardır (Akyol, 1991).

Ayrıca ülkede eğitim kalitesini arttırmak ve eğitim almamış kimse bırakmamak amacı ile yeni bir okul sistemi geliştirilmiştir. Bu sistemdeki okullara Charter okulları denmektedir. Bu okullar, özel topluluk veya kuruluşlar tarafından kurulmuş olan ve onlar tarafından idare

edilen, ancak maddi olarak devletin desteklediği okullardır. Devlet, her öğrenci için okul yönetimine belli bir miktarda para vermektedir (Demirci, 2005).

Japonya

Japonya’da eğitim kurumları ulusal, yerel ve özel kurumlar olmak üzere üçe ayrılır. Eğitim Bilim ve Kültür Bakanlığı tarafından yönetilen okullar “Ulusal Okul”, yerel yönetimler (valilikler, belediyeler, il özel idareleri) tarafından yönetilen okullar “Yerel Okul” ve vakıf, çeşitli kişi ve kuruluşların yönettiği okullar ise “Özel Okul” olarak nitelendirilir.

Japonya’da hem özel hem de resmi okul öğrencileri burs alabilmektedirler. Japon Burs Derneği, bu uygulamayı öğrenci velisinin ekonomik durumunu göre düzenlemektedir.

Devlet Japonya’da her öğrenim seviyesindeki özel okulu kuruluş ve işleyişine yönelik olarak büyük oranda desteklemektedir. Devlet özel okullara; okul binası için arsa tahsisi, okul binasının donatımı için kredi, vergiden muaf tutulması, cari harcamaları düşürücü tedbirler ve ücret konusunda sıkıntı yaşayan öğrenci velilerine Japon Burs Derneğince burs verilmesi konularında destek verir.

Ulusal ve yerel okullar resmi okul statüsünde kabul edilmektedir. Bu okullar dışında kalan diğer okullar ise, özel okul olarak tanımlanmaktadır. Japonya’da lise ve üniversite öğrenimi sırasında özel okullaşma oranı oldukça büyüktür (Subaşı ve Dinler, 2003).

Finlandiya

Finlandiya’da çoğu öğretim kurumu özellikle de ilköğretimler belediyeler tarafından idare edilir fakat eşdeğer öğretimin özel okullarca da verilmesi anayasal hak olarak sağlanır. Burada okullar, temel eğitim okulları, düz üst ortaokulları ve mesleki üst ortaokullar şeklindedir ve özel öğretimin payı bu okullar içerisinde oldukça düşüktür (EARGED, 2005). 2015 yılında 3 bin 500 okulun bulunduğu Finlandiya’da özel okul sayısı 27’dir ve bunlar da dini eğitim veren ya da uluslararası statüsü olan okullardır (Pamuk, 2016).

İlgili Araştırmalar

Bu bölümde, araştırma konusuyla ilgili yurtiçi ve yurt dışında yapılan çalışmalara kronolojik sıraya göre kısaca değinilmiştir.

Ergin'in (1993) velilerin özel okul tercih nedenlerini ve velilerin okuldan beklentilerini belirlemek amacıyla yaptığı çalışmada velilerin özel okul tercih etme nedenleri önem sırasına göre şu şekilde sıralanmıştır: Yabancı dil eğitim başarısı, ikinci yabancı dil, öğretmen kadrosunun niteliği, okul yönetimi, laboratuvar ve bilgisayar olanakları, sosyal ve sportif faaliyetlerin çeşitliliği, okulun eve yakınlığı, okumakta olan öğrencinin kardeşlerinin de bu okulda okuyor ya da okumuş olması, okulun genel görüntüsü, okul ücretinin diğer okullara göre düşük olması.

Smedley (1995) velilerin özel okulları niçin tercih ettiklerini araştırmış ve ortaya çıkan öncelikleri şöyle sıralamıştır: Emniyet-güvenlik, okulun yakınlığı ve akademik faktörler olarak ortaya çıkmıştır. Araştırmada akademik standartların birçok veli tarafından en önemli kriter olarak görülmediği saptanmıştır. Araştırmaya göre, orta sınıf ve yüksek sosyo ekonomik statülü aileler için akademik standartlar önemli iken işçi sınıfı aileler için akademik standartlar pek fazla öneme sahip değildir.

Fındıkçı'nın (1997) yaptığı araştırmada özel okul tercihinde etkili olan faktörler belirlenmiş ve şu şekilde sıralanmıştır: Okulun köklü bir kurum olması, yabancı dil öğretim düzeyi, eş dost tavsiyesi, Anadolu liselerine ya da üniversitelere öğrenci yerleştirme başarısı, eğitim öğretim kadrosu ve okulun eve yakınlığı. 1997 yılında velilerin okul tercihinde en az etkili olan faktörün reklam tanıtım çalışmaları olduğu görülmüştür.

West, David, Noden, Edge ve Davies (1998) tarafından İngiltere'de 111 veli üzerinde yapılan çalışmada, velilerin özel okul tercih nedenlerinin en başında okulun eğitim kalitesi ve sınıf mevcutlarının azlığı gelmektedir. Çalışmada ilköğretim ve ortaöğretim seviyesinde

öğrencisi bulunan velilerin özel okul tercih nedenleri ayrı olarak sıralanmıştır. İlköğretim velilerinin tercih nedenleri; çocuğun mutluluğu, eğitim kalitesi, okul kültürü, atmosferi, okul disiplini ve davranış, öğrenci ihtiyaçlarının karşılanması, çocukların akademik olarak zorlanması, okulun eve yakınlığı, sınıf mevcutları şeklinde sıralanmıştır. Ortaöğretim velilerinin tercih nedenleri ise; çocuğun mutluluğu, okul disiplini ve davranış, atmosfer ve etik değerler, öğrenci ihtiyaçlarının karşılanması, çocukların akademik olarak zorlanması, ulaşım kolaylığı, sınav sonuçları olarak sıralanmıştır.

Bir diğer çalışma Nohutçu'nun (1999) İstanbul'da 43 okuldaki, 305 veli ile yaptığı çalışmadır. Araştırma, okul tercihinde velilerin özel okulun hangi özelliklerini dikkate aldıklarını, tercih sürecinde yararlandıkları bilgi kaynaklarının neler olduğunu belirlemek amacıyla yapılmıştır. Çalışma sonunda velilerin özel okul tercihinde en çok başvurdukları bilgi kaynaklarının; çevre, okulun kendisi, okulda okuyan öğrenci aileleri, aileden birinin okulda okuyor veya okumuş olması, okulda çalışan personel, kurs aldığı dersane ve mezun olduğu okul olduğu ortaya çıkmıştır. Velilerin beklentileri ve okul tercih nedenleri ise önem sırasıyla; okulun iyi bir eğitim vermesi, öğrencilerin başarılı bir kişi olarak yetişmesi, yabancı dili iyi öğretmesi, öğrencilerin kişiliğini geliştirmesi, öğrencilerin üniversiteyi kazanması, öğrencilerin yeteneklerini geliştirmesi, iyi bir meslekî kariyer sağlaması, diploma kazandırmasıdır.

Demir'in (2000) Niğde'de bulunan resmî ve özel ilköğretim okullarında çocuğu öğrenim gören velilerin, okul tercih aşamasında ve öğretim sürecindeki beklentilerini belirlemek amacıyla yaptığı araştırma sonunda velilerin en çok aradıkları özellik ve beklentinin, öğretmen yeterliği olduğunu görmüştür. Ayrıca, velilerin beklenti ve aradıkları özelliklerin, veli öğrenim durumu ve gelir düzeyi değişkenlerine göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Kürekçi (2002), özel okullarda eğitim hizmetlerine ilişkin ve özel ilköğretim okulu velilerine yönelik alan araştırmasında velilerin özel okul tercih nedenlerini belirlemeye çalışmıştır. Bu çalışmada, velilerin özel okul tercih nedenleri, öncelik sırasına göre şu şekildedir: Özelokullarda kullanılan araç ve gereçler, fiziksel ortam koşulları, çalışan personelin nitelikleri, personelin görünüş ve davranışları, eğitim öğretimde kullanılan teknoloji, dil, fen bilimleri ve sosyal aktivitelere verilen önem, velilerin istek ve şikâyetlerine duyarlı olmaları, sınıf öğrenci mevcutlarının azlığı, okulun bulunduğu yer ve ulaşım imkânları, okulun disiplinli olmasıdır. Araştırmada reklamların, görsel malzeme ve broşürlerin, okulun tanıtımında veliler için etkili olduğu görülmüştür.

Özkara (2002), Konya il merkezindeki özel ilköğretim okulları velilerinin özel ilköğretim okullarını tercih etme sebepleri, bu okullardan beklentileri ve beklentilerinin karşılanma düzeylerini incelediği araştırmasında, velilerin özel okul tercihlerinin en önemli nedeni öğretmen kadrosunun kaliteli ve seçilmiş öğretmenlerden oluşması olduğunu saptamıştır. Velilerin bundan başka özel okul tercih nedenleri sırasıyla; sınıf mevcutlarının azlığı, yabancı dil öğrenme imkânı, tam gün çalışan sağlık görevlilerinin olması, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin bulunması, konferans salonu, kütüphane, tiyatro, spor tesisleri ve laboratuvarların bulunması şeklindedir.

Aktaş'ın (2005) özel ilköğretim okulları 1. kademe 1. sınıf velilerinin özel okul tercih nedenlerini incelediği çalışmasında velilerin özel okul tercih nedenlerinde en çok önemsedikleri nedenler: öğrencinin eğitim durumu ile ilgili olarak ailenin düzenli bilgilendirilmesi, okulda sadece derslerle ilgili bilgilerin değil, eğitimde verilerek öğrencilerin iyi bir insan olarak yetiştirilmesi, sosyal faaliyetler ile öğrencilerin kendilerini ifade etmelerine olanak sağlanıp sosyalleşmelerinin sağlanması, öğrencilerin ileriki dönemlerde başarılı olacağı alanların şimdiden tespit edilmesi ve bu alanlara yönelik çalışmaların varlığı ve son olarak okul yemeklerinin uzman kişilerce belirlenmesi olarak belirlenmiştir.

Parlar'ın (2006) velilerin özel okul tercihlerini etkileyen faktörleri ve özel okulların durumunu incelediği araştırmasında velilerin en çok önem verdiği konuların sırasıyla; öğretmenlerin meslekî becerilerini ortaya koymaları, okulun yabancı dil öğretim başarısı, öğrencilerin kişilik gelişmeleri konusunda okulun sunduğu imkânlar, öğrenim sürecinde öğrencilerin başarılı olması, okulun temizliği, okul ücretlerinin ödenmesinde sağlanan kolaylıklar, okul ortamının güvenilir ve mutlu bir ortam olması, okulun kütüphane imkânları, veli iletişimi ve iletişim metotları, bilgisayar destekli öğretimin yapılmasıolduğunu belirlemiştir.

Dikbaş (2008), velilerinin özel ortaöğretim okullarını tercih etme nedenleri, bu okullardan beklentileri ve beklentilerinin karşılanma düzeyini belirlemek amacıyla yaptığı çalışmada velilerin; iyi bir eğitim verilmesi, yabancı dil öğrenme imkânı sağlaması, öğretmen kadrosunun seçilerek alınması konularını tercih nedenleri içerisinde en çok önemsediklerini ortaya çıkarmıştır. Velilerin, okuldan beklentileri ise şöyledir; okulun, çocuğun bir üst öğrenime girişte ve meslek seçiminde etkili bir rehberlik programı uygulaması, çocuğa sorumluluk anlayışı kazandırması ve veli-öğretmen toplantılarını düzenli olarak yapmasıdır.

Akhan (2009), yaptığı çalışmada velilerin özel ilköğretim okullarını tercih etmesebeplerini, bu okullardan beklentilerini ve beklentilerinin karşılanma düzeylerini incelemiştir. Araştırma sonunda velilerin özel okul tercih nedenleri: yabancı dili iyice öğrenme fırsatı vermesi, sınıf mevcutlarının az olması, öğretmen kadrosunun seçilerek iyi öğretmenlerden oluşturulması, temel bilgisayar eğitimi olanağı verilmesi, okulda tüm gün sağlık görevlilerinin bulunması, psikolojik danışmanlık servisinin olması, servis imkânının iyi şekilde sağlanıyor olması, tam gün eğitim verilmesi, düzenli beslenme alışkanlığının kazandırılması ve okulun fiziki imkânlarının zengin olması olarak tespit edilmiştir.

Bukhari ve Randall'ın (2009), "Utah'daki ailelerin niçin çocuklarını kamu okulundan alarak özel okula vermeyi tercih ettiklerini araştırmışlardır. Velilerin çocuklarını kamu okullarından alıp özel okula verme nedenleri şu şekilde sıralanmıştır; müfredat programının kalitesi ve yetersizliği, dini ve ahlaki değerler, öğretim kalitesi, sınıf mevcudu, okulun iklimi ve disipline edilmiş çevre.

Çelikten' in (2010), velilerin özel okul tercih nedenlerini incelediği araştırmada velilerin öncelikli olarak okulun eğitim kadrosunu, yabancı dil eğitim düzeyini ve okulun akademik başarılarını önemsedikleri ortaya çıkmıştır. Bunlara ek olarak velilerin güvenlik, yemek ve temizlik hizmetlerini de çok önemsedikleri görülmüştür. Veliler, okulun özgün bir eğitim programına sahip olmasını, okulun ücretini, çevrelerindeki insanların referanslarını ve okulun temsil ettiği dünya görüşünü pek fazla önemsememişlerdir.

Bakioğlu ve Bahçeci (2010) tarafından velilerin okul imajı hakkındaki görüşlerinin incelenmesine yönelik olarak yapılan çalışmada velilerin okul imajı faktörlerinden özellikle fiziki koşullar ve akademik başarıyı içine alan kalite faktörünü önemsedikleri görülmüştür.

Nartgün ve Kaya (2016) tarafından yapılan araştırmada velilerin özel okul tercih kriterleri belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmada velilerin en önemsedikleri kriterin okul ortamı konusunda; okulun sahip olduğu sosyal imkânların yeterliliği, okulun fiziksel özellikleri ve güvenliği, okulda tam gün eğitim yapılması, okulun eve yakın olması, servis hizmetinin kalitesi ve çocuğun kendini mutlu hissettiği bir ortam olması olduğu görülmüştür. Yönetim anlayışı konusunda; okulun kurumsal bakış açısına sahip olması, ücret politikası, okul kültürü, uluslararası eğitim işbirliklerine verdiği önem ve sosyal sorumluluk projeleri düzenlemesi velilerin çok önemsedikleri kriterlerdendir. Eğitim öğretim kalitesi konusunda; eğitim kadrosunun niteliği ve istikrarlı olması, akademik gelişimin önemsenmesi, yabancı dil eğitiminin en iyi şekilde verilmesi, tecrübeli, bilgili ve sevgi dolu öğretmen kadrosunun bulunması yine velilerin en çok önemsedikleri kriterler olduğu görülmüştür.

Bölüm III

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, araştırmanın evreni, örneklemin nasıl oluşturulduğu, araştırmada kullanılan veri toplama aracının nasıl geliştirildiği, verilerin toplanması ve verilerin analizinin nasıl yapılmaya çalışıldığı açıklanmaya çalışılmıştır.

Araştırma Modeli

Araştırma herhangi bir durumu olabildiğince tam ve dikkatli bir şekilde ortaya çıkarmayı hedeflediği için betimsel bir çalışmadır. Araştırma genel tarama modelinde düzenlenmiştir. Genel tarama modelleri, çok sayıda olan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varabilmek için evrenin tümü ya da evren içinden alınan örneklem üzerinde yapılan taramalardır (Karasar, 2014).

Araştırma Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini Çanakkale ilinde bulunan özel ilkokullarda çocukları öğrenim gören tüm veliler oluşturmaktadır. Bu evren içinden rastgele yöntemle seçilen 520 kişilik örneklem gruba özel okul tercih nedenleri ölçekleri uygulanmıştır. Bunlardan 248 tanesi geri gelmiş ve hepsi değerlendirmeye alınmıştır.

Araştırmada değişken olarak 8 unsur (ölçeği dolduran kişinin yakınlığı, anne ve babanın çalışma durumu, ailenin ortalama aylık geliri, özel okulda okuyan çocuk sayısı, özel okul tercih kararının kimin verdiği, teşvikten yararlanma durumu, özel okulda okuyan çocuğun sınıf düzeyi ve özel okuldaki çocuğun cinsiyeti) belirlenmiştir. Geri gelen 248 ölçekte velilerin bu değişkenlere verdikleri cevapların yüzde ve frekans değerleri Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6

Değişkenlerin Frekans Ve Yüzde Oranları

Değişken	f	%	
Yakınlık	Anne	179	72.2
	Baba	69	27.8
	Toplam	248	100
Ebeveyn çalışma durumu	Her ikisi de çalışıyor	155	62.5
	Sadece baba çalışıyor	87	35.1
	Sadece anne çalışıyor	6	2.4
	Toplam	248	100
Ortalama aylık gelir	5 binden az	84	33.9
	5 bin-7 bin	87	35.1
	7 bin- 10 bin	43	17.3
	10 bin ve üzeri	34	13.7
	Toplam	248	100
Özel okuldaki çocuk sayısı	1	169	68.1
	2	74	29.8
	3	5	2.0
	Toplam	248	100
Özel okul kararı	Anne	23	9.3
	Baba	12	4.8
	Anne – Baba	148	59.7
	Anne – Baba – Çocuk	65	26.2
	Toplam	248	100
Teşvikten yararlanma	Evet	104	41.9
	Hayır	144	58.1
	Toplam	248	100
Öğrencinin sınıf düzeyi	1	73	29.4
	2	55	22.2
	3	73	29.4
	4	47	19.0
	Toplam	248	100
Öğrenci cinsiyeti	Kız	132	53.2
	Erkek	116	46.8
	Toplam	248	100

Tablo 6’da özel okul tercih nedenlerini belirlemeye yönelik ölçeği dolduran velinin çocuğa yakınlığına bakıldığında 248 ölçeğin 179’unun (%72.2) anneler tarafından, 69’unun (%27.8) babalar tarafından doldurulduğu görölmektedir.

“Ebeveynlerin Çalışma Durumu” değişkeni açasından bakıldığında; ailelerin 155’inde (%62.5) ebeveynlerin her ikisi, 87’sinde (%35.1) sadece baba, 6’sında (%2.4) sadece anne çalışmaktadır. Araştırmaya katılan velilerin büyük bir çoğunluğunda her iki ebeveynin de çalışması, ailelerin gelir seviyesinin yükseldiğini ve buna paralel olarak da ailelerin çocuklarını özel okula gönderdiklerini düşündürmektedir.

“Ortalama Aylık Gelir” değişkeni açasından bakıldığında; ailelerin 84’ü (% 33.9) 5 bin TL’den az gelire sahip, 87’si (% 35.1) 5bin – 7 bin TL arası gelire sahip, 43’ü (%17.3) 7 bin – 10 bin TL arası gelire sahip, 34’ü (%13.7) ise 10 bin TL ve üzeri gelire sahiptir. Bu durum Çanakkale ilinde bulunan özel okul fiyatlarının büyük şehirlerde bulunan özel okul fiyatlarından daha uygun olması nedeniyle 5 binden az ve 5 bin – 7 bin arası gelire sahip veliler de çocuklarını özel okula gönderebiliyorlar şeklinde yorumlanabilir.

“Özel Okuldaki Çocuk Sayısı” değişkeni açasından bakıldığında; ailelerin 169’unun (%68.1) bir, 74’ünün (%29.8) iki ve 5’inin de (%2) üç çocuğu özel okulda okuttuğu görölmektedir. Elde edilen verilere göre 3 çocuğunu da özel okulda okutabilen veli sayısı oldukça az görölmektedir.

“Özel Okul Kararı” değişkeni açasından bakıldığında; özel okul seçim kararını ailelerin 23’ünde (%9.3) annenin, 12’sinde (%4.8) babanın, 148’inde (%59.7) anne ve babanın, 65’inde (%26.2) ise anne, baba ve çocuğun birlikte verdiği görölmektedir. Okul tercihinde kararı anne ve babanın birlikte vermesi daha yaygın bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır.

“Teşvikten Yararlanma” değişkenine göre bakıldığında; devletin özel okul için verdiği teşvikten velilerin 104’ü (%41.9) yararlanırken 144’ü (%58.1) yararlanmamaktadır. Araştırmaya katılan velilerin yarısından fazlasının teşvikten yararlanmadığını söyleyebiliriz.

“Öğrencinin Sınıf Düzeyi” değişkeni açısından baktığımızda; Özel ilkokulda öğrenim gören öğrencilerin 73’ü (%29.4) birinci sınıfta, 55’i (%22.2) ikinci sınıfta, 73’ü (%29.4) üçüncü sınıfta, 47’si (%19) ise dördüncü sınıfta bulunmaktadır.

“Cinsiyet” değişkeni açısından bakıldığında; araştırmaya katılan velilerin özel okulda okuyan çocuklarının 132’sini (%53.2) kız, 116’sını (%46.8) erkek öğrenciler oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen 24’er soruluk “Özel Okul Tercihinde Kişisel Nedenler Ölçeği” ve “Özel Okul Tercihinde Okul İle İlgili Nedenler Ölçeği” kullanılmıştır.

Ölçek geliştirilme sürecinin ilk aşamasında özel okul tercihinde kişisel nedenler için 28, özel okul tercihinde okulla ilgili nedenler için de 30 maddelik taslak bir ölçekler hazırlanmıştır. Bu taslak ölçekler hazırlanırken özel okul velilerinden, ilgili araştırmalardan ve geliştirilen ölçeklerinden faydalanılmıştır. Hazırlanan bu taslak ölçekler özel okul velilerinden olan ancak örnekleme yer almayan 25 kişilik bir gruba uygulanarak maddelerin anlaşılıp anlaşılmadığına bakılmış belirlenen eksik ve yanlışlar giderilerek ölçme araçlarına ilk düzeltmeler yapılmıştır.

Ölçeğin geliştirilme sürecinde kapsam geçerliği için farklı üniversitelerde eğitim bilimleri alanında uzman olan 3 öğretim üyesinin görüşü alınmıştır. Uzman görüşlerinin değerlendirilmesi Davis tekniği dikkate alınarak yapılmıştır. Davis tekniği uzman görüşlerini “uygun”, “madde hafifçe gözden geçirilmeli”, “madde ciddi olarak gözden geçirilmeli” ve

“madde uygun değil” şeklinde dörütlü olarak sınıflandırmaktadır. Bu teknikte “uygun” ve “madde hafifçe gözden geçirilmeli” seçeneğini işaretleyen uzmanların sayısı toplam uzman sayısına bölünür, maddeye ilişkin kapsam geçerlik indeksi elde edilir ve bu değer istatistiksel bir ölçütle karşılaştırmak yerine; “0.80” ölçüt olarak kabul edilmektedir (Davis, 1992). Kapsam geçerlik indeksi 0.80’den büyük olan maddeler “yeterli” kabul edilir, diğer maddeler ölçekten çıkartılır. Bu açıdan yapılan değerlendirmede “Özel Okul Tercihinde Kişisel Nedenler Ölçeği” için 3 madde ve “Özel Okul Tercihinde Okul İle İlgili Nedenler Ölçeği” için de 4 maddenin ölçekten çıkartılması uygun görülmüştür. Böylece “Özel Okul Tercihinde Kişisel Nedenler Ölçeği” 25, “Özel Okul Tercihinde Okul İle İlgili Nedenler Ölçeği” ise 26 maddeye inmiştir. Taslak ölçekler böylece uygulanmaya hazır hale gelmiştir. İlk aşamada 106 veliye uygulanan ölçeklerden elde edilen veriler üzerinde yapı geçerliği çalışması yapılmıştır.

Faktör analizi aynı zamanda bir yapı geçerliği (construct validity) analizi olarak da tanımlanmaktadır (Köymen, 1994). Bu bağlamda ölçeğin faktör yapısını belirlemeye yönelik olarak öncelikle temel bileşenler analizi, ardından belirlenen faktörleri yorumlamada ve anlamlandırmada kolaylık sağlamak amacıyla Kaiser Normalleştirilmesiyle Varimax dik dondurme tekniği (Varimax with Kaiser Normalization) kullanılarak analiz uygulanmıştır. Faktör analizinin yorumlanabilir olduğuna da KMO ve Bartlett Testi sonuçlarına bakılarak karar verilmiştir. Tavşancıl (2010)’a göre faktör analizinde, örneklemden elde edilen verilerin yeterliğini belirlemek için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) testi yapılmalıdır. KMO, bulunan değerler 1’e yaklaştıkça mükemmel, 0.50’nin altında ise kabul edilemeyeceğini göstermektedir. Temel Bileşenler Analizinde “Özel Okul Tercihinde Kişisel Nedenler Ölçeği” için KMO değeri .53 bulunmuştur. Temel Bileşenler Analizinde “Özel Okul Tercihinde Okul İle İlgili Nedenler Ölçeği” için KMO değeri .57 bulunmuştur.

Ölçeklerin yapı geçerliliğini belirleyebilmek için elde edilen veriler üzerinde açıklayıcı faktör analizi yapılmıştır. Açıklayıcı faktör analizi araştırmacılarca belirlenen

maddeler arasından aynı yapıyı ya da niteliği ölçen maddelerin ortaya çıkarılarak gruplanması ve az sayıdaki bu anlamlı üst yapılarla ölçmenin açıklanmasını amaçlayan bir analiz tekniğidir (Büyüköztürk, 2007). 5'li likert (hiç önemli değil, önemli değil, kararsızım, önemli, çok önemli) olarak düzenlenen ölçeklerin yapı geçerliği için ayrı ayrı faktör analizi yapılmıştır. “Özel Okul Tercihinde Kişisel Nedenler Ölçeği” için yapılan analizde varyansın %51'sini açıklayan tek faktörlü bir yapı ortaya çıkmıştır ve madde faktör yükü .30'un altında olan 1 madde ölçekten çıkartılmıştır. Böylece 24 madde olarak ölçek son halini almıştır. “Özel Okul Tercihinde Okul İle İlgili Nedenler Ölçeği” için yapılan faktör analizinde ise varyansın %54'ünü açıklayan tek faktörlü bir yapı ortaya çıkmıştır ve madde faktör yükü .30'un altında olan 1 madde ölçekten çıkartılmıştır. Böylece 24 madde olarak ölçek son halini almıştır.

Ölçeğin iç tutarlılığını değerlendirmek üzere Cronbach alpha güvenilirlik analizi yapılmıştır. “Özel Okul Tercihinde Kişisel Nedenler Ölçeği” için yapılan güvenilirlik analizinde cronbach alpha değeri .856 bulunmuştur. “Özel Okul Tercihinde Okul İle İlgili Nedenler Ölçeği” için yapılan güvenilirlik analizi sonucunda ise cronbach alpha değeri .907 olarak bulunmuştur.

Verilerin Toplanması

Eklerde sunulmuş olan gerekli resmi izinlerin alınmasından sonra özel ilkokulda öğrencisi bulunan 520 veliye öğretmenleri aracılığı ile ulaşılmış ve verilerin toplanması gerçekleştirilmiştir.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde SPSS-21(Statistical Package for the Sciences) paket programı kullanılmıştır. Verilerin analizinde, verilerin dağılımının normale yakın olması nedeniyle parametrik testlerden bağımsız gruplar için t- Testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) tekniklerinden yararlanılmıştır. Ölçeklerin yorumlanmasında 1 ile 5 arası puanlar 3'e bölünmüş ve aralıklar bu şekilde tespit edilmiştir:

“1.00” – “2.33” arası düşük düzey katılım,

“2.34” – “3.66” arası orta düzey katılım ve

“3.67” – “ 5.00” arası yüksek düzey katılım aritmetik ortalaması olarak kabul edilmiştir. Elde edilen bulgular buna göre yorumlanmıştır.

Bölüm IV

Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde, araştırmaya ait bulgular ve yorumlar alt problemlere göre sıraya konularak verilmiştir.

Velilerin Özel İlkokul Tercih Nedenlerine Katılım Düzeyleri

Özel İlkokul Tercihinde Kişisel Nedenler Ölçeğine Ait Betimsel Veriler

Bu başlık altında özel okul tercihinde kişisel nedenler ile ilgili soruların genel istatistiği yapılmıştır. Nedenler, aritmetik ortalaması en yüksek olandan en düşük olana doğru “önem sırasına” göre verilmiştir. Tablo ve yorumları aşağıda verilmiştir.

Tablo7

Özel Okul Tercihinde Kişisel Nedenler İle İlgili Soruların Genel İstatistiği

S. No	Kişisel Nedenler	Önem sırası	N	\bar{X}	S
2	Özel okulun vizyonu ve temel değerlerinin güven verici olması	1	248	4.48	.71
20	Özel okulun mutlu, başarılı ve donanımlı insan yetiştirme hedefinin olması	2	248	4.48	.66
16	Özel okulun sağladığı imkanların çocuğumun geleceği için belirlediğim hedeflere uygunluğu	3	248	4.45	.60
17	Özel okulun sunduğu imkanlarla çocuğumun daha mutlu olacağını düşündürmesi	4	248	4.39	.77
3	Özel okulun eğitim felsefesini beğeniyor olmam	5	248	4.36	.70
12	Özel okulda okul- aile iletişiminin daha iyi olması	6	248	4.34	.74
11	Özel okul öğretmenleri ile görüşme sırasında olumlu izlenimler edinmem	7	248	4.28	.76
18	Özel okulun sunduğu imkanların çocuğumun karakterine uygun olması	8	248	4.27	.81
19	Özel okul öğrencilerinin kendini ifade etme ve iletişim becerilerinde daha iyi olduğu düşüncesi	9	248	4.26	.75
21	Özel okulun öğrencilerine yüksek manevi değerler kazandırdığı düşüncesi	10	248	4.18	.88
22	Özel okul öğrencilerinin, merkezi sınavlarda daha başarılı olması	11	248	4.15	.83
5	Özel okulun kurumsal bir kimliğe sahip olması	12	248	4.12	.90
15	Özel okul öğretmenlerinin mesleki yeterlik bakımından daha donanımlı olduğu düşüncesi	13	248	4.10	.90
13	Özel okulun alınan kararlarda velilerin fikirlerine başvuruyor olması	14	248	4.00	.88
4	Özel okulun köklü bir geçmişe sahip olması	15	248	3.99	.96
6	Özel okulun toplum üzerindeki imajının iyi olması	16	248	3.98	1.02
9	Özel okulun ücreti ve ödeme koşullarının uygun olması	17	248	3.85	1.03
1	Özel okulun hayat görüşüme yakın olması	18	248	3.69	1.26
8	Özel okulda öğrenim gören ve mezun olan öğrenci velilerinin özel okul ile ilgili yönlendirmeleri	19	248	3.53	1.16
24	Özel okulun eğitim öğretim saatlerinin çalışma şartlarıma uygun olması	20	248	3.28	1.37
10	Devletin özel okul için teşvik veriyor olması	21	248	3.19	1.43
7	Özel okulun etkili bir tanıtımının olması	22	248	3.10	1.21
14	Özel okulda öğretmenlerin ev ziyareti yapması	23	248	3.04	1.26
23	Özel okulun evime yakın olması veya okula ulaşım imkanlarının uygun olması	24	248	2.76	1.34

Ölçekteki maddelere genel olarak bakıldığında ilk 18 maddenin aritmetik ortalaması 3.67'den yüksektir. Yani bu maddelere *yüksek düzeyde* katılım sağlanmıştır. Son 6 maddenin aritmetik ortalamaları “2.34-3.66” arasındadır ve bu maddelere *orta düzeyde* katılım vardır. Özel okul tercihinde kişisel nedenlerin genel ortalaması ise “ $\bar{X} = 3.92$ ” olarak bulunmuştur. Bu da “3.67-5.00” aralığında olduğundan veliler kişisel olarak sahip oldukları nedenlerin çocuklarını özel okula vermede son derece etkili olduğunu belirtmişlerdir.

“*Özel okulun vizyonu ve temel değerlerinin güven verici olması*” maddesi $\bar{X} = 4.48$ aritmetik ortalamayla kişisel nedenlerden en yüksek oranda katılıma sahip olan madde olmuştur. Velilerin bu maddeye yüksek düzey katılımı, özel okulların vizyonunu ve temel değerlerinin güven verici olmasını çok önemsedikleri şeklinde yorumlanabilir.

“*Özel okulun mutlu, başarılı ve donanımlı insan yetiştirme hedefinin olması*” maddesi $\bar{X} = 4.48$ aritmetik ortalamayla kişisel nedenler içerisinde en önemli görülen diğer madde olmuştur. Bu durum, velilerin çocuklarının sadece başarılı değil aynı zamanda mutlu olarak geleceğe hazırlanmalarını da çok önemsedikleri ve istedikleri şeklinde yorumlanabilir.

“*Özel okulun sağladığı imkânların çocuğumun geleceği için belirlediğim hedeflere uygunluğu*” maddesi $\bar{X} = 4.45$ ortalama ile üçüncü olarak tercih edilen neden olmuştur. Bu durum, velilerin çocukları için devlet okulunda bulamadıkları imkânları özel okulda bulabildikleri ve bu sayede çocuklarının daha donanımlı olarak geleceğe hazırlanabilecekleri düşüncesi içinde oldukları şeklinde yorumlanabilir.

“*Özel okulun sunduğu imkânlarla çocuğumun daha mutlu olacağını düşündürmesi*” maddesi $\bar{X} = 4.39$ ortalamaya sahip olarak velilerin dördüncü sırada yüksek katılım gösterdiği neden olmuştur. Bu durumda velilerin, çocuklarının mutlu olarak eğitim almalarını önemsedikleri görülmektedir.

“*Özel okulun eğitim felsefesini beğeniyor olmam*” maddesinin ortalaması $\bar{X} = 4.36$ 'dır. Bu maddeye de veliler yüksek düzeyde katılım göstermiştir. Burada, okulun sahip olduğu felsefenin okul tercihinde veliler tarafından önemli görüldüğü söylenebilir.

“*Özel okulda okul-aile iletişiminin daha iyi olması*” maddesinin ortalaması $\bar{X} = 4.34$ olarak bulunmuştur. Veliler bu maddeye de yüksek düzey katılım göstermişlerdir. Bu durum, velilerin okul aile iletişimine çok önem verdiklerini göstermektedir.

“*Özel okul öğretmenleri ile görüşme sırasında olumlu izlenimler edinmem*” maddesinin ortalaması $\bar{X} = 4.28$ 'dir. Velilerin bu maddeye yüksek düzey katılım göstermesi, velilerin ilkökul öğretmenine çok önem verdiği şeklinde yorumlanabilir.

“*Özel okulun sunduğu imkânların çocuğumun karakterine uygun olması*” maddesinin ortalaması $\bar{X} = 4.27$ 'dir. Velilerin bu maddeye yüksek düzeyde katılım gösterdiği görülmektedir. Bu durum, velilerin çocuklarının karakterine göre (akademik başarı odaklı ya da sosyal aktivite odaklı ilkökul) okul tercih etme konusunda istekli oldukları şeklinde yorumlanabilir.

“*Özel okul öğrencilerinin kendini ifade etme ve iletişim becerilerinde daha iyi olduğu düşüncesi*” maddesinin ortalaması $\bar{X} = 4.26$ 'dır. Veliler bu maddeye yüksek düzeyde katılım göstermişlerdir. Günümüz dünyasında kendini ifade edebilen, iletişim becerileri konusunda iyi olan bireyler bir adım önde olabilmektedirler. Buradan velilerin kendi çocuklarının böyle özelliklere sahip olmasını önemsedikleri ve bunun için özel okulları tercih ettikleri sonucu çıkarılabilir.

“*Özel okulun öğrencilerine yüksekmanevi değerler kazandırdığı düşüncesi*” maddesi $\bar{X} = 4.18$ aritmetik ortalamaya sahiptir. Bu madde de velilerin yüksek düzey katılım

gösterdikleri bir madde olmuştur. Burada velilerin çocuklarına manevi değerler kazandırılması konusuna önem verdikleri düşünülebilir.

“*Özel okul öğrencilerinin, merkezi sınavlarda daha başarılı olması*” maddesinin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 4.15$ 'tir. Velilerin bu maddeye yüksek düzey katılımında buldukları görülmektedir. Bu durum, velilerin merkezi sınavlarda çocuklarının daha başarılı olacağı düşüncesiyle özel okulu tercih ettikleri şeklinde yorumlanabilir.

“*Özel okulun kurumsal bir kimliğesahip olması*” maddesi $\bar{X} = 4.12$ aritmetik ortalama ile velilerin yüksek düzey katılım gösterdiği nedenlerdendir. Burada, özel okulların kurumsal bir kimliğe sahip olmasının veliler tarafından önemsendiği görülmektedir.

“*Özel okul öğretmenlerinin mesleki yeterlik bakımından daha donanımlı olduğu düşüncesi*” maddesinin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 4.10$ 'dur. Bu maddeye velilerin yüksek düzeyde katılımında buldukları görülmektedir. Özel okullarda öğretmenlerin düzenli hizmet içi eğitimlerle sürekli kendilerini güncelledikleri bilinmektedir. Buradan velilerin öğretmen yeterliği konusuna çok önem verdikleri sonucu çıkarılabilir.

“*Özel okulun alınan kararlarda velilerin fikirlerine başvuruyor olması*” maddesinin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 4.00$ 'tür. Velilerin yüksek düzey katılım gösterdikleri bu madde, velilerin okul kararlarında söz sahibi olmak istedikleri ve bunu önemsedikleri şeklinde yorumlanabilir.

“*Özel okulun köklü bir geçmişe sahip olması*” maddesi $\bar{X} = 3.99$ aritmetik ortalamaya sahiptir. Veliler bu maddeye yüksek düzeyde katılım göstermişlerdir. Burada velilerin, seçtikleri okulun bilinen bir okul olmasını önemsedikleri ve okul tercihinde bu kriteri göz önünde bulundurdıkları söylenebilir.

“*Özel okulun toplum üzerindeki imajının iyi olması*” maddesinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3.98$ 'tür. Bu maddeye velilerin yüksek düzeyde katılımı velilerin okulun imajını önemsedikleri anlamına gelmektedir.

“*Özel okulun ücreti ve ödeme koşullarının uygun olması*” maddesinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3.85$ 'tir. Bu maddeye velilerin yüksek düzey katılım sağladığı görülmektedir. Okulun ödemede taksitlendirme yapması, indirim uygulamalarının olması velilerin okul tercihinde önemli gördükleri nedenler arasındadır.

“*Özel okulun hayat görüşüme yakın olması*” maddesinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3.69$ 'dur. Velilerin bu maddeye de yüksek düzeyde katılımı mevcuttur. Buradan velilerin kendi hayat görüşlerine göre çocukları yönlendirmek istedikleri sonucu çıkarılabilir.

“*Özel okulda öğrenim gören ve mezun olan öğrenci velilerinin özel okul ile ilgili yönlendirmeleri*” maddesi $\bar{X}=3.53$ aritmetik ortalama almıştır. Bu maddeye velilerin orta düzeyde katıldıkları görülmektedir. Bu durum velilerin başka kişilerin yönlendirmesinden çok kendi gözlem ve düşüncelerine göre karar verdikleri şeklinde yorumlanabilir.

“*Özel okulun eğitim öğretim saatlerinin çalışma şartlarına uygun olması*” maddesinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3.28$ 'dir. Velilerin bu maddeye orta düzeyde katılımı, velilerin bu konuda çok fazla sıkıntı yaşamadıkları şeklinde yorumlanabilir.

“*Devletin özel okul için teşvik veriyor olması*” maddesinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3.19$ 'dur. Bu maddeye velilerin orta düzeyde katılımı, velilerin çoğunun ekonomik kaygılardan uzak olduğunu ve çocuklarının daha kaliteli bir eğitim almasını önemsedikleri şeklinde yorumlanabilir.

“*Özel okulun etkili bir tanıtımının olması*” maddesinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3.10$ 'dur. Bu maddeye de velilerin orta düzeyde katıldığı görülmektedir. Buna göre

velilerin okul tanıtımlarından etkilenmedikleri ve okul tanıtımlarının daha iyi yapılması gerektiği sonucu çıkarılabilir.

“*Özel okulda öğretmenlerin ev ziyareti yapması*” maddesinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3.04$ 'tür. Bu maddeye orta düzey katılım, velilerin öğretmenlerin ev ziyareti yapmasını çok önemsemedikleri şeklinde anlaşılmaktadır.

“*Özel okulun evime yakın olması veya okula ulaşım imkânlarının uygun olması*” maddesi $\bar{X}=2.76$ aritmetik ortalamaya sahiptir. Bu maddeye orta düzeyde katılım sağlanmıştır. Ayrıca bu madde kişisel nedenler arasında aritmetik ortalaması en düşük olan madde olarak dikkat çekmektedir. Okulla ilgili nedenler ölçeğinde de bu maddenin ortalamasından daha düşük ortalamaya sahip madde olmadığı da vurgulanmalıdır. Yani özel okul tercihinde en düşük önem verilen madde bu madde olmuştur. Çanakkale ilinin küçük olması nedeniyle trafik sıkıntısı bulunmadığı ve bütün okullarda servis hizmetlerinin standartlara uygun olduğu düşünülürse velilerin bu maddeyi pek önemsemedikleri ifade edilebilir.

Özel Okul Tercihinde Okul İle İlgili Nedenler Ölçeğine Ait Betimsel Veriler

Bu başlık altında özel okul tercihinde okul ait nedenler ile ilgili soruların genel istatistiği yapılmıştır. Nedenler aritmetik ortalaması en yüksek olandan en düşük olana doğru “önem sırasına” göre verilmiştir. Tablo ve yorumları aşağıda verilmiştir.

Tablo 8

Özel Okul Tercihinde Okul ile İlgili Nedenlere Ait Soruların Genel İstatistiği

S. No	Okul ile İlgili Nedenler	Önem sırası	N	\bar{X}	S
7	Özel okulda yabancı dil eğitiminin çok iyi olması	1	248	4.61	.64
24	Özel okulda güvenlik hizmetlerinin daha iyi olması	2	248	4.55	.71
9	Özel okulda öğrenci ile bireysel olarak ilgileniliyor olması	3	248	4.54	.68
10	Özel okulda öğrencilerin, akademik gelişimi yanında sosyal ve kişilik gelişimlerinin de destekleniyor olması	4	248	4.53	.67
5	Özel okulda sınıf mevcutlarının az olması	5	248	4.47	.70
23	Özel okulun eleştirel ve yaratıcı düşünme becerisini geliştirmeye önem vermesi	6	248	4.45	.68
22	Özel okulda çocukların gelişimlerine uygun öğle yemeği verilmesi	7	248	4.39	.78
2	Özel okulda daha ciddi bir eğitim anlayışının olması	8	248	4.39	.78
20	Özel okulun öğrencilerine daha iyi bir öğrenme yaşantısı sunması	9	248	4.37	.74
4	Özel okulun genel ve detaylı temizliğinin daha iyi olması	10	248	4.34	.70
6	Özel okulun spor salonu, yüzme havuzu, kütüphane, laboratuvar vb. fiziksel donanımına sahip olması	11	248	4.34	.77
11	Özel okulun, sosyal ve sportif faaliyetlere yeterince zaman ayırıyor olması	12	248	4.29	.75
8	Özel okulda birden çok yabancı dil öğretiliyor olması	13	248	4.28	.88
12	Özel okulun, kaliteli sosyal aktivite imkânı sunması	14	248	4.21	.79
15	Özel okulda teknolojik alt yapının çok iyi olması	15	248	4.19	.79
1	Özel okulun yaptığı işi bilimsel olarak ele alması	16	248	4.15	.86
14	Özel okulda rehberlik servisinin, aileye ve öğrenciye dönük çalışmalar yapıyor olması	17	248	4.13	.85
21	Özel okulda bahçe ve oyun alanının büyük olması	18	248	4.08	.94
17	Özel okulun, öğretmenlerine daha iyi hizmet içi eğitim imkânı sağlıyor olması	19	248	4.04	.82
3	Özel okul binasının yeni, sağlam ve modern olması	20	248	4.04	.89
13	Özel okulun, etüt imkânı sunuyor olması	21	248	4.02	.99
19	Özel okulun sosyal sorumluluk projeleri yürütmesi	22	248	4.01	.89
16	Özel okulda üstün zekalı/ yetenekli ya da öğrenme sorunu olan öğrenciler için destek hizmetlerinin varlığı	23	248	3.89	.94
18	Özel okulun düzenli olarak ev ödevi vermesi	24	248	3.55	1.15

Özel okul tercihinde okul ile ilgili nedenler ölçeğinde ilk 23 madde “3.67” aritmetik ortalamasının üstünde değer almıştır. Bu maddelere yüksek düzeyde katılım sağlanmıştır. Ölçekte sadece 24. sıradaki maddenin aritmetik ortalaması “2.34-3.66” arasında kalmış ve bu maddeye katılım orta düzeyde sağlanmıştır. Ölçeğin genel ortalaması ise “ $\bar{X} = 4.24$ ” olarak bulunmuştur. Bu da okulla ilgili sebeplerin de veliler tarafından yüksek düzeyde önemsendiğini ortaya koymaktadır. Kişisel nedenler ölçeği ortalamasıyla karşılaştırıldığında özel okul tercihinde okulla ilgili nedenlerin veliler tarafından kişisel nedenlere göre daha fazla önemsendiğini vurgulamak gerekmektedir.

“*Özel okulda yabancı dil eğitiminin çok iyi olması*” maddesinin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 4.61$ puandır. Veliler bu maddeye yüksek düzeyde katılım sağlamışlardır. Bu madde okulla ilgili nedenler arasında veliler tarafından en çok katılım gösterilen madde olmuştur. Küreselleşen dünyada yabancı dil bilmenin ve iyi konuşabilmenin önemi artık herkes tarafından bilinmektedir. Velilerin de özel okul taleplerinde bu seçeneğe yüksek oranda katılımı doğal bir durum olarak değerlendirilebilir.

“*Özel okulda güvenlik hizmetlerinin daha iyi olması*” maddesinin ortalaması $\bar{X} = 4.55$ 'tir. Bu maddeye velilerin yüksek düzeyde katılımı velilerin çocukları için güvenli bir okul ortamını çok önemsedikleri şeklinde yorumlanabilir.

“*Özel okulda öğrenci ile bireysel olarak ilgileniliyor olması*” maddesinin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 4.54$ 'tür. Velilerin bu maddeye yüksek düzeyde katıldıkları görülmektedir. Bu durum, velilerin çocukları ile bireysel olarak ilgilenilmesini çok önemsedikleri şeklinde yorumlanabilir.

“*Özel okulda öğrencilerin, akademik gelişimi yanında sosyal ve kişilik gelişimlerinin de destekleniyor olması*” maddesinin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 4.53$ olarak bulunmuştur. Bu maddeye veliler yüksek düzeyde katılım sağlamışlardır. Özel okulda çocukların akademik

açından ilerlemesine imkân sağlanması ve sosyal-sportif faaliyetler ile yaşamının zenginleştirilmesi durumlarına velilerin oldukça önem verdikleri söylenebilir.

“*Özel okulda sınıf mevcutlarının az olması*” maddesinin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 4.47$ 'dir. Bu maddeye velilerin yüksek düzey katılımı görülmektedir. Bu durum, velilerin kalabalık sınıflarda çocuklarının eğitiminin istedikleri gibi olmayacağını düşündükleri için sınıf mevcutlarının az olmasını önemsedikleri şeklinde yorumlanabilir.

“*Özel okulun eleştirel ve yaratıcı düşünme becerisini geliştirmeye önem vermesi*” maddesinin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 4.45$ 'tir. Bu maddeye velilerin yüksek düzey katılım sağladığı görülmektedir. Buradan velilerin günümüz için çok önemli olan bu becerileri çocukları için oldukça önemsedikleri ve çocuklarının bu becerileri kazanmalarını istedikleri sonucu çıkarılabilir.

“*Özel okulda çocukların gelişimlerine uygun öğle yemeği verilmesi*” maddesinin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 4.39$ 'dur. Ölçek sorularını yanıtlayanların çoğunun anneler olduğu ve annelerin çocuklarının beslenmesini çok önemsendiği düşünüldüğünde bu maddenin yüksek düzeyde veli katılımına sahip olması normal görülebilir.

“*Özel okulda daha ciddi bir eğitim anlayışının olması*” maddesinin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 4.39$ 'dur. Bu maddeye velilerin yüksek düzeyde katılımı, velilerin eğitimde disipline çok önem verdikleri anlamına gelmektedir.

“*Özel okulun öğrencilerine daha iyi bir öğrenme yaşantısı sunması*” maddesinin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 4.37$ puana sahiptir. Çocukların daha iyi öğrenebilmeleri için iyi bir öğrenme ortamının olması gerektiği düşüncesi velilerin bu maddeye yüksek düzeyde katılımında bulunmasını sağlamıştır.

“*Özel okulun genel ve detaylı temizliğinin daha iyi olması*” maddesinin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 4.34$ 'tür. Bu maddeye yüksek düzey katılımın sağlanması, ölçeği cevaplayanların çoğunun anneler olması ve annelerin okulun temizliğini oldukça önemsemeleri nedeniyledir.

“*Özel okulun spor salonu, yüzme havuzu, kütüphane, laboratuvar vb. fiziksel donanıma sahip olması*” maddesinin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 4.34$ 'tür. Bu maddeye velilerin yüksek düzeyde katılım sağladığı görülmektedir. Bu durum velilerin okulun gerekli fiziksel donanıma sahip olmasını istedikleri ve bunu önemsedikleri şeklinde yorumlanabilir.

“*Özel okulun, sosyal ve sportif faaliyetlere yeterince zaman ayırıyor olması*” maddesinin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 4.29$ 'dur. Velilerin bu maddeye yüksek düzeyde katılımı, çocuklarının sadece akademik olarak değil ruh ve beden olarak da gelişimlerini desteklemek istedikleri anlamına gelmektedir.

“*Özel okulda birden çok yabancı dil öğretiliyor olması*” maddesinin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 4.28$ 'dir. Velilerin bu maddeye yüksek düzey katılım sağladığı görülmektedir. Bu durum, velilerin çocukları için sadece bir yabancı dil değil ikinci bir yabancı dil eğitimi de istedikleri şeklinde anlaşılmaktadır.

“*Özel okulun, kaliteli sosyal aktivite imkânı sunması*” maddesinin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 4.21$ 'dir. Yapılan sosyal aktivitelerin kaliteli olması velilerin özel okul tercihinde istedikleri özelliklerden biridir. Bu yüzden bu maddeye veliler yüksek düzeyde katılım sağlamışlardır.

“*Özel okulda teknolojik alt yapının çok iyi olması*” maddesinin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 4.19$ 'dur. Bu maddeye veliler yüksek düzeyde katılım göstermişlerdir. Bu durum, velilerin

teknoloji ile eğitimin daha iyi yapılabileceğini düşündükleri ve bu durumu önemsedikleri şeklinde anlaşılabilir.

“*Özel okulun yaptığı işi bilimsel olarak ele alması*” maddesinin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 4.15$ 'tir. Bu maddeye yüksek düzey katılımın sağlandığı görülmektedir. Buradan velilerin eğitim işini bilimsel bir iş olarak gördükleri anlaşılmaktadır.

“*Özel okulda rehberlik servisinin, aileye ve öğrenciye dönük çalışmalar yapıyor olması*” maddesinin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 4.13$ 'tür. Bu maddeye yüksek düzey katılımın olması, velilerin eğitim, çocuk gelişimi, çocuk psikolojisi gibi konularda rehberlik yapılmasını önemseydiği anlamına gelmektedir.

“*Özel okulda bahçe ve oyun alanın büyük olması*” maddesinin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 4.08$ 'dir. Bu maddeye veliler yüksek düzeyde katılım göstermişlerdir. Veliler ders ve öğle aralarında çocuklarının rahatça oyun oynayabilecekleri genişlikte bir bahçenin olmasını oldukça önemsemektedirler.

“*Özel okulun, öğretmenlerine daha iyi hizmet içi eğitim imkânı sağlıyor olması*” maddesinin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 4.04$ 'tür. Bu maddeye yüksek düzey katılımın olduğu görülmektedir. Veliler öğretmen kalitesinin hizmet içi eğitimlerle arttığını düşünmekte ve bu maddeyi oldukça önemsemektedirler.

“*Özel okul binasının yeni, sağlam ve modern olması*” maddesinin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 4.04$ 'tür. Çanakkale ili deprem bölgesi olduğu için veliler seçtikleri okulun yeni, sağlam ve modern olmasını oldukça önemsemektedirler.

“*Özel okulun, etüt imkânı sunuyor olması*” maddesinin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 4.02$ 'dir. Veliler çocukları için okulun etüt imkânı sağlamasını önemli görmektedirler. Özellikle çalışan veliler için bu imkan ciddi öneme sahiptir.

“*Özel okulun sosyal sorumluluk projeleri yürütmesi*” maddesinin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 4.01$ 'dir. Veliler bu maddeye yüksek düzeyde katılım göstermişlerdir. Bu durum velilerin çocuklarının sosyal sorumluluk sahibi olarak yetişmelerini istedikleri şekilde anlaşılmaktadır.

“*Özel okulda üstün zekâlı/ yetenekli ya da öğrenme sorunu olan öğrenciler için destek hizmetlerinin varlığı*” maddesinin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 3.89$ 'dur. Bu maddeye de veliler yüksek düzey katılım göstermişlerdir. Buradan veliler okulda destek hizmetlerinin bulunmasını önemsemekte ve istemektedirler sonucu çıkarılabilir.

“*Özel okulun düzenli olarak ev ödevi vermesi*” maddesinin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 3.55$ 'tir. Veliler bu maddeye orta düzeyde katılım sağlamışlardır. Bu durum, okulların ödev vermesi konusunu velilerin pek önemsemedikleri şeklinde yorumlanabilir.

Ölçeklerin genel ortalamalarına baktığımızda “kişisel nedenler” ölçeğinin genel ortalaması “ $\bar{X} = 3.92$ ”, “okul ile ilgili nedenler” ölçeğinin genel ortalaması “ $\bar{X} = 4.24$ ” olarak bulunmuştur. “Kişisel nedenler” ölçeğinin genel ortalaması “okul ile ilgili nedenler” ölçeğinin ortalamasından düşük çıkmıştır. Yani velilerin okulla ilgili nedenleri kişisel nedenlerden daha çok önemsedikleri anlaşılmaktadır. Velilerin okul tercihi ile ilgili kişisel nedenleri kendi hayat görüşlerine, felsefelerine göre değişkenlik gösterebilmektedir. Fakat velilerin okul tercihinde okula ait nedenler konusunda genel olarak aynı düşündükleri ve benzer cevaplar verdikleri görülmektedir.

Özel Okul Tercih Nedenlerinin, Anketi Dolduran Kişinin Yakınlığına Göre Analizi

Bu bölümde, araştırmanın ikinci alt problemi olan “Velilerin özel okul tercih nedenleri anketi dolduran kişinin yakınlık durumuna göre anlamlı bir şekilde fark göstermekte midir?”

sorusuna cevap aranmıştır. Bunun için Bağımsız Gruplar için t -Testi uygulanmış ve tablosu aşağıda verilmiştir.

Tablo 9

Özel Okul Tercih Nedenlerinin Anketi Dolduran Kişinin Öğrenciye Yakınlığına Göre Farklılığı İçin t-Testi Sonuçları

Ölçekler	Yakınlık	N	\bar{X}	s	t	p
Kişisel Nedenler Ölçeği	Anne	179	3.95	0.52	0.389	0.698
	Baba	69	3.92	0.49		
Okul ile İlgili Nedenler Ölçeği	Anne	179	4.25	0.54	-0.403	0.687
	Baba	69	4.28	0.58		

$p > 0.05$

Özel okul tercihinde “kişisel nedenler ölçeğinde” annelerin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 3.95$, babaların aritmetik ortalaması $\bar{X} = 3.92$ 'dir. Bu ölçekte “yakınlık” değişkenine ait p değerinin 0.05 ten büyük ($p > 0.05$) olduğu görülmektedir. Kişisel nedenler ölçeğinde özel okul tercih nedenlerinin “yakınlık” değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir.

Özel okul tercihinde “okul ile ilgili nedenler ölçeğinde” annelerin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 4.25$, babaların aritmetik ortalaması ise $\bar{X} = 4.28$ 'dir. Bu ölçekte de “yakınlık” değişkenine ait p değerinin 0.05 ten büyük ($p > 0.05$) olduğu görülmektedir. Okul ile ilgili nedenler ölçeğinde özel okul tercih nedenlerinin “yakınlık” değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir.

Bu iki ölçek sonucu karşılaştırıldığında kişisel nedenler açısından annelerin puanlarının; okulla ilgili nedenler açısından ise babaların puanlarının anlamlı farklılık olmasa da yüksek olduğu dikkat çekmektedir.

Özel Okul Tercih Nedenlerinin Anne ve Babanın Çalışma Durumuna Göre Analizi

Bu başlık altında araştırmanın üçüncü alt problemi olan “Velilerin özel okul tercih nedenleri *anne ve babanın çalışma* durumuna göre anlamlı bir fark göstermekte midir?” sorusuna cevap aranmıştır. Bunun için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Analiz sonuçları ve yorumları aşağıdaki gibidir.

Tablo 10

Nedenlerin Anne ve Babanın Çalışma Durumuna Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Ölçekler	Kaynak	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	p
Kişisel Nedenler Ölçeği	Gruplar arası	.147	2	.074	.275	.760
	Gruplar içi	65.621	245	.268		
	Toplam	65.769	247			
Okul ile İlgili Nedenler Ölçeği	Gruplar arası	.152	2	.076	.245	.783
	Gruplar içi	75.992	245	.310		
	Toplam	76.144	247			

p>0.05

Tablo 10’da yer alan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları incelendiğinde kişisel nedenler ölçeğinde özel okul tercih nedenleri “anne ve babanın çalışma” durumuna göre anlamlı olarak farklılaşmamaktadır ($F_{(2-245)}=0.275$; $p>0.05$). Yani sadece bir velisi

çalışan, ikisi de çalışmayan ya da ikisi de çalışan veliye sahip olma durumu veli görüşlerinde anlamlı bir farklılığa neden olmamaktadır.

Okul ile ilgili nedenler ölçeğinde özel okul tercih nedenleri “anne ve babanın çalışma durumuna” göre de anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmüştür ($F_{(2-245)}=0.245$; $p>0.05$). Yani sadece bir velisi çalışan, ikisi de çalışmayan ya da ikisi de çalışan veliye sahip olma durumu veli görüşlerinde anlamlı bir farklılığa neden olmamaktadır.

Özel Okul Tercih Nedenlerinin Ailenin Ortalama Aylık Gelir Durumuna Göre

Analizi

Bu başlık altında araştırmanın dördüncü alt problemi olan “Velilerin özel okul tercih nedenleri *ailenin ortalama gelirine* göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” sorusuna cevap aranmış ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanarak analiz edilmiştir. Analize ait tablo ve yorumlar aşağıdaki gibidir.

Tablo 11

Nedenlerin Ailenin Ortalama Gelirine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi

Sonuçları

Ölçekler	Kaynak	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	p
Kişisel Nedenler Ölçeği	Gruplar arası	1.623	3	.541	2.058	.106
	Gruplar içi	64.145	244	.263		
	Toplam	65.769	247			
Okul ile İlgili Nedenler Ölçeği	Gruplar arası	2.394	3	.798	2.640	.051
	Gruplar içi	73.750	244	.302		
	Toplam	76.144	247			

$p>0.05$

Tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları incelendiğinde kişisel nedenler ölçeğinde, özel okul tercih nedenleri “ailenin ortalama aylık gelir durumuna” göre anlamlı

olarak bir farklılık göstermemektedir ($F_{(3-244)}=2.058$; $p>0.05$). Yani kişisel nedenler açısından ailenin geliri ne olursa olsun velilerin özel okul tercih sebepleri değişmemektedir denilebilir.

Okul ile ilgili nedenler ölçeğinde, özel okul tercih nedenleri “ailenin ortalama aylık gelir durumuna” göre anlamlı olarak farklılaşmamaktadır ($F_{(3-244)}=2.640$; $p=0.05$). Başka bir ifade ile özel okul tercih nedenleri, istatistiksel olarak ailenin ortalama aylık geliri durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Yani okulla ilgili nedenler açısından ailenin geliri ne olursa olsun velilerin özel okul tercih sebepleri değişmemektedir denilebilir.

Özel Okul Tercih Nedenlerinin Okula Giden Çocuk Sayısı Durumuna Göre Analizi

Bu başlıkta araştırmanın beşinci alt problemi olan “Velilerin özel okul tercih nedenleri özel okula giden çocuk sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” sorusuna cevap aranmış ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Analiz tablosu ve yorumu aşağıda verilmiştir.

Tablo 12

Nedenlerin Özel Okula Giden Çocuk Sayısına Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Ölçekler	Kaynak	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	p
Kişisel Nedenler Ölçeği	Gruplar arası	.285	2	.142	.533	.587
	Gruplar içi	65.484	245	.267		
	Toplam	65.769	247			
Okul ile İlgili Nedenler Ölçeği	Gruplar arası	.241	2	.121	.389	.678
	Gruplar içi	75.903	245	.310		
	Toplam	76.144	247			

$p>0.05$

Tablo 12’de yer alan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonuçları incelendiğinde kişisel nedenler ölçeğinde özel okul tercih nedenlerinin “özel okula giden çocuk sayısı” değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı tespit edilmiştir ($F_{(2-245)}=.533$; $p>0.05$). Bir çocuğu özel okula giden velilerin ortalaması $\bar{X}=3.91$, iki çocuğu özel okula giden velilerin ortalaması $\bar{X}=3.99$, üç çocuğu özel okula giden velilerin ortalaması $\bar{X}=4.00$ şeklindedir ve bu gruplar arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

Okul ile ilgili nedenler ölçeğinde özel okul tercih nedenlerinin “özel okula giden çocuk sayısı” değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmüştür ($F_{(2-245)}=.389$; $p>0.05$). Bir çocuğu özel okula giden velilerin ortalaması $\bar{X}=4.28$, iki çocuğu özel okula giden velilerin ortalaması $\bar{X}=4.22$, üç çocuğu özel okula giden velilerin ortalaması $\bar{X}=4.15$ şeklindedir ve bu gruplar arasında anlamlı bir farklılık oluşmadığı görülmektedir.

Özel Okul Tercih Nedenlerinin Kararı Veren Kişi / Kişilere Göre Analizi

Bu başlıkta “Velilerin özel okul tercih nedenleri *okul tercih kararının kim/kimler tarafından verildiğine* göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” sorusuna cevap aranmıştır. Bunun için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır.

Tablo 13

Nedenlerin Okul Tercih Kararını Veren Kişi/Kişilere Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Ölçekler	Kaynak	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	p
Kişisel Nedenler Ölçeği	Gruplar arası	.258	3	.086	.321	.810
	Gruplar içi	65.510	244	.268		
	Toplam	65.769	247			
Okul ile İlgili Nedenler Ölçeği	Gruplar arası	1.039	3	.346	1.125	.340
	Gruplar içi	75.105	244	.308		
	Toplam	76.144	247			

p>0.05

Tablo 13’de yer alan tek yönlü varyans analizi(ANOVA)sonuçları incelendiğinde kişisel nedenler ölçeğinde özel okul tercih nedenleri “okul tercih kararını veren kişi/kişiler” değişkenine göre anlamlı olarak farklılık göstermemektedir ($F_{(3-244)}=.321$; $p>0.05$). Okul tercihini yapan kişi anne olduğu durumda aritmetik ortalama $\bar{X}=3.88$, tercihi yapan kişi baba olduğunda aritmetik ortalama $\bar{X}=3.87$, tercihi yapan kişi anne ve baba olduğunda aritmetik ortalama $\bar{X}=3.93$, tercihi yapan kişi anne-baba ve çocuk olduğunda aritmetik ortalama $\bar{X}=3.98$ olarak bulunmuş ve gruplar arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür.

Okul ile ilgili nedenler ölçeğinde özel okul tercih nedenleri “okul tercih kararını veren kişi/kişiler” değişkenine göre de anlamlı olarak farklılık göstermemektedir ($F_{(3-244)}=1.125$; $p>0.05$). Okul tercihini yapan kişi anne olduğu durumda aritmetik ortalama $\bar{X}=4.23$, tercihi yapan kişi baba olduğunda aritmetik ortalama $\bar{X}=4.07$, tercihi yapan kişi anne ve baba olduğunda aritmetik ortalama $\bar{X}=4.24$, tercihi yapan kişi anne-baba ve çocuk olduğunda aritmetik ortalama $\bar{X}=4.35$ olarak bulunmuş ve gruplar arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür.

Özel Okul Tercih Nedenlerinin Verilen Teşvikten Yararlanma Durumuna Göre

Analizi

Bu başlık altında araştırmanın yedinci alt problemi olan “Velilerin özel okul tercih nedenleri, verilen teşvikten yararlanma durumuna göre anlamlı bir şekilde farklılık göstermekte midir?” sorusuna cevap aranmıştır. Bağımsız Gruplar için t-Testi uygulanarak analiz edilmiştir. Tablo ve yorumlar aşağıdaki gibidir.

Tablo 14

Özel Okul Tercih Nedenlerinin Verilen Teşvikten Yararlanma Durumuna Göre Farklılığı İçin t-Testi Sonuçları

Ölçekler	Teşvik alma	N	\bar{X}	s	t	p
Kişisel Nedenler Ölçeği	Evet	104	3.95	0.71	0.436	0.664
	Hayır	144	3.93	0.47		
Okul ile İlgili Nedenler Ölçeği	Evet	104	4.34	0.60	1.980	0.049
	Hayır	144	4.20	0.51		

$p < 0.05$

Özel okul tercihinde kişisel nedenler ölçeğinde teşvik alma durumuna ait p değerinin 0.05'ten büyük olduğu görülmektedir ($0.664 > 0.05$). Bu boyutta özel okul tercih nedenleri “teşvikten yararlanma” değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemiştir. Teşvik alan velilerin görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3.95$, teşvik alamayan velilerin görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3.93$ olarak bulunmuş ve teşvik alıp almamaya göre özel okul tercih nedenlerinin bu ölçeğe göre farklılaşmadığı görülmüştür.

Okulla ilgili nedenler ölçeğinde teşvik alma durumuna ait p değerinin ise 0.05'ten küçük olduğu görülmüştür ($0.049 < 0.05$). Okul boyutunda özel okul tercihi teşvikten

yararlanma ve yararlanmama durumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır. Buna göre, okul tercih nedenlerinde teşvikten yararlanan velilerin aritmetik ortalaması $\bar{X}=4.34$, teşvikten yararlanamayan velilerin aritmetik ortalamasına göre $\bar{X}=4.20$ anlamlı olarak daha yüksektir. Yani özel okul için verilen teşvikten yararlanan velilerin lehine bir yönelme vardır. Teşvik alan veliler okulla ilgili nedenleri teşvik almayan velilere göre daha çok önemsemektedirler.

Özel Okul Tercih Nedenlerinin Okula Giden Öğrenci/Öğrencilerin Bulunduğu Sınıf Düzeyine Göre Analizi

Bu başlıkta araştırmanın sekizince alt problemi olan “Velilerin özel okul tercih nedenleri *okula giden öğrencinin/öğrencilerin bulunduğu sınıf düzeyine* göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” sorusuna cevap aranmıştır. Bunun için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Analiz tablosu ve yorumu aşağıda verilmiştir.

Tablo 15

Nedenlerin Okula Giden Öğrencinin / Öğrencilerin Bulunduğu Sınıf Düzeyine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Ölçekler	Kaynak	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	p
Kişisel Nedenler Ölçeği	Gruplar arası	.322	3	.107	.400	.753
	Gruplar içi	65.447	244	.268		
	Toplam	65.769	247			
Okul ile İlgili Nedenler Ölçeği	Gruplar arası	2.185	3	.728	2.403	.068
	Gruplar içi	73.959	244	.303		
	Toplam	76.144	247			

$p>0.05$

Tablo 15’te yer alan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları incelendiğinde kişisel nedenler ölçeğinde özel okul tercih nedenleri “öğrencinin / öğrencilerin bulunduğu sınıf düzeyi” değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşmamaktadır ($F_{(3-244)}=.400$; $p>0.05$).

Birinci sınıfta çocuğu olan velilerin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3.90$, ikinci sınıfta çocuğu olan velilerin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3.98$, üçüncü sınıfta çocuğu olan velilerin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3,91$, dördüncü sınıfta çocuğu olan velilerin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3,98$ olarak bulunmuştur ve gruplar arası anlamlı hiçbir farkın olmadığı görülmüştür.

Okul ile ilgili nedenler ölçeğinde özel okul tercih nedenlerinin “öğrencinin / öğrencilerin bulunduğu sınıf düzeyi” değişkenine göre de anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmüştür ($F_{(3-244)}=2.403$; $p>0.05$). Birinci sınıfta çocuğu olan velilerin aritmetik ortalaması $\bar{X}=4.27$, ikinci sınıfta çocuğu olan velilerin aritmetik ortalaması $\bar{X}=4.41$, üçüncü sınıfta çocuğu olan velilerin aritmetik ortalaması $\bar{X}=4.16$, dördüncü sınıfta çocuğu olan velilerin aritmetik ortalaması $\bar{X}=4.20$ olarak bulunmuştur ve gruplar arasında önemli bir farklılığın olmadığı anlaşılmıştır.

Özel Okul Tercih Nedenlerinin, Öğrencinin Cinsiyetine Göre Analizi

Araştırmanın dokuzuncu ve son alt problemi olan “Velilerin özel okul tercih nedenleri öğrencinin *cinsiyetine* göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” sorusuna cevap aranan bu başlıkta Bağımsız Gruplar için t-Testi uygulanmıştır. Tablo ve yorumları aşağıdaki gibidir.

Tablo 16

Özel Okul Tercih Nedenlerinin Öğrencinin Cinsiyetine Göre Farklılığı İçin t-Testi Sonuçları

Ölçekler	Cinsiyet	N	\bar{X}	s	t	p
Kişisel Nedenler Ölçeği	Kız	132	4.03	.514	3.039	.003
	Erkek	116	3.83	.499		
Okul ile İlgili Nedenler Ölçeği	Kız	132	4.29	.530	1.124	.262
	Erkek	116	4.21	.581		

$p<0.05$

Özel okul tercih nedenleri kişisel nedenler ölçeği verilerinde öğrenci cinsiyetlerine ait p değerinin 0.05'ten küçük olduğu görülmüştür ($0.003 < 0.05$). Bu ölçekte çocukların "cinsiyeti" değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır. Buna göre kız çocuğa sahip olan velilerin aritmetik ortalaması $\bar{X}=4.03$, erkek çocuğa sahip olan velilerin aritmetik ortalamasına göre $\bar{X}=3.83$ daha yüksektir. Yani kız çocuğa sahip velilerin kişisel nedenlerle çocuklarını özel okula verme eğilimi diğer velilere göre daha yüksektir.

Özel okul tercih nedenleri okulla ilgili nedenler ölçeği verilerinde öğrenci cinsiyetlerine ait p değerinin 0.05'ten büyük olduğu ($0.262 > 0.05$) görülmüştür. Bu ölçekte özel okul tercih nedenleri çocukların "cinsiyeti" değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Buna göre kız çocuğa sahip olan velilerin aritmetik ortalaması $\bar{X}=4.29$, erkek çocuğa sahip olan velilerin aritmetik ortalamasına göre $\bar{X}=4.21$ daha yüksektir. Fakat aradaki bu fark istatistiksel olarak anlamlı değildir.

Bölüm V

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu bölümde araştırmada elde edilen veriler doğrultusunda sonuç ve tartışmalara yer verilerek önerilerde bulunulmuştur.

Sonuç

1. Velilerin özel okul tercihinde kişisel nedenler içerisinde en önemli gördükleri ve ortalamanın üzerinde değer alan konuların; özel okulun vizyonu ve felsefesi, öğrencilerin daha donanımlı olarak mutlu bir şekilde geleceğe hazırlanması ve okul-aile ilişkileri ile ilgili konular olduğu görülmüştür. Veliler kişisel olarak okulun sahip olduğu felsefeyi, çocuklarının her açıdan başarılı olmasını ve öğrencilerin eğitimi konusunda okul aile ilişkisini oldukça önemsedikleri görülmektedir.

Velilerin özel okul tercihinde okula ait nedenlerden en önemli gördükleri ve ortalamanın üzerinde değer alan konuların ise; okulun yabancı dil eğitimi vermesi, okulun güvenliği, okulun öğrenciler için uygun öğrenme ortamı sağlaması, sosyal-sportif aktivite imkânı sunması, beslenme ve temizlik ile ilgili konular olduğu görülmüştür. Özel okullarda yabancı dil eğitiminin daha iyi veriliyor olması, güvenlik konusunda özel okulların sağladığı imkânlar ve özel okulların öğrenciler için her açıdan (öğrenme, beslenme, temizlik, aktivite imkanları) uygun ortamlar sağlıyor olması genel olarak velilerin özel okulları tercih etme nedenleri arasındadır diyebiliriz.

2. Kişisel ve okula ait özel okul tercih nedenlerinin “yakınlık” değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmüştür. Yani öğrencilerin anne ya da babaları okul tercihinde aynı ya da yakın puan değerlerine sahiptir.

3. Kişisel ve okula ait özel okul tercih nedenlerinin “anne ve babanın çalışma durumu” değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmüştür. Yani velilerin çalışıyor ya da çalışmıyor olması ölçekten aldığı puanı farklılaştırmamıştır.

4. Kişisel ve okula ait özel okul tercih nedenleri “ailenin ortalama aylık gelir durumu” değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşmamaktadır. Gelir düzeyi değişse de velilerin maddelere katılım düzeyi birbirine yakın durumda görülmektedir.

5. Kişisel ve okula ait özel okul tercih nedenlerinin “okula giden çocuk sayısı” değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmüştür. Bir ya da daha çok çocuğu olsa da velilerin ölçekten aldıkları puanlar birbirine yakındır.

6. Kişisel ve okula ait özel okul tercih nedenlerinin “okul tercih kararını veren kişi/kişiler” değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmüştür. Yani okul kararını kim verirse versin ölçeklerden alınan puanların birbirine yakınlığı söz konusudur ve okul tercih nedenlerini etkilememektedir.

7. Özel okul tercihinde kişisel nedenlerin “teşvikten yararlanma” değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülürken, okula ait tercih nedenlerinin “teşvikten yararlanma” değişkenine göre teşvik alanların lehine anlamlı olarak farklılaştığı görülmüştür.

8. Kişisel ve okula ait özel okul tercih nedenlerinin “öğrencinin bulunduğu sınıf düzeyi” değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmüştür. Çocuklar ilkokulun hangi sınıfında olursa olsun velilerin ölçeklerden aldıkları puanlar birbirine yakın olarak bulunmuştur.

9. Özel okul tercihinde kişisel nedenler “öğrenci cinsiyeti” değişkenine göre kız öğrenci velileri lehine anlamlı olarak farklılaşmaktadır. Okula ait tercih nedenlerinin ise “öğrenci cinsiyeti” değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmüştür.

Tartışma

Araştırmada velilerin özel okul seçerken; okulun vizyonu, her açıdan öğrenci başarısı, okul aile ilişkileri, yabancı dil öğretimi, okulun güvenliği, okulun beslenme imkanları, okulun temizliği ve sosyal sportif aktivite imkanı sunması ile ilgili konulara okul tercihinde oldukça önem verdikleri görülmüştür.

Ergin'in (1993) yaptığı araştırmada velilerin özel okul tercih nedenleri önem sırasına göre çoktan aza doğru şöyle sıralanmıştır: Yabancı dil eğitim başarısı, ikinci yabancı dil, öğretmen kadrosunun niteliği, okul yönetimi, laboratuvar vebilgisayar olanakları, sosyal ve sportif faaliyetlerin çeşitliliği, okulun eve yakınlığı, okumakta olan öğrencinin kardeşlerinin de bu okulda okuyor ya da okumuş olması, okulun genel görüntüsü, okul ücretinin diğer okullara göre düşük olması (Ergin, 1993). Çalışmanın bazı sonuçları araştırma bulgularını desteklemektedir.

Hesapçıoğlu ve Nohutçu'nun (1999) yaptığı araştırmada velilerin özel okulda aradıkları ve önem verdikleri en önemli özellikler; eğitim-öğretim kadrosunun nitelikli olması, yabancı dil öğrenme imkânlarının iyi olması, öğrencilerin kişilik gelişimlerine yönelik hizmetlerin varlığı, öğrencilerle iletişim, öğretim sürecinin etkililiği, servis ve beslenme hizmetlerinin bulunması ve ücretlerle ilgili koşulların uygunluğu şeklindedir. Bunlardan servis hizmetleri ve maddi koşullar dışında kalan özellikler bu araştırma bulgularını destekler niteliktedir. Yine aynı araştırmada velilerin öğrencilere yönelik ilgi-koruma, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler ve velilerle İletişim ile ilgili konuları daha az önemsedikleri görülmektedir. Bu durum araştırma bulguları ile çelişmektedir ve bu sonuç araştırmanın yapıldığı dönemle ilgili olabilir. Fakat günümüzde bahsi geçen konular özel okul tercih nedenleri arasında ilk sıralarda gelmektedir.

Aktaş'ın (2005) özel okul birinci sınıf velilerinin özel okul tercih sebeplerini incelediği araştırmasında, velilerin özel okul ile ilgili önem verdikleri ve ilk sıraya koydukları

özellikler; eğitim öğretim kadrosunun niteliği, öğrencinin eğitim durumu ile ilgili ailenin düzenli olarak bilgilendirilmesi, öğrencilerin akademik başarısı yanında iyi bir insan olarak yetiştirilmesi, sosyal faaliyetlerle öğrencilerin sosyalleştirilmesi, öğrencilerin ileride başarılı olacakları alanların belirlenip bu alanlara yönelik çalışmalar yapılması ve okulda verilen yemeğin uzmanlar tarafından belirlenmesi şeklindedir. Bu sonuçlar araştırma bulgularını destekler niteliktedir.

Parlar (2006) tarafından velilerin özel okullarda aradıkları özelliklerin ve veli tercihini etkileyen faktörlerin neler olduğu konusunda tespitler yapmak amacıyla yaptığı araştırma sonuçlarında velilerin okul tercihinde önemsedikleri on konunun; öğretmenlerin bilgi düzeyi ve bunu öğrencilere aktarma becerileri, çocuğa düzenli ders çalışma alışkanlığının kazandırılması, öğretmenlerin branşlarında uzman olması, öğretmenlerin kişilik özellikleri, öğretmenlerin öğrencileri motive etmedeki başarıları, öğrenci başarısının düzenli takibi, okulun öğrencilere kazandırdığı davranış ve alışkanlıklar, okulun ve çevresinin çocuk için güvenli olması, sınav sorularının sürekli geliştirilmesi, yemekhanelerin ve kullanılan malzemenin temizliği olduğu görülmektedir. Parların sonuçları bu araştırmayı destekler niteliktedir.

Nicholas'ın (2010) yaptığı çalışmada velilerin özel Hristiyan okullarını tercih nedenlerinde en önemli gördükleri konular: manevi eğitim dâhil akademik kalite, güvenli bir çevre, öğretmenin kalitesi ve topluluk duygusunun geliştirilmesi konularıdır (Nicholas, 2010).

Nartgün ve Kaya'nın (2016) yaptığı çalışmada velilerin okul tercih kriterleri içinde en önemli gördükleri tercih sebepleri "Okul ortamı" başlığında: Okulun sahip olduğu sosyal imkânların yeterli olması, okulun fiziksel özellikleri ve güvenliği, okulda tam gün eğitim yapılması, okulun eve yakın olması, servis hizmetinin kalitesi ve çocuğun kendini mutlu hissettiği bir ortam olması şeklindedir. "Yönetim anlayışı" başlığı altında tercih sebepleri: Okulun kurumsal bakış açısına sahip olması, uyguladığı ücret politikası, okul kültürü,

uluslararası eğitim işbirliklerine verdiği değer, sosyal sorumluluk projelerine katkı sağlaması, iletişim kanallarını açık tutarak ulaşılabilirliğini ve bilgi akışını kolaylaştırması, özel ihtiyaçlara özel cevaplar vermesi ve kamuoyunda olumlu bir imaja, algıya sahip olması tercih sebeplerini güçlendirici etkiye sahip olarak görülmüştür. “Eğitim-Öğretim Kalitesi” başlığı altında ise en önemli tercih sebebikadro niteliği ve istikrarı konusudur. Ayrıca okulda yabancı dil eğitimine önem verilmesi, hatta ikinci bir yabancı dil eğitimini iyi düzeyde öğrenme imkânı sunması veliler tarafından hayati öneme sahip olarak görülmektedir. Bu sonuçlarla araştırma bulguları kısmen paralellik göstermektedir bunlar; güvenlik, okulun çocuğun kendini mutlu hissettiği bir ortam olması, okulun kurumsal bakış açısı, iletişime verdiği önem, eğitim kadrosunun niteliği ve yabancı dil eğitimi konularıdır.

Yapılan bu çalışmada kişisel ve okula ait özel okul tercih nedenleri “yakınlık”, “anne ve babanın çalışma durumu”, “ailenin ortalama aylık gelir durumu”, “okula giden çocuk sayısı”, “öğrencinin bulunduğu sınıf düzeyi” ve “okul tercih kararını veren kişi/kişiler” değişkenlerine göre anlamlı bir şekilde farklılık göstermemiştir.

Özel okul tercihinde kişisel nedenlerin “teşvikten yararlanma” değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülürken, okula ait tercih nedenlerinin “teşvikten yararlanma” değişkenine göre teşvik alanların lehine anlamlı olarak farklılaştığı görülmüştür. Teşvik alan veli grubu okul ile ilgili nedenlere daha fazla önem vermektedir.

Özel okul tercihinde kişisel nedenler “öğrenci cinsiyeti” değişkenine göre kız öğrenciler lehine anlamlı olarak farklılaşmaktadır. Okula ait tercih nedenlerinin ise “öğrenci cinsiyeti” değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmüştür.

Nohutçu'nun (1999) araştırmasında “yakınlık” değişkenine göre velilerin özel okuldan beklentileri dört boyutta farklılık göstermiş diğer on boyutta anlamlı olarak farklılaşmamıştır. “Anne ve babanın çalışma durumu” değişkenine göre veli beklentileri bir boyut dışında diğer boyutlarda anlamlı bir farklılık göstermemiştir. “Ailenin ortalama aylık

gelir durumu” değişkeninde dört boyutta anlamlı olarak veli beklentileri farklılaşmıştır. Çocuk sayısı, öğrenci cinsiyeti ve kararı verenin kim olduğu değişkenleri hiçbir boyutta veli beklentilerini etkilememiştir.

Parlar’ın (2006) yapmış olduğu araştırma sonuçlarında da yakınlık, aile bütçesine etkisi, özel okulda okuyan öğrenci sayısı, okul düzeyi, daha önce başka özel okulda okuma, toplam özel okulda okuma yılı, aile geliri, anne baba çalışma durumu, baba eğitimi ve anne eğitimi değişkenlerine göre tüm boyutlarda anlamlı olarak farklılık çıkmamıştır; okul seçim kararı değişkenine göre iki boyutta, farklı özel okulda okuma durumu değişkenine göre üç boyutta, baba yaşı değişkenine göre bir boyutta, anne yaşı değişkenine göre bir boyutta, cinsiyet değişkenine göre dokuz boyutta, anne baba özel okulda okuma durumu değişkenine göre üç boyutta anlamlı farklılıklar görülmüştür.

Öneriler

Özel okulların vizyonu tercih edilme olasılığını önemli ölçüde etkilemektedir. Hızla değişen dünyamızda okullar da vizyonlarını sürekli yenilemeli ve okul bünyesinde bu vizyonun etkileri mutlaka görülmelidir.

Veliler çocuklarının iyi eğitim alırken çok yönlü(sosyal, spor, iletişim vb.) yetişmesini ve bunun yanında mutlu bir eğitim öğretim yaşantısı geçirmesini istemektedir. Bu yüzden özel okullar, merkezi sınavlara öğrencilerini en iyi şekilde hazırlarken onların çok yönlü gelişmeleri ve mutlu olmaları için gerekli olanakları sağlamalı, eksikliklerini gidermeye çalışmalıdır.

Araştırma bulguları velilerin okul aile iletişimine çok önem verdiğini göstermektedir. Özel okullar veliler ile iletişim kurma yöntemlerini çeşitlendirmelidir. Okul yönetimi belirli aralıklarla velilere memnuniyet ve özel okuldan beklentiler anketi uygulayarak sonuçlarına göre kendini değerlendirmelidir.

Yabancı dil eğitimi günümüzde olmazsa olmazlardandır. Özel okul tercih nedenleri içerisinde yabancı dil eğitimi velilerin çok önemsedikleri bir konudur. Özel okullar yabancı dil eğitimi konusunda velilerin beklentilerini en iyi şekilde karşılayabilirlerse okulları için çok önemli bir etki yaratmış olacaklardır.

Velilerin çok önemli gördükleri konulardan birisi de okulun güvenliği konusudur. Veliler özel okulların daha güvenli olduğunu düşünmektedirler. Bu yüzden özel okullar, özellikle okula giren-çıkan kişiler ile ilgili olarak güvenlik zaaflarını gidermeye çalışmalıdır.

Özel okullarda öğle yemeği verilmesi ve okulun temizliği yine veliler tarafından oldukça önemsenmektedir. Okul yönetimi belli dönemlerde öğrencilere ve ailelere yönelik beslenme konusunda bilgilendirici etkinlikler düzenleyebilir. Yeni eğitim yaklaşımlarında özellikle doğal beslenme çok önemli görülmektedir. Çünkü beslenme öğrencilerin öğrenme

ve algılamasını dolaylı olarak etkilemektedir. Okul yönetimi temizlik konusunda okulun hijyenik olarak düzenli temizlendiğini belgelendirip bu konuda velilerini bilgilendirebilir.

Özel okulların Türk eğitim sistemini geliştirmek ve yeniliklere öncülük etmek gibi bir görevi bulunmaktadır. Araştırmacılar özel okulların, bu görevleri ile ilgili olarak neler yaptıklarını incelemeye yönelik çalışmalar yapabilirler.

Okul kademelerine göre ortaokul ve liseleri de kapsayan, velilerin özel okuldan beklentilerini belirlemeye yönelik çalışmalar yapılabilir.

Gözlem-görüşme gibi nitel araştırma teknikleri kullanılarak özel okul tercih nedenleri ile ilgili derinlemesine araştırmalar yapılabilir.

Kaynakça

- Akhan, A. (2009). *Velilerin özel ilköğretim okullarından beklentileri ve beklentilerinin karşılanma düzeyleri, İstanbul Avrupa Yakası örneği* (Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Aktaş, A. (2005). *Özel ilköğretim okulları 1. kademe 1. sınıf velilerinin özel okulları tercih sebepleri (Ankara ili, Çankaya ilçesi örneği)* (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Akyol, A. (1991). *Amerikan eğitim sistemi üzerinde bir inceleme*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Akyollu, Ş. (2016). Türkiye’de eğitimin önemli yapı taşlarından birisi de özel okullardır. *Türkiye Özel Okullar Derneği Dergisi*, 35, 44. Erişim www.ozelokullarderneği.org.tr/Yayinlarimiz/Dergiler.
- Akyüz, Y. (2004). *Türk eğitim tarihi MÖ 1000-MS 2004*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Alptekin, C. (2009). Eğitim ve nörobiyoloji. İ. Erdoğan (Ed.) *Türkiye Özel Okullar Birliği Derneği 8. Antalya Sempozyumu Türkiye'nin 2023 Eğitim Vizyonu* (s.231-239). İstanbul.
- Aydoğan, İ. (1998). *Özel okullarda yönetim süreçlerinin işleyişi, Kayseri ili örneği* (Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Bakioğlu, A., Bahçeci, M. (2010). Velilerin okul imajına ilişkin görüşlerinin incelenmesi [Elektronik versiyon]. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 31, 25 – 55.

- Bay, E. (2011). Eğitim bilimleri ile ilgili temel kavramlar. R. Kıncal (Ed.), *Eğitim Bilimine Giriş* (ss. 11-25). Ankara: Grafiker.
- Bilhan, S. (1995). *Eğitim sosyolojisi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları.
- Binbaşıoğlu, C. (2003). *Eğitim ve öğretim üzerine yazılar*. Ankara: Nobel.
- Bozkurt, G. (1989). *Gayrimüslim Osmanlı vatandaşlarının hukuki durumu*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Bukhari, P., Randall, E. V. (2009). Exitandentry: Why parents in Utahleft public schools and chose private schools. *Journal of School Choice*, 3(3), 242-270. Erişim eric.ed.gov/?id=EJ864715
- Büyüköztürk, Ş. (2007). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*, 7. baskı, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Çakmak, H. (2002). *İlköğretim okullarında düşünme eğitimi – Cumhuriyet dönemi* (Yüksek Lisans Tezi). Dicle Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır.
- Çelikkaya, H. (1999). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. İstanbul: Alfa.
- Çelikten, B. (2010). *Özel okul velilerinin okul tercihlerini etkileyen faktörler* (Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Çetin, A. (1983). *Maarif Nazırı Ahmed Zühdi Paşa'nın Osmanlı İmparatorluğu'ndaki yabancı okullar hakkında raporu* [Elektronik versiyon]. Erişim www.journals.istanbul.edu.tr/iugaad/article/view/1023009540
- Dartan, A. (2013). Okul seçiminde nelere dikkat edilmeli? Erişim: www.egitimtercihi.com/yazar/.../9768-okul-seciminde-nelere-dikkat-edilmeli.html

- Davis L. L. (1992). Instrument review: Getting the most from a panel of experts. *Applied Nursing Research*, 5: 194-197.
- Demir, Z. (2000). *Öğrenci velilerinin beklentileri açısından özel ve resmî okulların karşılaştırılması (Niğde il örneği)* (Yüksek Lisans Tezi). Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Demir, M. K. (2006). *İlköğretim dördüncü ve beşinci sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler derslerinde eleştirel düşünme düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi* (Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Demirci, A. (2005). *ABD’de eğitim sistemi ve coğrafya öğretimi*. İstanbul: Aktif Yayınevi.
- Dewey, J. (1939). *John Dewey Türkiye maarifi hakkında rapor* [Elektronik versiyon]. İstanbul: Devlet Basımevi.
- Dikbaş, İ. (2008). *Veli beklentileri ve karşılanma düzeyleri, özel vakıf okulları örneği* (Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Dinler, A., Subaşı, B. (2003). *Dünyada ve Türkiye’de özel okullar*. İstanbul: İstanbul Ticaret Odası Yayınları.
- Doğan, İ. (2011). *Eğitim sosyolojisi*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Doğanay, A. (2000). Yaratıcı öğrenme. A. ŞİMŞEK (Ed.), *Sınıfta Demokrasi*. Ankara: Ankara Eğitim Sen Yayınları.
- Dursun, H. B. (2013). Erişim: <https://www.facebook.com/notes/egitim.../almanyada-ozel-okullar/424501037625581...>

EARGED. (2005). *AB ülkelerinde özel öğretim kurumlarının içerik, yöntem ve isleyişleri bakımından incelenmesi*. Ankara: MEB Eğitimi Araştırma Geliştirme Dairesi Başkanlığı.

EARGED. (2010). *PISA 2009 uluslar arası öğrenci değerlendirme projesi, ulusal nihai rapor*. Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Yayınları. Milli Eğitim Bakanlığı.

Erdoğan, İ. (1998). *Çağdaş eğitim sistemleri*. İstanbul: Sistem.

Eren, H. (2005). *Özel okullar*. İstanbul: Türkiye Özel Okullar Birliği Yayınları.

ERG. (2015). *Eğitim inceleme raporu 2014-2015*. Elektronik Erişim: www.egitimreformugirisimi.org/sites/www...org/files/EIR2014_04.09.15.WEB.pdf

Ergin, D. Y. (1993). *Özel bir kolejde yapılan imaj araştırması*. Yayınlanmamış Rapor. İstanbul.

Ertürk, S. (1972). *Eğitim programında geliştirme*. Ankara: Yelkentepe.

Fındıkcı, İ. (1997). Eğitim pazarında reklam ve insan unsuru. *Yaşadıkça Eğitim Dergisi*. Kültür Yayınları. Sayı:53.

Fidan, N., Erden, M. (1998). *Eğitime giriş*. Ankara: Alkım.

Fidan, N., Baykul, Y. (1994). İlköğretimde temel öğrenme ihtiyaçlarının karşılanması [Elektronik versiyon]. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10, 7-20.

Gür, B. S. (2013). PISA 2012: Eğitimde İbre Pozitif mi? Erişim: setav.org/tr/pisa-2012-egitimde-ibre-pozitif-mi/yorum/14234

Hesapçioğlu, M., Nohutçu, A. (1999). Velilerin özel okul tercihlerini etkileyen faktörler ve özel okulların reklam stratejileri [Elektronik versiyon]. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11, 183-202.

Islahat Fermanı (Orjinal Tam Metni ve Günümüz Türkçesiyle) www.akhepedia.com

Kaçıran, İ. (2015). *Türk eğitim sisteminde özel okulların yeri*. Elektronik Erişim: www.ogretmen.info/makale/28.pdf

Kale, M. (2010). Eğitimin temel kavramları. E. Karip (Ed.), *Eğitim Bilimine Giriş* (ss. 1-19). Ankara: Pegem Akademi.

Kamudan Haber. (2015). Erişim: www.kamudanhaber.com/.../teog-sinavlarinda-devlet-okullari-sinifta-kaldi-h286905..

Karabay, E., Yıldırım, A., Güler, G. (2015). Yıllara göre PISA matematik okuryazarlığının öğrenci ve okul özellikleri ile ilişkisinin aşamalı doğrusal modeller ile analizi [Elektronik versiyon]. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36, 136-151.

Karasar, N. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel akademik yayıncılık.

Kocabaş, İ., Yirci, R. (2013). *Eğitimde özelleştirme tartışmaları: kavramsal bir analiz*. Erişim turkishstudies.net/DergiPdfDetay.aspx?ID=5173

Koçer, H.A. (1987). *Türkiye’de Modern Eğitimin Doğuşu ve Gelişimi*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Kökdemir, D. (2003). *Eleştirel düşünme ve bilim eğitimi*. PiVOLKA. 2 (4), 3–5. Erişim: <http://www.elyadal.org/pivolka/04/edegitimi.htm> ELYADAL

- Köymen, U. (1994). Öğrenme ve ders çalışma stratejileri envanteri: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(1), 19-28.
- Kulaksızoğlu, A., Çakar, M., Dilmaç, B. (1999). Türkiye'de özel okullar hakkındaki tutumla ilgili bir araştırma [Elektronik versiyon]. *Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11, 233-246.
- Kurt, N. (2015). John Dewey'in Türkiye izlenimleri ve 1924'ten günümüze yansımaları. Elektronik Erişim: www.neslihankurt.com/jhon-deweyin-turkiye-izlenimleri-ve-1924den-gunumuze-yan...
- Kürekçi, Ö. K. (2002). *Özel okullarda eğitim hizmetlerine ilişkin pazarlama karmasıstratejileri ve özel ilköğretim okulu velilerine yönelik bir alan araştırması* (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- MEB. (2014). Erişim: ookgm.meb.gov.tr/meb_iys.../25031903_aitimveretimdestei_klavuz25082014.pdf
- MEB. (2015). Erişim: ookgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2015_07/31053059_ekilavuz.pdf
- MEB. (2016). www.meb.gov.tr/
- MEB. (2016). www.meb.gov.tr/bakan-avci-tbmmde-mebin-2016-yili.../tr
- Millî Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2015-1016. Erişim sgb.meb.gov.tr/www/resmi-istatistikler/icerik/64
- Milli Eğitim Temel Kanunu. (1973). Erişim mevzuat.meb.gov.tr/html/temkanun_0/temelkanun_0.html
- Nartgün, Ş.,Kaya,A. (2016). Özel okul velilerinin beklentileri doğrultusunda okul imajı oluşturma. *Journal of Research in Education and Teaching*, 5 (2).

- Nohutçu, A. (1999). *Velilerin özel okul tercihlerini etkileyen faktörler ve özel okulların reklam stratejileri* (Yüksek Lisans tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Nichols, M.K. (2010). *Parents' perceptions of private christian schools and why parents pay when public education is free*. Capella University. Erişim Çomü Kütüphanesi e-Tezler
- Ortaş, İ. (2004). *Türkiye' de eğitim sorunları*. Erişim:
<http://www.yenimesaj.com.tr/index.php?sayfa=yazarlar&haberno=6872&tarih=2004-10-24>
- Oktay, A. (2010). Eğitimin temel kavramları ve eğitim düşüncesinin tarihsel gelişimi. A. Oktay (Ed.), *Eğitimbilimine Giriş* (ss. 1-24). Ankara: Pegem.
- Omurtag, Y., Karaçay, T. (2004). 21.yy' da yeni dünya düzeni ve eğitim. Elektronik Erişim:
www.baskent.edu.tr/~tkaracay/etudio/agora/egitim/21yy.html
- Öğretmenler Haber. Com. (2015). Erişim: www.ogretmenlerhaber.com/.../turkiye-nin-en-basarili-100-lisesi-belli-oldu-h1336.ht..
- Öymen, H. R. (1978). *Doğulu batılı yönleriyle eğitim tarihi*. Ankara: Yapa Yayınları.
- Özden, Y. (1999). *Öğrenme ve öğretme*. Ankara: Pegem Akademik Yayınları.
- Özel Öğretim Kurumları Kanunu. (2007). Erişim
mevzuat.meb.gov.tr/html/ozelogretimkanun_1/ozelogrkanun_1.html
- Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği.(2012). Erişim,
ookgm.meb.gov.tr/www/yonetmelik/icerik/72
- Özkara, Y. (2002). *Özel ilköğretim okullarının veli beklentilerini karşılama düzeyi* (Yüksek Lisans Tezi), Selçuk Üniversitesi, eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

- Pamuk, G. (2016). *Finlandiya eğitim sisteminin başarı sırları*. Erişim: www.cnnturk.com/yasam/finlandiya-egitim-sisteminin-basari-sirlari
- Parlar, H. (2006). *Velilerin özel okul tercihlerini etkileyen faktörler ve özel okulların durumu: Kahramanmaraş örneği* (Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- PIRLS. (2003). *PIRLS 2001 Ulusal Raporu*. Erişim: yegitek.meb.gov.tr/.../pirls_2001_ulusal_raporu.pdf
- PISA (2003). Ulusal Nihai Rapor. Erişim. pisa.meb.gov.tr/?page_id=22
- Resmi Gazete. 2007. Erişim ww.resmigazete.gov.tr/eskiler/2007/02/20070214-11.htm
- SETA. (2012). *OECD PISA 2012*. Erişim: www.setav.org/
- Sabah Gazetesi. (2010). *İşte sbs'de en başarılı 50 ilköğretim okulu*. Erişim: www.sabah.com.tr/egitim/2010/07/28/iste_sbsde_en_basarili_50_ilkogretim_okulu
- Sabah Gazetesi. (2013). *SBS'de 16 birinciden 15'i özel okullardan*. Erişim: www.sabah.com.tr/.../2013/07/.../sbs-sonuclari-aciklandi-16-birincinin-15i-ozel-okull.
- Sabah Gazetesi. (2014). *Özel okullar eğitim kalitesini yükseltiyor*. Erişim: www.sabah.com.tr/egitim/2014/05/08/ozel-okullar-egitim-kalitesini-yukseltiyor.
- Sezer, A. (1999). *Atatürk döneminde yabancı okullar*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Smedley, D. (1995). Marketing secondary schools to parents-some lessons from theresearch on parental choice [Elektronik versiyon]. *Educational Management and Administration*, 23(2),96-103.

Tavşancıl, E. (2010). *Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

TDK. (2016). [Tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts](http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts).

TED Ankara Koleji. (2016). Erişim. <https://www.tedankara.k12.tr/>.

TEDMEM 2014 Eğitim Değerlendirme Raporu. (2014). Erişim, tedmem.org › Yayınlar.

TEDMEM 2015 Eğitim Değerlendirme Raporu. (2015). Erişim, tedmem.org › Bülten.

TEDMEM. (2016). Stefan Schepers ile eğitim ve inovasyon Üzerine. Erişim: <https://tedmem.org/>.

TIMSS. (2013). *Raporlar*. Erişim: timss.meb.gov.tr/.

Titiz, M. T. (2001). *Ezbersiz eğitim yol haritası*. Ankara: Pegem Akademik Yayıncılık.

Töremen, F. (2012). Eğitimle ilgili temel kavramlar. F. Töremen (Ed.), *Eğitim Bilimine Giriş*(ss. 10-30). İstanbul: İdeal Kültür Yayıncılık.

Turgut, B. (2000). Eğitimin önemi artarak sürecektir. *Milli Eğitim Dergisi* 145. Erişim dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/Milli_Egitim_Dergisi.html.

Türkçe. (2015). *Türkiye, OECD'nin eğitim raporunda 41. Sırada*. Erişim:

www.bbc.com/turkce/haberler/2015/05/150513_oecd_egitim_rapor.

Türkiye Özel Okullar Birliği Derneği. (2004). *Özel okullar ve eğitim yönetimi sempozyumu kitabı*. İstanbul: Özel Okullar Birliği Yayınları

Türkiye Özel Okullar Birliği Derneği. (2006). *Özel okullarda eğitim ve öğretim*. İstanbul: Özel Okullar Derneği Yayını.

Uygun, S. (2003), Türkiye’de dünden bugüne özel okullara bir bakış (gelişim ve etkileri) [Elektronik versiyon]. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 36, 107-120.

West, A., David, M., Noden, P., Edge, A. and Davies, J. (1998). Choices and expectations at primary and secondary stages in the state and private sectors. *Educational Studies*. Erişim <http://dx.doi.org/10.1080/0305569980240103>

https://www.tbmm.gov.tr/tarihce/ataturk_konusma/ataturk.htm


2. Beş Yıllık Kalkınma Planı. (1968). Erişim www.kalkinma.gov.tr/Lists/Kalknma%20Planlar/Attachments/8/plan2.pdf
3. Beş Yıllık Kalkınma Planı. (1973). Erişim www.kalkinma.gov.tr/Lists/Kalknma%20Planlar/Attachments/7/plan3.pdf
5. Beş Yıllık Kalkınma Planı. (1985). Erişim www.kalkinma.gov.tr/Pages/KalkinmaPlanlari.aspx
6. Beş Yıllık Kalkınma Planı. (1990). Erişim www.kalkinma.gov.tr/Pages/KalkinmaPlanlari.aspx
8. Beş Yıllık Kalkınma Planı. (2001). Erişim www.kalkinma.gov.tr/Pages/KalkinmaPlanlari.aspx
9. Beş Yıllık Kalkınma Planı. (2007). Erişim www.kalkinma.gov.tr/Pages/KalkinmaPlanlari.aspx
10. Beş Yıllık Kalkınma Planı. (2014). Erişim www.kalkinma.gov.tr/Pages/KalkinmaPlanlari.aspx

18. Milli Eğitim Şurası. (2010). Erişim <https://ttkb.meb.gov.tr/>



Ekler

Ek 1 – İzin Yazısı



T.C.
ÇANAKKALE VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

101. yıl
ÇANAKKALE

Sayı : 60305806-44-E.2849137
 Konu : Anket İzni

10.03.2016

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : 26/02/2016 tarihli ve 21539 sayılı yazınız.

Kurumunuz Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Zülal YÜZÜAK ÖZDEMİR'in "Velilerin Özel İlkokul Tercihlerinin Nedenlerinin Değerlendirilmesi: Çanakkale İli Örneği" başlıklı tez çalışmasında kullanılmak üzere öğrenci velilerine anket uygulanabilmesi için izin talebi ilgi yazı ile bildirilmiştir.

Müdürlüğümüzün asli hedef kitlesi okul ve kurumlarda görevli öğretmen, öğrenci ve eğitim personelinin oluşmakta olup, yapılan incelemede söz konusu anket çalışmasının hedef kitlesinin velilere yönelik olduğu anlaşılmıştır.

Bu bağlamda, bahse konu anket çalışması için Müdürlüğümüzden herhangi bir izin alınmasına gerek olmadığı kanaatine varılmıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

Recai KELEŞ
Millî Eğitim Müdürü V.

Güvenli Elektronik İmza
 Ash ile Aydır.
 17.03.2016
Musret GERCİK
 VHK

Millî Eğitim Müdürlüğü Ek Hizmet Binası
 Elektronik Ağ: stratejigelistirme17@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Özgür AYDIN
 Tel: 0286 212 94 55-115

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden a13b-2475-3e9c-8f63-df3f kodu ile teyit edilebilir.

Ek 2- Özel Okul Tercihinde Kişisel Nedenler Ölçeği ve Özel Okul Tercihinde

Okul İle İlgili Nedenler Ölçeği

Sayın Veli,

Bu anket öğrenci velilerinin özel okul tercih nedenlerini incelemek amacıyla hazırlanmıştır. Ankete içtenlikle vereceğiniz cevaplar, yaptığımız çalışmaya kaynaklık edecektir. Cevaplarınız başka hiçbir amaçla kullanılmayacaktır. Ankette isim belirtmenize gerek yoktur.

Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.

Zühal YÜZÜAK ÖZDEMİR

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi

Bu bölümdeki sorular için size en uygun olan seçeneği işaretleyiniz.

1. Anketi dolduran kişinin öğrenciye

yakınlığı

- Annesi
- Babası
- Diğer (Lütfen belirtiniz)

2. Anne – babanın çalışma durumu

- Her ikisi de çalışıyor
- Sadece baba çalışıyor
- Sadece anne çalışıyor
- Her ikisi de çalışmıyor

3. Ailenin ortalama aylık geliri nedir?

- 5 binden az
- 5 bin - 7 bin arası
- 7 bin - 10 bin arası
- 10 bin ve üzeri

4. Kaç çocuğunuz özel okula gitmektedir?

- 1
- 2
- 3
- 4 ve 4'den fazla

5. Öğrencinin özel okula gitmesi konusunda kararı kim verdi?

- Anne
- Baba
- Anne – Baba
- Anne – baba ve çocuk

6. Devletin özel okul için verdiği teşvikten yararlanıyor musunuz?

- Evet
- Hayır

7. Özel okulda okumakta olan çocuğunuz/ çocuklarınız kaçınıcı sınıftadır? (Birden fazla madde işaretleyebilirsiniz.)

- 1
- 2
- 3
- 4

8. Özel okulda okuyan çocuğunuzun/ çocuklarınızın cinsiyeti nedir? (Birden fazla madde işaretleyebilirsiniz.)

- Kız
- Erkek

Her bir maddeyi okuyunuz ve bu maddede geçen ifadenin sizin için önemini belirten bölümü işaretleyiniz.
Özel Okul Tercihinde Kişisel Nedenler Ölçeği

	Özel Okul Tercihinde Kişisel Nedenler	Hiç önemli değil	Önemli değil	Kararsızım	Önemli	Çok önemli
1	Özel okulun hayat görüşüme yakın olması					
2	Özel okulun vizyonu ve temel değerlerinin güven verici olması					
3	Özel okulun eğitim felsefesini beğeniyor olmam					
4	Özel okulun köklü bir geçmişe sahip olması					
5	Özel okulun kurumsal bir kimliğe sahip olması					
6	Özel okulun toplum üzerindeki imajının iyi olması					
7	Özel okulun etkili bir tanıtımının olması					
8	Özel okulda öğrenim gören ve mezun olan öğrenci velilerinin özel okul ile ilgili yönlendirmeleri					
9	Özel okulun ücreti ve ödeme koşullarının uygun olması					
10	Devletin özel okul için teşvik veriyor olması					
11	Özel okul öğretmenleri ile görüşme sırasında olumlu izlenimler edinmem					
12	Özel okulda okul- aile iletişiminin daha iyi olması					
13	Özel okulun, alınan kararlarda velilerin fikirlerine başvuruyor olması					
14	Özel okulda öğretmenlerin ev ziyaretleri yapması					
15	Özel okul öğretmenlerinin mesleki yeterlik bakımından daha donanımlı olduğu düşüncesi					
16	Özel okulun sağladığı imkanların çocuğumun geleceği için belirlediğim hedeflere uygun olması					
17	Özel okulun, sunduğu imkanlarla çocuğumun daha mutlu olacağını düşündürmesi					
18	Özel okulun sunduğu imkanların çocuğumun karakterine uygun olması					
19	Özel okul öğrencilerinin kendini ifade etme ve iletişim becerilerinde daha iyi olduğu düşüncesi					
20	Özel okulun mutlu, başarılı ve donanımlı insan yetiştirme hedefinin olması					
21	Özel okulun öğrencilerine yüksek manevi değerler kazandırdığı düşüncesi					
22	Özel okul öğrencilerinin, merkezi sınavlarda daha başarılı olması					
23	Özel okulun evime yakın olması veya okula ulaşım imkanlarının uygun olması					
24	Özel okulun eğitim öğretim saatlerinin çalışma şartlarıma uygun olması					

Her bir maddeyi okuyunuz ve bu maddede geçen ifadenin sizin için önemini belirten bölümü işaretleyiniz						
Özel Okul Tercihinde Okul İle İlgili Nedenler Ölçeği						
	Özel Okul Tercihinde Okul ile İlgili Nedenler	Hiç önemli değil	Önemli değil	Kararsızım	Önemli	Çok önemli
1	Özel okulun yaptığı işi bilimsel olarak ele alması					
2	Özel okulda daha ciddi bir eğitim anlayışının olması					
3	Özel okul binasının yeni, sağlam ve modern olması					
4	Özel okulun genel ve detaylı temizliğinin daha iyi olması					
5	Özel okulda sınıf mevcutlarının az olması					
6	Özel okulun spor salonu, yüzme havuzu, kütüphane, laboratuvar vb. fiziksel donanımına sahip olması					
7	Özel okulda yabancı dil eğitiminin çok iyi olması					
8	Özel okulda birden çok yabancı dil öğretiliyor olması					
9	Özel okulda öğrenci ile bireysel olarak ilgileniliyor olması					
10	Özel okulda öğrencilerin, akademik gelişimi yanında sosyal ve kişilik gelişimlerinin de destekleniyor olması					
11	Özel okulun, sosyal ve sportif faaliyetlere yeterince zaman ayırıyor olması					
12	Özel okulun, kaliteli sosyal aktivite imkanı sunması					
13	Özel okulun, etüt imkanı sunuyor olması					
14	Özel okulda rehberlik servisinin, aileye ve öğrenciye dönük çalışmalar yapıyor olması					
15	Özel okulda teknolojik alt yapının çok iyi olması					
16	Özel okulda üstün zekalı/ yetenekli ya da öğrenme sorunu olan öğrenciler için destek hizmetlerinin varlığı					
17	Özel okulun, öğretmenlerine daha iyi hizmet içi eğitim imkanı sağlıyor olması					
18	Özel okulun düzenli olarak ev ödevi vermesi					
19	Özel okulun sosyal sorumluluk projeleri yürütmesi					
20	Özel okulun öğrencilerine daha iyi bir öğrenme yaşantısı sunması					
21	Özel okulda bahçe ve oyun alanının büyük olması					
22	Özel okulda çocukların gelişimlerine uygunöğle yemeği verilmesi					
23	Özel okulun eleştirel ve yaratıcı düşünme becerisini geliştirmeye önem vermesi					
24	Özel okulda güvenlik hizmetlerinin daha iyi olması					